

Vol.2

NOVI SAD

1990

ciconia

GLASNIK DRUŠTVA ZA ZAŠTITU I PROUČAVANJE PTICA VOJVODINE
BULLETIN OF THE ASSOCIATION FOR PROTECTION AND STUDYING
OF BIRDS OF VOJVODINA

Glasnik Društva za zaštitu i proučavanje ptica Vojvodine**Bulletin of the Association for protection and studying of birds of Vojvodina**

Adresa uredništva Address of the editorial office	Trg Dositeja Obradovića 2 21000 Novi Sad
Urednik Editor	Jene J. Purger
Urednički savet Editorial council	mr Boris Garovnikov, Jožef Gergelj, Šandor Lukač, prof. dr Mihajl Mikeš, Jene J. Purger
Lektor Proof-reading	Dragica Kabić
Prevodilac Translator	Zvezdana Babić
Priprema za štampu Print preparation	AOP servis "DIALOG"
Štampa Print	Štamparija Izvršnog veća
Prednje korice Front cover	mr Javar Rašajski

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Vojvodine**Association for protection and studying of birds of Vojvodina**

Adresa Address	Trg Dositeja Obradovića 2 21000 Novi Sad
Predsednik President	Jene J. Purger
Sekretar Secretary	Tomislav Karanović
Blagajnik Treasurer	Gabor Nemet
Žiro račun Transfer account	65700 - 678 - 32447

Štampanje drugog broja glasnika CICONIA finansirali su Društvo ekologa "Rihard Čornai" iz Subotice i Pokrajinska konferencija Mladih istraživača Vojvodine

Publishing of the second issue of CICONIA bulletin was financed by Ecology Society "Rihard Čornai" from Subotica and Vojvodina Provincial Conference of the Young Research Movement

SADRŽAJ CONTENTS

Jožef Gergelj	5
REZULTATI PRSTENOVANJA PTICA NA LUDOŠKOM JEZERU 1989. GODINE	
THE RESULTS OF THE BIRD RINGING ON THE LUDOŠ LAKE IN 1989	
Tomislav Karanović	12
GRADA ZA ORNITOFAUNU BOSANSKE KRAJINE	
MATERIAL FOR ORNITOFAUNA OF BOSANSKA KRAJINA	
Jožef Gergelj, Josip Šoti	22
ORNITOFAUNA RIBNJAKA "KAPETANSKI RIT"	
ORNITOFAUNA OF THE FISHPOND "KAPETANSKI RIT"	
Šandor Lukač, Tibor Ternovac	50
BELEŠKE O ORNITOFAUNI SLANOG KOPOVA U PERIODU OD 1987. DO 1989. GODINE	
NOTES ON ORNITOFAUNA OF SLANO KOPOVO FROM 1987 TO 1989	
Jožef Gergelj	64
ŠPANJOLSKA ŠEVA, <i>CALANDRELLA RUFESCENS</i> (VIEILLOT) 1820, NOVA VRSTA U FAUNI JUGOSLAVIJE	
LESSER SHORT-TOED LARK, <i>CALANDRELLA RUFESCENS</i> (VIEILLOT) 1820, NEW SPECIES IN YUGOSLAV FAUNA	
Ištvan I. Hulo, Josip P. Šoti	67
ĆUBASTA PATKA, <i>AYTHYA FULIGULA</i> , NOVA GNEZDARICA VOJVODINE	
THE TUFTED DUCK, <i>AYTHYA FULIGULA</i> , A NEW NESTER IN VOJVODINA	
Šandor Lukač	73
VELIKA BELA ČAPLJA, <i>EGRETTA ALBA</i> , GNEZDARICA BEČEJSKOG RIBNJAKA	
GREAT WHITE EGRET, <i>EGRETTA ALBA</i> , NESTER OF BEČEJ FISHPOND	
Bela Kanjo	74
GNEŽDENJE BELE RODE, <i>CICONIA CICONIA</i> , U SVILOJEVU OD 1978. DO 1989 GODINE.	
NESTING OF WHITE STORK, <i>CICONIA CICONIA</i> , IN SVILOJEVO FROM 1978 TO 1989	
Šandor Lukač	76
BORAVAK I GNEŽDENJE CRVENOKLJUNOG LABUDA, <i>CYGNUS OLOR</i> , U BEGEČKOJ JAMI OD 1987 DO 1989 GODINE	
STAYING AND NESTING OF MUTE SWAN, <i>CYGNUS OLOR</i> , IN BEGEČKA JAMA FROM 1987 TO 1989	

Šandor Lukáč, Atila Lukáč	77
NEKA ZAPAZANJA O GNEŽĐENJU SIVE VETRUŠKE, <i>FALCO VESPERTINUS</i> , U OKOLINI MELENACA	
SOME NOTES ON NESTING OF RED-FOOTED FALCON, <i>FALCO VESPERTINUS</i> , IN MELENCI SURROUNDING	
Radivoj Obradović	78
NOVIJI PODACI O GNEŽĐENJU CRNE ŽUNE, <i>DRYOCOPUS MARTIUS</i> , I SIRUSKOG DETLIČA, <i>DENDROCOPUS SYRIACUS</i> , U VOJVODINI	
NEW DATA ON NESTING OF BLACK WOODPECKER, <i>DRYOCOPUS MARTIUS</i> , AND SYRIAN WOODPECKER, <i>DENDROCOPUS SYRIACUS</i> , IN VOJVODINA	
Radivoj Obradović	79
GNEŽĐENJE KRATKOKLJUNOG PUZIĆA, <i>CERTHIA FAMILIARIS</i> , KOD APATINA	
NESTING OF TREECREEPER, <i>CERTHIA FAMILIARIS</i> , NEAR APATIN	
Javor Rašajski	82
GNEŽĐENJE KRATKOKLJUNOG PUZIĆA, <i>CERTHIA FAMILIARIS</i> , NA VRŠACKIM PLANINAMA	
NESTING OF TREECREEPER, <i>CERTHIA FAMILIARIS</i> , IN VRŠAC MOUNTAINS	
Radivoj Obradović	85
GNEŽĐENJE CRNOGLAVE TRAVARKE, <i>SAXICOLA TORQUATA</i> , KOD APATINA	
NESTING OF STONECHAT, <i>SAXICOLA TORQUATA</i> , NEAR APATIN	
Laslo Tot	86
SIVI VOLJIĆ, <i>HIPPOLAIS PALLIDA</i> , U POTISJU	
OLIVACEOUS WABLER, <i>HIPPOLAIS PALLIDA</i> , ALONG RIVER TISA	
Šandor Lukáč	87
BELEŠKE O BORAVKU VELIKE DROPLJE, <i>OTIS TARDA</i> , NA PUSTARAMA BANATA	
NOTES ON STAYING OF GREAT BUSTARD, <i>OTIS TARDA</i> , AT BANAT PASTURES	
Ištvan I. Hulo	88
PODACI O NEKIM PTIČJIM VRSTAMA U VOJVODINI	
DATA ON SOME BIRD SPECIES IN VOJVODINA	
Radivoj Obradović	91
ORNITOLOŠKE BELEŠKE IZ OKOLINE APATINA	
ORNITOLOGICAL NOTES FROM APATIN SURROUNDING	
Bela Kanjo	92
NEKE PTIČJE VRSTE U OKOLINI APATINA	
SOME BIRD SPECIES IN APATIN SURROUNDINGS	

Bela Kanjo, Radivoj Obradović	94
JESENJA SEoba VELIKOG SLAVUJA, <i>LUSCINIA LUSCINIA</i> , KOD APATINA	
AUTUMN MIGRATION OF THE THRUSH NIGHTINGALE, <i>LUSCINIA LUSCINIA</i> , NEAR APATIN	
Ištvan Pelle	95
SIVI SOKO, <i>FALCO PEREGRINUS</i> , U ZRENJANINU	
PEREGRINE, <i>FALCO PEREGRINUS</i> , IN ZRENJANIN	
Radivoj Obradović	97
ZIMOVANJE VELIKOG SVRAČKA, <i>LANIUS EXCUBITOR</i> , KOD APATINA	
WINTERING OF GREAT GRAY SHIRKE, <i>LANIUS EXCUBITOR</i> , NEAR APATIN	
Radivoj Obradović	98
ZIMOVANJE BRKATE SENICE, <i>PANURUS BIARMICUS</i> , U OKOLINI APATINA	
WINTERING OF BEARDED TIT, <i>PANURUS BIARMICUS</i> , IN APATIN SURROUNDING	
Ištvan Balog	99
KUGARA SVILOREPA, <i>BOMBYCILLA GARRULUS</i> , U NOVOSADSKOM DUNAVSKOM PARKU	
WAXWING, <i>BOMBYCILLA GARRULUS</i> , IN DUNAVSKI PARK IN NOVI SAD	
Ištvan Balog	100
NALAZ SEVERNE GAVKE, <i>SOMATERIA MOLLISSIMA</i> , U TEMERINU	
FINDING OF EIDER, <i>SOMATERIA MOLLISSIMA</i> , IN TEMERIN	
Radivoj Obradović	101
PODACI O ZIMSKOM KRETANJU PTICA KROZ TRSKU U OKOLINI APATINA	
DATA ON WINTER WANDERING OF BIRDS THROUGH REED NEAR APATIN	
Dušan Pavlović	103
BELEŠKE O NEKIM PTICAMA PABRIČKOG KRUGA "GALENIKE"	
NOTES ON SOME BIRDS IN "GALENKA" FACTORY	
Bela Kanjo	105
ALBINIZAM DOMAĆEG VRAPCA, <i>PASSER DOMESTICUS</i> , U APATINU	
ALBINISM OF HOUSE SPARROW, <i>PASSER DOMESTICUS</i> , IN APATIN	
OBAVEŠTENJE O MARKIRANJU BELIH RODA PRSTENOVIMA I OBOJENIM KRILNIM MARKERIMA	
ORLOVI BELOREPANI SA KRILNIM MARKERIMA	
VII KONFERENCIJA ORNITOLOGA JUGOSLAVIJE	
IN MEMORIAM	
INDEX	

Specijalni ornitološki rezervat – CARSKA BARA – Special ornitological reservation

Foto: Šándor Lukáč

REZULTATI PRSTENOVANJA PTICA NA LUDOŠKOM JEZERU 1989. GODINE

Jožef Gergelj

Gergelj, J. (1990): *The results of the bird ringing on the Ludoš lake in 1989.* - Ciconia 2: 5 - 11, Novi Sad.

Ecology Society "Rihard Čornai" from Subotica organised ringing of the birds from 23. July to 9. September 1989, on Ludoš lake. During 7 weeks of work, with 16 nets, 3015 birds of 49 species were found and ringed.

UVOD

Društvo ekologa "Rihard Čornai" iz Subotice u 1989. godini treći put je organizovalo akciju pod nazivom "Ekokamp YU - Ludoš 89", u saradnji sa Opštinskom konferencijom SSO Subotica. U organizovanju akcije pružili su dragocenu pomoć RO "Palić - Ludoš", RO "Integral" i druge radne organizacije, institucije i pojedinci, kojima se ovom prilikom zahvaljujemo. Cilj akcije je bio upoznavanje flore i faune Ludoškog jezera i prstenovanje ptica pevačica. Akcija je bila realizovana u saradnji sa Ornitološkim Društvom Mađarske (Magyar Madártani Egyesület). Njihovi prstenovači su rukovodili pojedinim smenama. Na akciji je učestvovalo više od 120 omladinaca, učenika osnovnih i srednjih škola iz Subotice i drugih gradova.

MATERIJAL I METODE

Akcija prstenovanja ptica trajala je od 23. jula do 9. septembra 1989. godine. Za hvatanje ptica bilo je postavljeno 16 mreža dužine 9 m na severoistočnom delu jezera u priobalnoj vegetaciji. Mreže su kontrolisane svakih sat vremena od 6 do 22 časa. Prilikom prstenovanja izmerena je težina tela svake prstenovane jedinke, pomoću dinamometra marke Pesola sa tačnošću od 0,1 gram. Osim telesne težine uzeti su podaci o polu, starosti, dužini krila i repa, kao i promena kondicije na osnovu naslaga masnog tkiva.

Tabela 1. - Broj prstenovanih ptica sa brojem kontrolnih nalaza od 23.07. do 09.09.1989. godine na Ludoškom jezeru

Table 1. - Number of ringed birds with a number of control findings from 23. July to 09. September 1989 on Ludoš lake

Vrsta	Nedjelja - Week							Ukupno								
	1	2	3	4	5	6	7	Total								
<i>P. biarmicus</i>	250 +	45	74 +	47	49 +	41	27 +	44	21 +	28	9 +	6	29 +	6	459 +	217
<i>A. scirpaceus</i>	273 +	72	103 +	34	126 +	24	98 +	33	93 +	41	21 +	30	13 +	10	727 +	244
<i>L. luscinoides</i>	27 +	2	6 +	2	4 +	0	8 +	0	4 +	0	0 +	0	1 +	0	50 +	4
<i>E. schoenichus</i>	19 +	3	14 +	1	9 +	1	4 +	1	2 +	0	1 +	0	1 +	0	50 +	6
<i>A. schoenobaenus</i>	103 +	8	36 +	2	53 +	1	60 +	2 +	33 +	2	11 +	0	7 +	0	303 +	15
<i>R. pendulinus</i>	35 +	3	13 +	1	2 +	0	0 +	0 +	10 +	2	2 +	1	3 +	0	65 +	7
<i>H. rustica</i>	160 +	2	57 +	1	6 +	0	0 +	0	122 +	1	39 +	1	74 +	1	458 +	6
<i>A. melanopogon</i>	14 +	5	2 +	2	6 +	0	1 +	2	1 +	4	0 +	0	0 +	0	24 +	13
<i>R. riparia</i>	52 +	1	33 +	0	0 +	0	0 +	0	81 +	0	39 +	0	43 +	0	248 +	1
<i>M. flava</i>	14 +	0	5 +	0	7 +	1	0 +	0	44 +	0	0 +	0	9 +	0	79 +	1

Vrsta	Nedelja - Week							Ukupno								
Species	1	2	3	4	5	6	7	Total								
<i>A. arundinaceus</i>	30+	3	7+	0	6+	2	5+	0	3+	0	1+	0	3+	0	55+	5
<i>P. domesticus</i>	3+	0	8+	0	2+	0	39+	0	13+	0	7+	0	1+	0	73+	0
<i>L. svecica</i>	2+	0	1+	0	2+	0	2+	0	0+	0	1+	0	0+	1	8+	1
<i>A. palustris</i>	5+	0	5+	2	9+	5	16+	0	0+	0	0+	0	0+	0	35+	7
<i>P. montanus</i>	24+	0	11+	0	11+	0	70+	1	58+	0	7+	0	0+	0	181+	1
<i>C. chloris</i>	5+	0	3+	0	2+	0	1+	0	1+	0	0+	0	0+	0	12+	0
<i>Ph. collybita</i>	1+	0	1+	0	0+	0	0+	0	2+	0	1+	0	0+	0	5+	0
<i>L. megarhynchos</i>	1+	0	1+	0	1+	0	0+	0	1+	0	0+	0	0+	0	4+	0
<i>C. carduelis</i>	1+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	1+	0
<i>Ph. trochilus</i>	0+	0	1+	0	1+	0	0+	0	6+	0	3+	0	1+	0	12+	0
<i>L. collurio</i>	0+	0	2+	0	1+	0	1+	0	4+	0	2+	0	0+	0	10+	0
<i>L. luscinia</i>	0+	0	1+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	1+	0
<i>S. communis</i>	0+	0	0+	0	1+	0	0+	0	5+	0	0+	0	0+	0	6+	0
<i>S. atricapilla</i>	0+	0	0+	0	0+	0	1+	0	1+	0	0+	0	1+	0	3+	0

Vrsta Species	Nedelja - Week							Ukupno Total								
	1	2	3	4	5	6	7									
<i>S. borin</i>	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	1+	0	5+	0		
<i>P. caeruleus</i>	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	1+	0	0+	0	0+	0	1+	0
<i>H. icterina</i>	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	1+	0	0+	0	1+	0
<i>A. athys</i>	9+	0	13+	2	13+	0	11+	0	3+	0	5+	0	4+	0	58+	2
<i>I. minutus</i>	13+	2	5+	2	0+	1	2+	0	3+	0	0+	0	0+	0	23+	5
<i>C. europaeus</i>	1+	0	1+	0	0+	0	1+	0	0+	0	0+	0	0+	0	3+	0
<i>P. porzana</i>	1+	0	0+	0	0+	0	1+	0	1+	0	0+	0	0+	0	3+	0
<i>A. hypoleucos</i>	1+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	1+	0
<i>R. aquaticus</i>	1+	0	1+	0	0+	0	1+	0	1+	0	0+	0	0+	0	4+	0
<i>S. hirundo</i>	0+	0	2+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	2+	0
<i>G. chloropus</i>	0+	0	1+	0	2+	0	1+	1	0+	0	0+	0	0+	0	4+	1
<i>A. platyrhynchos</i>	0+	0	0+	0	1+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	1+	0
<i>G. gallinago</i>	0+	0	0+	0	2+	0	0+	0	0+	0	0+	0	0+	0	2+	0
<i>Ch. niger</i>	0+	0	0+	0	0+	0	1+	0	0+	0	0+	0	0+	0	1+	0

Vrsta	Nedelja - Week							Ukupno								
	1	2	3	4	5	6	7									
Species								Total								
<i>L. ridibundus</i>	0+	0	0	0	0	0	0	0	0	1+	0					
<i>U. epops</i>	0+	0	0	0	0	0	3+	0	0	0	0	3+	0			
<i>A. otus</i>	0+	0	0	0	0	0	0	1+	0	0	0	1	1+	1		
<i>D. major</i>	0+	0	0	0	0	0	0	3+	0	0	0	1+	0	4+	0	
<i>P. parva</i>	0+	0	0	0	0	1+	0	1+	0	0	0	0	0	2+	0	
<i>F. hypoleuca</i>	0+	0	0	0	0	0	0	2+	0	0	0	0	0	2+	0	
<i>M. striata</i>	0+	0	0	0	0	0	0	4+	0	0	0	1+	0	5+	0	
<i>Ph. sibilatrix</i>	0+	0	0	0	0	0	0	2+	0	0	0	5+	0	7+	0	
<i>S. curruca</i>	0+	0	0	0	0	0	0	2+	0	0	0	0	0	2+	0	
<i>D. urbica</i>	0+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9+	0	9+	0	
<i>F. parva</i>	0+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1+	0	1+	0	
Ukupno Total	1045+	146	407	96	316+	76	353+	84	536+	78	150+	38	208+	19	3015+	537

REZULTATI

Tokom akcije ukupno je prstenovano 3015 ptica iz 49 vrsta (tabela 1). Ponovnih nalaza prstenovanih ptica bilo je ukupno 537, što je 15% od ukupnog broja ulova. 55 kontrolnih nalaza su iz prethodnih godina. Iz 1986. bilo je svega 2 nalaza *A. scirpaceus*, što je 0,3% od ukupnog broja (681 primerak) prstenovanih te godine tokom prolećne akcije (Gergelj 1989). Bilo je 28 nalaza (15 primeraka *P. biarmicus*, 11 primeraka *A. scirpaceus* i 2 primerka *A. melanopogon*), što je 0,9 procenata od ukupnog broja (3071) prstenovanih tokom leta 1987. godine (Gergelj et Hulo 1989). Uхваćeno je 25 ptica prstenovanih 1988. godine (22 primerka *A. scirpaceus*, 12 primeraka *R. pendulinus* i 1 primerak *H. rustica*), što je 1,02% od ukupnog broja (2432) prstenovanih te godine (Gergelj et Hulo 1989).

Tokom akcije bilo je uhvaćeno i 7 ptica prstenovanih u inostranstvu:

<i>Carduelis chloris</i>	N 71733 BUDAPEST	30.07.1989.
<i>Remiz pendulinus</i>	E 40046 BUDAPEST	10.08.1989.
<i>Riparia riparia</i>	L 09009 BUDAPEST	27.07.1989.
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	F 189092 LATVIA	03.08.1989.
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	1211931 MATSALU	21.08.1989.
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	1133102 MATSALU	24.08.1989.
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	1133106 MATSALU	26.08.1989.

ZAKLJUČAK

Za vreme akcije "Ekokamp YU - Ludoš 89" u trajanju od 23. jula do 9. septembra 1989. godine prstenovano je 3015 primeraka ptica iz 49 vrsta. Od prstenovanih ptica tokom akcije ponovo je ulovljeno 537 primeraka, 15% od ukupnog broja. Bilo je 55 kontrolnih nalaza iz prethodnih godina. Tokom akcije na Ludoškom jezeru registrovano je 7 primeraka ptica sa stranim prstenom.

LITERATURA

Gergelj, J. (1989): Pregled rezultata prstenovanja ptica 1986. godine na Ludoškom jezeru. - Ciconia 1: 7 - 8., Novi Sad

Gergelj, J., Hulo, I. (1989): Rezultati prstenovanja ptica na Ludoškom jezeru 1987. i 1988. godine. - Ciconia 1: 9 - 12., Novi Sad

Jožef Gergelj, 24400 Senta, Ady Endre 24/a

GRAĐA ZA ORNITOFAUNU BOSANSKE KRAJINE

Tomislav Karanović

Karanović, T. (1990): *Material for ornitofauna of Bosanska Krajina.*- Ciconia 2: 12 - 21, Novi Sad

From 1988. to 1990, data on ornitofauna of Bosanska Krajina were collected, and 84 bird species were evidenced. For every species, locality, date of finding, and number of specimens are listed.

Terenski izlasci na području Bosanske Krajine (Karta 1.) izvođeni su u periodu od 1988. do 1990. godine. Najveći broj izlazaka je realizovan na području Krnjeuše i srednjeg dela Grmeča, tako da se najveći broj nalaza odnosi na ove lokalitete. Ukupno su evidentirane 84 ptičje vrste. U rezultatima rada za svaku vrstu su navedeni lokalitet i datum nalaženja, a za većinu vrsta i podaci o biotopu i brojnosti.

Spisak ptičjih vrsta:

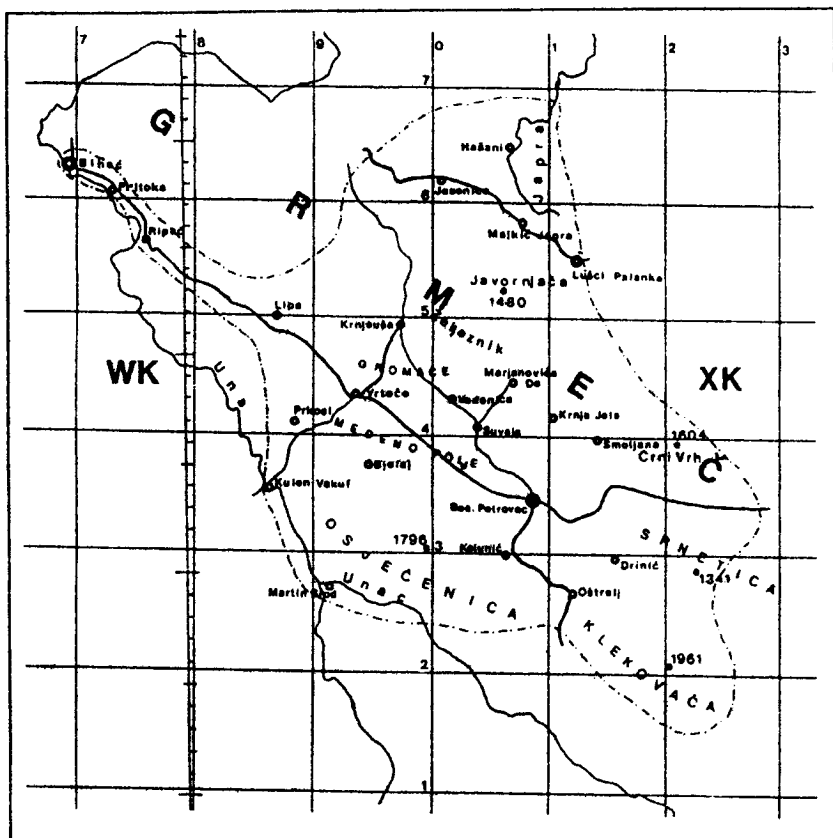
1. *Ardea cinerea* Linnaeus 1758 - Klisura Unca kod Martin Borda, 04.08.1990. - 1 primerak u letu.

2. *Circetus gallicus* (J. F. Gmelin) 1788 - Klisura Unca kod Martin Broda, 04.08.1990. - 1 primerak izleteo; Krnja Jela, 06.08.1990. - 1 primerak lovi iznad kamenjara.

3. *Accipiter gentilis* (Linnaeus) 1758 - Krnjeuša, 03.09.1988. - 1 primerak napao golubove; Krnja Jela, 06.09.1990. - 1 primerak ubijen kada je napao kokoške.

4. *Accipiter nisus* (Linnaeus) 1758 - Željeznik, 03.09.1988. - 1 primerak u bukovoj šumi.

5. *Buteo buteo* (Linnaeus) 1758 - Željeznik, 01.06., 24.08. i 03.09.1988. - po jedan primerak; Gromače, 03.06., 29.08. i 15.09. 1988., 17.09.1989. i 26.07.1990. - takođe po jedan primerak; Medeno polje, 24.12.1989. - 2 primerka; Klekovača, 28.07.1990. - 1 primerak na proplanku u jelovoj šumi; Hašani, 31.07.1990. - 1 primerak; Vrtoče, 04.08.1990. - 1 primerak u bukovoj šumi.

Karta 1. - Istraživano područje
Map 1. - The investigated area

6. *Aquila chrysaetos* (Linnaeus) 1758 - Klekovača, 28.07.1990. - 1 mladi
primerak kruži iznad jelove šume.

7. *Falco tinnunculus* Linnaeus 1758 - Gromače, 29.08.1988. - 1 primerak
na banderi jede plen, a 17.09.1989. - 1 primerak lovi.

8. *Tetrao urogallus* Linnaeus 1758 - Javornjača, 13.06.1988.- jednog mužjaka odstrelili krivolovci; Klekovača, 27.07.1990. - 1 ženka pije vodu na putu; Klekovača, 28.07.1990. - 1 mužjak.

9. *Coturnix coturnix* (Linnaeus) 1758. - Petrovačko polje, 26.07.1990. - 1 par izleteo iz trave.

10. *Crex crex* (Linnaeus) 1758 - Japra kod Hašana, 31.07.1990. - viđen je 1 primerak na vlažnoj livadi.

11. *Actitis hypoleucos* (Linnaeus) 1758 - Japra posle Hašana, 31.07.1990. - 1 primerak.

12. *Columba palumbus* Linnaeus 1758 - Javornjača, 13.06.1988. - 1 primerak u jelovoj šumi; Gromače, 29.08.1988. - 1 primerak, a 17.09.1989. jato od oko 100 ptica; Željeznik, 13.09.1989. - 1 primerak u bukovoj šumi; Japra kod Hašana, 31.07.1990. - 7 primeraka na livadi.

13. *Streptopelia decaocto* (E. Frivaldszky) 1838 - Naden 1 par na gneždenju u Krnjeuši 10.06.1988.

14. *Streptopelia turtur* (Linnaeus) 1758 - Željeznik, 04.07.1988. - 1 primerak; Jasenica, 30.07.1990. - 1 par; Japra kod Hašana, 31.07.1990. - nekoliko.

15. *Cuculus canorus* Linnaeus 1758 - Nalažena od proleća do jeseni u toku skoro svakog izlaska i u svim tipovima šuma; 10.06.1988. - nađena mlada ptica u gnezdu crvendaća u bukovoj šumi.

16. *Tyto alba* (Scopoli) 1769 - Dana 29.07.1990. - primećen je jedan primerak u zvoniku crkve u Krnjeuši.

17. *Athene noctua* (Scopoli) 1769 - Krnjeuša, 29.07.1990. - 3 primerka na krovu škole.

18. *Asio otus* (Linnaeus) 1758 - U podnožju Željeznika, u glogovoj živici pronađeno je 03.07.1989. gnezdo sa 3 mlade ptice.

19. *Apus apus* (Linnaeus) 1758 - Krnjeuša, 08.08.1988. jato od pedesetak ptica lovi visoko iznad naselja.

20. *Alcedo atthis* (Linnaeus) 1758 - Una kod Bihaća, 20.09.1989. - 2 primerka; Japra posle Hašana, 31.07.1990. - nekoliko; klisura Unca kod Martin Broda, 04.08.1990. - nekoliko.

21. *Upupa epops* Linnaeus 1758 - Zabeležen samo 03.06.1988., u Gromačama nadomak Krnjeuše.

22. *Picus viridis* Linnaeus 1758 - Podnožje Željeznika, 10.06.1988. - 1 primerak u voćnjaku, 24.08.1988. - 1 u hrastovom gaju; Rakovica kod Krnjeuše 02. i 04.07.1988. - 1 primerak u hrastovom gaju.

23. *Dryocopus martius* (Linnaeus) 1758 - Željeznik, 03.09.1988. - 1 primerak u bukovoj šumi; Osječanica, 26.07.1990. - 1 primerak u jelovoj šumi.

24. *Dendrocopos major* (Linnaeus) 1758 - Rakovica kod Krnjeuše, hrastov gaj, 26.05., 02.07., 04.07., 25.08.1988. i 15.09.1989; Željeznik, 10.06.1988. nekoliko, u bukovoj šumi; Suvaja, 08.09. i 24.12.1989. - 1 primerak u sađenoj šumici belog bora.

25. *Dendrocopos medius* (Linnaeus) 1758 - Mrđina Dolina kod Krnjeuše, hrastov gaj, 30.05. i 24.08.1988. 1 primerak; Rakovica kod Krnjeuše, 25.08.1988. - 1 primerak u hrastovom gaju; podnožje Željeznika, 03.09.1988. - 1 primerak u voćnjaku.

26. *Dendrocopos minor* (Linnaeus) 1758 - Zabeležen 26.05.1988. - 1 primerak u hrastovom gaju u Rakovici kod Krnjeuše.

27. *Alauda arvensis* Linnaeus 1758 - Beležena na gotovo svim pretpalinskim i planinskim pašnjacima i livadama.

28. *Hirundo rustica* Linnaeus 1758 - Selo Mrđina Dolina kod Krnjeuše, 1 par se gnezdio 1988. godine; Hašani, 31.07.1990. - 1 primerak; Majkić Japra, 31.07.1990. - 1 primerak; Kulen Vakuf, 04.08.1990. - dvadesetak ptica lovi iznad Une.

29. *Delichon urbica* (Linnaeus) 1758 - Željeznik, 03.09.1988. - jato, lovi oko litica na vrhu; Suvaja, 08.09.1988. - manje jato; klisura Unca kod Martin Broda, 04.08.1990. - nekoliko.

30. *Anthus trivialis* (Linnaeus) 1758 - Željeznik, 01.06.1988. - 1 primerak na planinskom pašnjaku; Klekovača, 28.07.1990. - nekoliko na proplanku kod planinarskog doma.

31. *Anthus spinoletta* (Linnaeus) 1758 - Registrovana 28.07.1990. na vrhu Klekovače.

32. *Motacilla cinerea* Tunstall 1771 - Podnožje Javornjače, 13.06.1988. - 2 primerka kod baraka, u jelovoj šumi; Una kod Bihaća, 20.09.1989. - nekoliko; Japra kod Hašana, 31.07.1990. - 3 primerka; Una kod Kulen Vakufa, 04.08.1990. - 1 mladi primerak.

33. *Motacilla alba* Linnaeus 1758 - Krnjeuša, 30.05. i 03.09.1988.; podnožje Javornjače, kod baraka, 13.06.1988.; Kolunić, 26.07.1990.; Jasenica, 30.07.1990.; Japra kod Majkić Japre, 31.07.1990. - pojedinačni primerci ili porodice.

34. *Cinclus cinclus* (Linnaeus) 1758 - Japra kod Majkić Japre, 31.07.1990. - 1 primerak; klisura Unca kod Martin Broda, 04.08.1990. - nekoliko primeraka.

35. *Troglodytes troglodytes* (Linnaeus) 1758 - Željeznik, 10.06.1988. - 1 primerak u bukovoj šumi; Javornjača, 13.06.1988. - veliki broj u jelovoj šumi; Suvaja, 24.12.1989. - 1 primerak u žbunju pokraj puta; Osječnica 26.07.1990. - porodica od 7 primeraka u pojasu bukve pri vrhu.

36. *Erithacus rubecula* (Linnaeus) 1758 - Nalažen je u vreme gnežđenja u svim brdskim i planinskim (bukovim, hrastovim i četinarakim) šumama. 10.06.1988. pronađeno je gnezdo sa mladom kukavicom u bukovoj šumi na Željezniku.

37. *Luscinia megarhynchos* C. L. Brehm 1831 - Gromače, 26.05., 03.06., 04.07. i 25.08.1988. - po živicama i gajevima; Željeznik, 01.06., 10.06. i 02.07.1988. - po bukovim šumama i hrastovim gajevima; Kula kod Krnjeuše, 03.09.1988. - uz potok; Hašani, 31.07.1990. - u živici.

38. *Phoenicurus ochruros* (S. G. Gmelin) 1774 - Gradina ispod Željeznika, 24.08.1988. - 3 primerka na kamenjaru; majdan kod Krnjeuše, 29.08.1988. - 1 primerak; Osječnica (vrh), 27.07.1990. - mnogobrojna; Klekovača, na

liticama Male Klekovače, 28.07.1990. - mnogobrojna u pojasu bora krivulja; Vodenica, 28.07.1990. - 2 primerka na zidu srušene kuće; Krnja Jela, 06.08.1990. - nekoliko na kamenjaru.

39. *Saxicola rubetra* (Linnaeus) 1758 - Gromače, 29.08.1988. i 17.09.1989.; Gradina ispred Željeznika, 03.09.1988. - u bujadi; Petrovačko polje, 26.07.1990. - svuda u grupama od pedesetak primeraka.

40. *Saxicola torquata* (Linnaeus) 1758 - Rakovica kod Krnjeuše, kamenjar, 02.07.1988. - 1 par na žbunu; majdan kod Krnjeuše; 29.07.1988. - 4 primerka; Gradina ispod Željeznika, 03.09.1988. - 2 primerka; Gromače, 17.09.1989. - 1 par; Vrtoč, 04.08.1990. - 1 odrasli i 1 mladunac u vrtu.

41. *Oenanthe oenanthe* (Linnaeus) 1758 - Majdan kod Krnjeuše, 03.06., 29.08.1988. i 17.09.1989. - nekoliko; kamenjar iznad Rakovice kod Krnjeuše, 23.08.1988. - 1 primerak; Jasenica, 30.07.1990. - 1 primerak u kamenolomu; Majkić Japra, 31.07.1990. - 1 primerak u majdanu; kamenjar iznad Krnje Jele, 06.07.1990. - nekoliko.

42. *Turdus merula* Linnaeus 1758 - Beležen u svim tipovima šuma, parkovima unutar naselja i šibljacima u blizini naselja.

43. *Turdus pilaris* Linnaeus 1758 - Dana 24.12.1989. registrovano je u Gromačama jato od 50 i Medenom polju od oko 30 primeraka.

44. *Turdus philomelos* C. L. Brehm 1831 - Željeznik, 03.09.1988. - 3 primerka u bukovoj šumi.

45. *Turdus viscivorus* Linnaeus 1758 - Rakovica kod Krnjeuše, 02.07., 04.07.1988., 15.09.1989. i 29.07.1990. - nekoliko u hrastovom gaju; Suvaja, 08.09.1988. - 5 primeraka u sađenoj šumici belog bora; Suvaja 24.12.1989. - 1 primerak na rubu hrastove šume; Krnja Jela, 06.08.1990. - desetak u smrčevoj šumi.

46. *Sylvia communis* Latham 1787 - Nalažena na skoro svim poluotvorenim staništima.

47. *Sylvia atricapilla* (Linnaeus) 1758 - Rakovica kod Krnjeuše, 26.05.1988. - hrastov gaj; Javornjača, 13.06.1988. bukovo-jelova šuma;

Gradina ispod Željeznika, 03.09.1988. na zovi; Gromače, 17.09.1989.; Una kod Pritoke, 10.09.1989.; Prkosi, 04.08.1990. Uglavnom se viđaju pojedinačni primerci i nigde nije česta.

48. *Phylloscopus sibilatrix* (Bechstein) 1703 - Mrđina dolina kod Krnjeuše, 24.08.1988. i 13.09.1989. - 1 primerak u hrastovom gaju; Željeznik, 03.09.1988. - nekoliko u bukovoј šumi.

49. *Phylloscopus collybita* (Viellot) 1817 - Gromače, 26.05.1988. - 1 primerak u hrastovom šumarku jede puža; Željeznik, 03.09.1988. - 1 primerak na hrastu; Suvaja 08.09.1988. - nekoliko u sađenoј šumici belog bora; Osječenica, 26.07.1990. - nekoliko u bukovo - jelovoj šumi.

50. *Muscicapa striata* (Pallas) 1764 - Rakovica kod Krnjeuše, 01.06. i 25.08.1988. - 1 primerak u hrastovom gaju; Gradina ispod Željeznika, 03.09.1988. i 13.09.1989. - 1 primerak na ivici bukove šume; Gromače, 15.09.1989. - 1 primerak na žbunu leske.

51. *Aegithalos caudatus* (Linnaeus) 1758 - Željeznik (vrh), 01.06.1988. jato od tridesetak primeraka u žbunju; Suvaja, 08.09.1988. - jato od dvadesetak primeraka u šumici belog bora; Rakovica kod Krnjeuše, 15.09.1989. - 3 primerka u hrastovom gaju; Prkosi 04.08.1990. - 6 primeraka u bukovoј šumi.

52. *Parus palustris* Linnaeus 1758 - Rakovica kod Krnjeuše, 26.05., 25.08., 29.08.1988. i 15.09.1989. - nekoliko u hrastovom gaju; Željeznik, 10.06.1988. - 5 primeraka u bukovoј šumi, 03.09.1988. - 1 primerak u jatu *P. major*; Suvaja, 08.09.1988. - 6 primeraka u sađenoј šumici belog bora; Vođenica, 06.08.1990. - 2 primerka u šljiviku.

53. *Parus ater* Linnaeus 1758 - Vrlo česta u svim četinarskim, kao i u mešovitim (bukovo - jelovim i bukovo - smrčevim) šumama, duž Grmeča, na Osječnici i Klekovači.

54. *Parus caeruleus* Linnaeus 1758 - Željeznik, 10.06.1988. - 8 primeraka na iskrcenom delu bukove šume; Mrđina Dolina kod Krnjeuše, 13.09.1989. - jato od petnaestak primeraka u hrastovom gaju; Gromače, 15.09.1989. - 8 primeraka u leskovom šiblјaku, a 17.09.1989. - 3 primerka u hrastovom gaju.

55. *Parus major* Linnaeus 1758 - Česta u bukovim i hrastovim šumama, kao i u vrbacima pored Une i Japre. Zabeležena je 08.09.1988. u Suvaji u sađenoj šumici belog bora, a sreće se i u leskovim šibljacima u Gromačama.

56. *Sitta europaea* Linnaeus 1758 - Mrđina Dolina kod Krnjeuše, 30.05., 24.08.1988. i 13.09.1989. - nekoliko u hrastovom gaju; Rakovica kod Krnjeuše, 02.07.1988. - 2 primerka u hrastovom gaju; Željeznik, 03.09.1988. - pojedinačni primerci u bukovoj šumi; Suvaja, 24.12.1989. - 1 primerak u voćnjaku; Japra posle Hašana, 31.07.1990. - 3 primerka na vrbi.

57. *Certhia familiaris* Linnaeus 1758 - Željeznik, 10.06.1988. - 1 primerak u bukovoj šumi.

58. *Certhia brachydactyla* C. L. Brehm 1820. - Rakovica kod Krnjeuše, 29.08.1988. - 1 primerak u hrastovom gaju.

59. *Oriolus oriolus* (Linnaeus) 1758 - Rakovica kod Krnjeuše, 26.05., 02.07., 04.07.1988. i 29.07.1990. - 1 par; Vrtoče 04.08.1990. - 1 par u hrastovoj šumi.

60. *Lanius collurio* Linnaeus 1758 - Nalažen u velikom broju na poluotvorenim staništima nizina i planina, izuzev samih planinskih vrhova Osječenice, Klekovače i Grmeča.

61. *Lanius minor* J. F. Gmelin 1788 - Rakovica kod Krnjeuše, 02.07.1988. - 3 primerka, a 04.07.1988. - 1 primerak na usamljenom hrastu, na kamenjaru; Hašani, 31.07.1990. - 1 primerak na plastu sena; Vrtoče, 04.08.1990. - 2 para i 2 mlada primerka na žici dalekovoda.

62. *Garrulus glandarius* (Linnaeus) 1758 - Na celom području je registrovana redovno u hrastovim, bukovim i četinarskim šumama, a povremeno i u voćnjacima i šibljacima.

63. *Pica pica* (Linnaeus) 1758 - Redovno nalažena u svim naseljima i u njihovoj blizini, ali i na nenaseljenim poluotvorenim terenima u nizinama i sredogorju.

64. *Nucifraga caryocatactes* (Linnaeus) 1758 - Jelova šuma na Javornjači, 01.06. i 13.06.1989. - nekoliko primeraka; Osječnica, 26.07.1990. - 1 primerak u jelovoj šumi; Crni Vrh, 06.08.1990. - nekoliko u smrčevoj šumi.

65. *Pyrrhocorax graculus* (Linnaeus) 1758 - Osječnica (vrh), 27.07.1990. - 6 primeraka (2 mlada); Klekovača (vrh - Mala Klekovača), 28.07.1990. - 4 primerka.

66. *Corvus monedula* Linnaeus 1758 - Mnogobrojna u naseljima: Bihać, Bosanski Petrovac, Pritoka i Krnjeuša.

67. *Corvus frugilegus* Linnaeus 1758 - Bihać, 20.09.1989. - 11 primeraka na polju prema Pritoci.

68. *Corvus corone* Linnaeus 1758 - Česta u dolinama, a redovno je nalažena i u višim zonama u kulturnim predelima.

69. *Corvus corax* Linnaeus 1758 - Željeznik, 01.06.1988. - 6 primeraka pri vrhu; Suvaja, 08.09.1988. - 1 primerak i 24.12.1989. - 3 primerka iznad sadene šumice belog bora; Klekovača, 28.07.1990. - 1 primerak kod planinarskog doma.

70. *Sturnus vulgaris* Linnaeus 1758 - Hrastov gaj u Mrđinoj Dolini kod Krnjeuše, 30.05. i 01.06.1988. - nekoliko; Gromače, 24.08., 29.08.1988. i 17.09.1989. - jato od oko 100 primeraka; Gradina ispod Željeznika, 03.09.1988. - jato od oko 60 primeraka; Pritoka, 20.09.1989. - dvadesetak na žici dalekovoda; Petrovačko polje, 26.07.1990. - 1 primerak; Jasenica, 30.07.1990. - 1 mladi primerak.

71. *Passer domesticus* (Linnaeus) 1758 - Čest u svim nizinskim naseljima.

72. *Passer montanus* (Linnaeus) 1758 - Beležen svuda u dolinama, a čest u selima i zaseocima u podnožju planina.

73. *Fringilla coelebs* Linnaeus 1758 - Vrlo česta u svim bukovim, hrastovim, četinarskim i mešovitim šumama od nizina do vrhova planina.

74. *Serinus serinus* (Linnaeus) 1766 - Mrđina Dolina kod Krnjeuše, 30.05. i 10.06.1988. - 1 par; Krnjeuša, 25.07.1990. - 2 primerka.

75. *Carduelis chloris* (Linnaeus) 1758 - Mrdina Dolina kod Krnjeuše, 10.06.1988. - 2 primerka na cesti; Gromače, 15.09.1989. - 1 ženka u leskovom šiblaku sa malo drveća; Suvaja, 24.12.1989. - 1 primerak u sađenoj šumici belog bora; Jasenica, 30.07.1990. - 1 primerak na rubu bukovog šumarka; Marjanovića Do, 06.08.1990. - 1 primerak.

76. *Carduelis carduelis* (Linnaeus) 1758 - Redovno je nalažen u kulturnim predelima i dolinama duž reka.

77. *Carduelis cannabina* (Linnaeus) 1758 - Gromače, 03.06.1988. i 17.09.1989. - 1 par; Rakovica kod Krnjeuše, 02.07.1988. - 1 par na kamenjaru na žbunu gloga; Vođenica, 04.07.1988. - 3 para na živici pored puta; Mrdina Dolina kod Krnjeuše, 24.08.1988. - 2 primerka.

78. *Loxia curvirostra* Linnaeus 1758 - Suvaja, 24.12.1989. - 6 primeraka u sađenoj šumici belog bora.

79. *Pyrrhula pyrrhula* (Linnaeus) 1758 - Javornjača, 13.06.1988. - 1 par u jelovoj šumi; Strana iznad Kulen Vakufa, 04.08.1988. - 1 mužjak hrani poodraslog mladunca u bukovoj šumi.

80. *Coccothraustes coccothraustes* (Linnaeus) 1758 - Rakovica kod Krnjeuše, 04.07.1988. - 2 primerka, 25.08.1988. - nekoliko, 15.09.1988. - 1 primerak u hrastovom gaju; Marjanovića Do, 06.08.1990. - 1 primerak.

81. *Emberiza citrinella* Linnaeus 1758 - nalažena je redovno na poluotvorenim terenima u nizinama i sredogorju.

82. *Emberiza cirlus* Linnaeus 1766 - Vođenica, 24.12.1989. - 1 primerak na živici pored puta; Rakovica kod Krnjeuše, 29.07.1990. - 1 par na kamenjaru sa žbunjem; Majkić Japra, 31.07.1990. - 5 primeraka na orahu; Suvaja, 06.08.1990. - 1 primerak u šiblaku.

83. *Embriza cia* Linnaeus 1758 - Greda na Željezniku (litica), 03.09.1988. - 1 primerak na žbunu; Lisina iznad Krnjeuše, 12.09.1988. - 1 primerak na putu u bukovoj šumi.

84. *Miliaria calandra* (Linnaeus) 1758 - Gromače, 17.09.1989. - 2 primerka u degradiranoj hrastovoj šumi.

Tomislav Karanović, 21000 Novi Sad, Ćirpanova 37

ORNITOFAUNA RIBNJAKA "KAPETANSKI RIT" *

Jožef Gergelj, Josip Šoti

Gergelj, J., Šoti, J. (1990): *Ornitofauna of the fishpond "Kapetanski rit"*
- Ciconia 2: 22 - 49, Novi Sad

Fishpond "Kapetanski rit" (7 km south - west from Kanjiža) consists of four large and several smaller ponds, total area approximately 5 km². It was built in swamp and pod area near river Kereš, in base of loess plateau Telečka. Fishpond is connected with cultivar fields, and with marsh meadows in which shallow pods appear in spring and occasionally in summer. Investigations of fishpond and its surroundings ornitofauna were conducted between 1958 and 1988. Number of 186 bird species was registered, and 60 species were nesting at area investigated.

UVOD

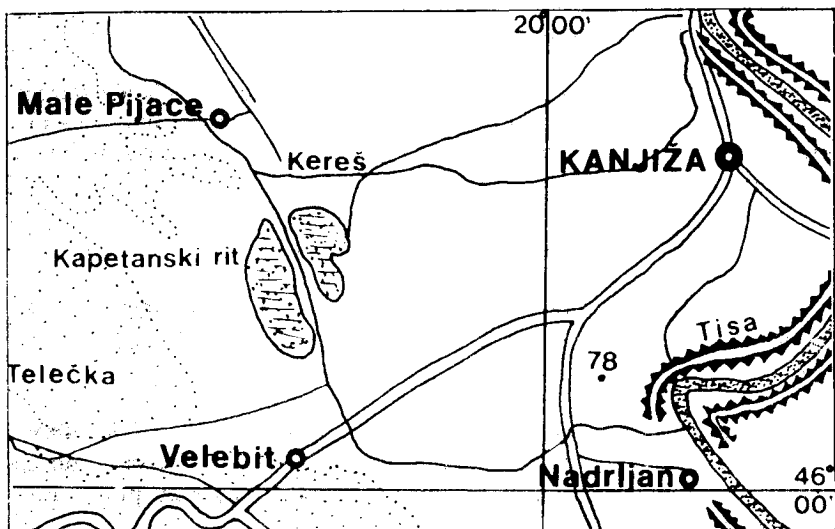
Kapetanski rit je oduvek privlačio pažnju vojvodanskih ornitologa. Posle formiranja prvih ribnjaka krajem pedesetih i početkom šezdesetih godina ornitolozi su počeli sa intenzivnijim istraživanjima ptičjeg sveta ribnjaka i okolnih terena. O tome svedoče radovi Dimitrijevića (1977), Mikeške (1963, 1968) Pellea i saradnika (1977) kao i drugih autora.

Ptičji svet Kapetanskog rita intenzivno je istraživan u razdoblju od 1979. do 1988. godine. U tom periodu sakupljeni su podaci o pticama gnezdaricama kao i o drugim ptičjim vrstama koje su se pojavljivale za vreme prolećne i jesenje seobe ili kao letnje ili zimske lutilice.

OPIS TERENA

Kapetanski rit je nizijsko područje sa slatinskim pašnjacima, koje se prostire na oko 20 km², između triju naseljenih mesta, Kanjiže, Velebita i Male Pijace. Zapadno i južno granično područje preseca rečica Kereš /Körös/, koja se uliva u Tisu kod Adorjana. Prvi deo kanala Tisa-Palić od Adorjana do Velebita već je 1986. godine bio iskopan. Zapadna ivica Kapetanskog rita graniči se sa lesnim platoom Telečka (Karta 1).

* Rad referisan na VI Kongresu biologa Jugoslavije, Novi Sad 1982.

Karta 1. - Istraživano područje
Map 1. - The investigated area

Svake godine u proleće posle obilnih padavina i otapanja snega na pašnjaku (stubasti solonjec) se formira mnoštvo manjih i većih bara. Voda tih bara predstavlja oligotrofnu sredinu u kojoj dolaskom toplih dana počinje proces eutrofizacije. Za ove bare karakteristična su manja ostrvca obrasla travom na kojima šljunkarice nalaze uslove za gnežđenje. Na najnižim delovima voda se zadržava tokom cele godine izuzev najtoplijih letnjih meseci. U ovim depresijama razvija se vegetacija slatinskih bara, zajednice *Agrosti - Caricetum distantis* i *Bolboschoenetum maritimi*, koje su iskopavanjem kanala od Adorjana do Velebita većim delom uništene zbog poremećenog vodnog režima. Viši i suvlji delovi pašnjaka su delimično pretvoreni u obradive površine ili su obrasli slatinskom vegetacijom, sastoje se zajednice *Lepidio - Puccinellietum limosae*.

Na najzamočvarenijem delu Kapetanskog rita 1953. godine napravljen je ribnjak na površini od 460 ha sa bazenima Veliko jezero (230 ha), Novo jezero (150 ha) i dva manja bazena, Mladičnjak i Divlje jezero sa po 40 ha vodene površine. Prilikom prolećnog i jesenjeg izlova ribe voda se ispušta iz bazena i muljevito dno postane bogata trpeza za barske i druge ptičje vrste. Priobalna zona ribnjaka širine 15-20 metara obrasla je trskom koja pruža idealne uslove

za gnežđenje ptica. Na nasipu oko ribnjaka raste više vrsta drveća: vrba, topola, bagrem, zova i dafina.

Kapetanski rit se nalazi u blizini reke Tise i spada među značajnije stanice na migracionom putu ptica selica. Klima područja je kontinentalnog karaktera sa prosečnom godišnjom količinom padavina oko 550 mm i srednjom godišnjom temperaturom od 11°C.

MATERIJAL I METODE

Najviše podataka na terenu je prikupljeno u periodu od 1979. do 1988. godine. Kapetanski rit redovno je posećivao i dr Jožef Mikuška od 1959. do 1964. i njegovi podaci su takođe uključeni u ovaj rad.

Determinacija vrsta na terenu je vršena pomoću dvogleda 7x50, 10x50, 12x50 i u pojedinim slučajevima, pomoću durbina 20x50. Tokom rada na terenu umesto sakupljanja dokaznih primeraka pojedinih vrsta, pravljena je fotodokumentacija.

REZUTATI RADA

Rezultati rada su prikazani u vidu pregleda registrovanih vrsta.

1. *Gavia stellata* (Pontoppidan) 1763 - Krivokljuni morski gnjurac

Ova ptica je posmatrana 23.11.1980. na otvorenoj vodi delimično ispražnjenog Velikog jezera i 06.11.1988. (2 primerka) na Novom jezeru. Csormai (1937 - 1940) beleži odstreljeni primerak na prolećnoj seobi 22.03.1938. u okolini Kanjiže. Šoti et Dimitrijević (1974) navode ovu vrstu kao redovnu jesenju prolaznicu.

2. *Gavia arctica* (Linnaeus) 1758 - Morski gnjurac

Posmatran je 06.11.1988. na otvorenoj vodi Novog jezera.

3. *Tachybaptus ruficollis* (Pallas) 1764 - Mali gnjurac

Gnezdarica, selica, najranije registrovana 06.04.1982. na Novom jezeru (8 primeraka), a najkasnije 23.12.1984. (1 primerak). Gnezdi se u gustoj emerznoj vegetaciji.

4. *Podiceps cristatus* (Linnaeus) 1758 - Čubasti gnjurac

Čubasti gnjurac je selica, najranije beležena 21.03.1981. (2 primerka), a najkasnije 02.12.1984. (pojedinačni primerci), na Divljem jezeru. Mnogobrojna gnezdarica, gnezdi se u gustom emerznoj vegetaciji Divljeg jezera i jezera Mladičnjak. Svadbene igre više parova posmatrane su od kraja marta (27.03.1970. i 21.03.1981.) do sredine aprila (12.04.1981.). Nedovršena gnezda nađena su 27.04.1969. na potopljenom ostrvu Velikog jezera, a u istom periodu 1970. godine čuvari ribnjaka su pronašli jaja ove ptice. Odrasle ptice sa omanjim mladuncima viđene su 04.06.1970. kao i 01.08.1984. godine.

5. *Podiceps griseigena* (Boddaert) 1783 - Ridogrlji gnjurac

U toku naših istraživanja nije zabeleženo prisustvo ove vrste na Kapetanskom ritu, mada o tome svedoče raniji podaci. Milkuška (in litt.) beleži ridogrljog gnjurca 09.06.1961. godine, a Pelle et al. (1977) su pronašli gnezdo sa jednim jajetom maja 1964. godine.

6. *Podiceps nigricollis* C.L. Brehm 1831 - Crnovrati gnjurac

Posmatran je samo za vreme seobe, najranije 06.04.1970. (10 primeraka), a najkasnije 23.12.1984. (2 primerka na jezeru Mladičnjak). U najvećem broju viđen je 06.11.1988., i to preko 20 primeraka na otvorenoj vodi Novog jezera. Pelle et al. (1977) konstatuju gnežđenje crnovratog gnjurca 19.05.1963. na ovom terenu.

7. *Phalacrocorax carbo* (Linnaeus) 1758 - Veliki kormoran

Pojedinačni primerci (30.05.1981., 26.07.1981. i 20.11.1985.) i manja jata (03.05.1981., 02.12.1984. i 06.11.1988.) posećuju ribnjak radi ishrane.

8. *Botaurus stellaris* (Linnaeus) 1758 - Bukavac

Posmatrani su pojedinačni primerci 19.03.1972., 01.02.1981., 14.10.1981. i 26.01.1982. u trsci, na obali jezera. Dana 02.05.1970. odstreljena je ženka, bukavca.

9. *Isobrychus minutus* (Linnaeus) 1766 - Čapljica

Gnezdarica, selica, najranije posmatrana 15.04.1982., a najkasnije 30.09.1980. godine. Gnezdi se u trsci uz obale jezera i kanala.

10. *Nycticorax nycticorax* (Linnaeus) 1758 - Gak

Najranije je posmatran 10.04.1982. a najkasnije 21.09.1979. godine. Preko dana ova ptica se zadržava u trsci ili na usamljenim vrbama. Predveče u većem broju doleće na ribnjak radi noćenja. Gnežđenje nije utvrđeno.

11. *Ardeola ralloides* (Scopoli) 1769 - Žuta čaplja

Najraniji datum posmatranja je 19.04.1979. a najkasniji 17.10.1980. Ne gnezdi se na ribnjaku.

12. *Egretta garzetta* (Linnaeus) 1766 - Mala bela čaplja

Nije gnezdarica ribnjaka, ali se često vida u malom broju na barama, zimovnicima i uz kanale. Najranije je posmatrana 14.04.1979., a najkasnije 28.09.1985.

13. *Egretta alba* (Linnaeus) 1758 - Velika bela čaplja

Velika bela čaplja vida se na ribnjaku u malom broju tokom cele godine (10.07.1980., 07.12.1980., 04.11.1981., 04.07.1982. i 07.04.1985.).

14. *Ardea cinerea* Linnaeus 1766 - Siva čaplja

Mada nije gnezdarica ribnjaka, redovno se vida preko cele godine. Za vreme prolećne i jesenje seobe njihov broj se povećava (21.03.1981. i 08.11.1980. - oko 150 primeraka), a preko zime su prisutne u manjem broju (23.01.1981. - 30 - 50 primeraka, 20.02.1980. - 15 primeraka).

15. *Ardea purpurea* Linnaeus 1766 - Crvena čaplja

Gnezdi se u manjem broju (6 - 8 pari) u gustoj trsci Divljeg jezera. Poletarci su posmatrani 03.07.1988. godine. Najranije posmatranje je 27.03.1970., a najkasnije 06.09.1980.

16. *Ciconia nigra* (Linnaeus) 1758 - Crna roda

Posmatrane su u manjem broju za vreme prolećne (27.03.1979. i 20.04.1984.) i jesenje (04.11.1981.) seobe. Tri primerka su posmatrana 19.06.1979. godine.

17. *Ciconia ciconia* Linnaeus 1758 - Bela roda

Gnezdi se u obližnjim selima, a radi ishrane doleće na ribnjak i okolne livade. Najraniji dolazak je zabeležen 19.03.1972., a zadržavala se najkasnije

do 06.09.1980. U većem broju bela roda je viđena 06.05.1979. - 30 primeraka, 27.05.1979. - 20 primeraka i 21.05.1982. - 51 primerak.

18. *Platalea leucorodia* Linnaeus 1758 - Kašikara

Kašikara je najranije zabeležena 28.03.1984. (17 primeraka) na Divljem jezeru, a najkasnije 18.09.1986. (31 primerak) na Novom jezeru. Dana 28.05.1985. na Novom jezeru izbrojane su 33 ptice.

19. *Phoenicopterus ruber* Linnaeus 1758 - Flamingo

Na dnu ispražnjenog Velikog jezera, u ranu jesen 1976. čuvar ribnjaka, Jovan Margaretić odstrelio je jednog od dva primerka, koji je usled lošeg prepariranja propao.

20. *Cygnus olor* (J.F. Gmelin) 1789 - Crvenokljuni labud

Na Velikom jezeru 08.11.1980. posmatran je 1 primerak, a 15.12.1988. - 5 primeraka.

21. *Anser fabalis* (Latham) 1787 - Guska ljigarica

Na ribnjaku prezimljuje nekoliko desetina ptica. Najranije posmatranje je bilo 17.10.1980., a najkasnije 19.02.1986. Noć provode na jezeru, a danju pasu na okolnim poljima.

22. *Anser albifrons* (Scopoli) 1769 - Lisasta guska

Jata lisastih gusaka su posmatrana na prolećnoj (19.02.1986. - 28 primeraka i 17.03.1985. - 38 primeraka) i na jesenjoj seobi (22.11.1980. - oko 100 primeraka i 06.11.1988. - 36 primeraka). Noć provode na vodi ili mulju ispražnjenog jezera, a danju pasu na okolnim livadama i poljima.

23. *Anser anser* (Linnaeus) 1758 - Divlja guska

Za vreme prolećne seobe divlje guske su posmatrane na vlažnim livadama 14.02. i 07.03.1981. godine, a na jesenjoj seobi su viđene 04.11.1981. i 02.12.1984. na ispražnjenom Novom jezeru. Od 1985. godine 1 par divljih gusaka gnezdi se na većem ostrvu jezera Mladičnjak, u gustom vegetaciji. Te godine izveli su 5, a sledeće 6 mladunaca, koji su često viđani oko jezera. Dana 24.03.1988. par je već zauzeo mesto za gnežđenje.

24. *Tadorna ferruginea* (Pallas) 1764 - Zlatokrila utva

Odrasli mužjak odstreljen je 19.08.1961. godine. (Mikuška 1963).

25. *Tadorna tadorna* (Linnaeus) 1758 - Šarena utva

Pojedinačni primerci i manja jata posmatrani su 03.05.1981. i 20.06.1982. Najkasnije je viđen 23.12.1984. (4 primerka) na Novom jezeru.

26. *Anas penelope* Linnaeus 1758 - Patka zviždarka

Evidentirana za vreme prolećnog (17.03.1985. i 21.04.1988. po 1 par) i jesenjeg (27.11.1979. i 23.12.1984.) prolaza.

27. *Anas strepera* Linnaeus 1758 - Patka kreketaljka

Tokom naših istraživanja zabeležena je u proleće, 11.04.1971., 27.04.1969., 02.05.1970. i 07.06.1971. Mikuška (in litt.) je posmatrao 09.06.1961., 12.08.1963. i 03.10.1962., a gnezdo sa 9 jaja pronašli su 17.05.1964. Pelle et al. (1977).

28. *Anas crecca* Linnaeus 1758 - Krdža

U manjim jatima boravi na vodama većih jezera od oktobra do kraja marta. Tokom zime njihov broj se smanjuje, a pojedinačni primerci ostaju čak do maja (28.05.1985.).

29. *Anas platyrhynchos* Linnaeus 1758 - Gluvara

Stanarica, koja se vidi tokom cele godine po ribnjačkim jezerima, kanalima i okolnim barama. Za vreme prolećne i jesenje seobe njihov broj se povećava. Gnezdi se uz obale jezera i na okolnim livadama. Jaja su nađena 27.03.1970., 20.04.1970. i 07.05.1981., a mladunci su posmatrani od kraja aprila (27.04.1979.) do kraja juna (22.06.1985.).

30. *Anas acuta* Linnaeus 1758 - Patka lastarka

U manjem broju je zabeležena za vreme prolećne (24.02.1984., 07. i 28.03.1981.) i jesenje (05.11.1983. i 26.12.1983.) seobe. Gnezda su pronađena 13.05.1963. sa 7 jaja (Pelle et al. 1977) i 01.05.1964. (Mikuška, in litt.)

31. *Anas querquedula* Linnaeus 1758 - Pupčanica

Za vreme prolećne seobe je prisutna u velikom broju na barama i okolnim pašnjacima. Najranije je posmatrana 07.03.1981., a najkasnije 23.12.1984.

Gnežđenje su utvrdili Pelle et al (1977) nalazom gnezda 23.06.1963. sa 9 jaja i 01.05.1964. sa 8 jaja.

32. *Anas clypeata* Linnaeus 1758 - Patka kašikara

Najranije posmatranje je bilo 14.02.1982., a najkasnije 02.12.1984. Gnezdarica, koja se u malom broju zadržava na ribnjačkim jezerima, osim za vreme prolećne i jesenje seobe, kada se viđa i po nekoliko desetina primeraka. Mikuška (in litt.) je ovu vrstu zabeležio 09.06, 19.08. i 13.09.1961. kao i 03.10.1962.

33. *Aythya ferina* (Linnaeus) 1758 - Ridoglava patka

Redovna gnezdarica čiji je najraniji dolazak zabeležen 20.02.1980., a zadržavala se najkasnije do 02.12.1984. Gnezdi se u priobalnoj vegetaciji Velikog i Divljeg jezera. Gnezdo sa jajima nađeno je 01.06.1978. na ostrvu Velikog jezera, a ženke sa mladuncima su viđene 28.05.1985., 02.06.1981., 20.06.1982. i 04.07.1982.

34. *Aythya nyroca* (Guldenstadt) 1770 - Patka ciganka

Malobrojna gnezdarica čiji je najraniji dolazak zabeležen 19.03.1972., a zadržavala se najkasnije do 04.11.1981. Pelle et al. (1977) su pronašli gnezdo sa 12 jaja 14.06.1964.

35. *Aythya fuligula* (Linnaeus) 1758 - Čubasta patka

Parovi ili manja jata viđeni su na ribnjačkim jezerima u proleće (27.03.1970. i 12.04.1981.) i u jesen (17.10.1980., 14.09.1984. i 06.11.1988.).

36. *Aythya marila* (Linnaeus) 1761 - Patka crnka

Na Novom jezeru 06.11.1988. zabeleženo je 9 ženki.

37. *Clangula hyemalis* (Linnaeus) 1758 - Patka ledenjača

Videna je na Novom jezeru 06.11.1988. godine.

38. *Bucephala clangula* (Linnaeus) 1758 - Patka dupljara

Malobrojna od jeseni do proleća. Posmatrana 06.11.1970., 06.11.1988., 04.01.1980. i 27.03.1970.

39. *Mergus albellus* Linnaeus 1758 - Mali ronac
Redak zimski gost, posmatran 06.11.1988. i 23.12.1984. Milkuška (in litt.) je zabeležio ovu pticu 30.10.1963. i 01.05.1964.
40. *Mergus merganser* Linnaeus 1758 - Veliki ronac
Dva primerka su viđena 01.04.1979. godine.
41. *Haliaeetus albicilla* (Linnaeus) 1758 - Belorepan
Pojedinačni primerci posmatrani su za vreme lutanja, zimi (04.01.1980. i 15.03.1981.) i u jesen (29.11.1985.)
42. *Circus gallicus* (J.F. Gmelin) 1788 - Orao zmijar
Orla zmijara je zabeležio Milkuška (in litt.) 20.09.1961. godine.
43. *Circus aeruginosus* (Linnaeus) 1758 - Eja močvarica
Gnezdarica, stanarica. Svake godine 3-5 parova se gnezdi u tršćacima ribnjaka.
44. *Circus cyaneus* (Linnaeus) 1766 - Poljska eja
U manjem broju redovno se viđa od jeseni (25.10.1981.) do proleća (28.03.1984.)
45. *Circus macrourus* (S.G. Gmelin) 1771 - Stepska eja
Posmatran je mužjak stepske eje 04.01.1980. nad pašnjakom.
46. *Circus pygargus* (Linnaeus) 1758 - Eja livadarka
Mužjak eje livadarke posmatran je 19.03.1972. nad pašnjakom.
47. *Accipiter gentilis* (Linnaeus) 1758 - Jastreb kokošar
Više puta je registrovan tokom zime (06.11.1988. - 1 primerak). Milkuška (in litt.) 17.12.1960. zabeležio je 6 primeraka.
48. *Accipiter nisus* (Linnaeus) 1758 - Kobac
Pojedinačni primerci su posmatrani u hladno doba godine, 20.02.1980., 14.10.1980., 02.12.1984., 17.03.1985. i 06.11.1988.

49. *Buteo buteo* (Linnaeus) 1758 - Mišar

Gnezdi su u šumama duž Tise, a u potrazi za hranom doleće na pašnjake i polja oko ribnjaka (27.05.1979., 14.09.1984., 27.01.1985., 07.04.1985., 12.03.1986. i 06.11.1988.). Cele zime se viđaju pojedinačni primerci.

50. *Buteo lagopus* (Pontoppidan) 1763 - Gačasti mišar

Mikuška (in litt.) je ovu pticu zabeležio na jesenjem i zimskom lutanju, 15.10.1960., 30.11.1959., 06.12.1959. i 28.02.1960. U zimskom periodu Józsa (1987) je posmatrao gačastog mišara kod Kanjiže, 16.11.1984., 08.12.1985. i 21.12.1983.

51. *Aquila heliaca* Savigny 1809 - Orao krstaš

Mikuška (in litt.) je 20.09.1961. posmatrao orla krstaša u preletu.

52. *Aquila chrysaetos* (Linnaeus) 1758 - Suri orao

Pedesetih godina **Marčetić** (1957) je zabeležio ovu pticu u šumi kod Kanjiže.

53. *Pandion haliaetus* (Linnaeus) 1758 - Orao ribar

Viđaju se pojedinačni primerci za vreme prolećne (28.03.1984. i 06.04.1980.) i jesenje (03.09.1982. i 14.09.1984.) seobe.

54. *Falco tinnunculus* Linnaeus 1758 - Vetruška

Gnezdi se u okolini ribnjaka u napuštenim gnezdima svraka i vrana, a lovi na okolnim poljima i pašnjacima. U šumarku dafine (*Elaeagnus* sp.) 15.06.1988. nađena su 4 gnezda sa 2 jaja i 6, 3, i 3 mladunca.

55. *Falco vespertinus* Linnaeus 1766 - Siva vetruška

U malom broju posmatrana je u vreme prolećne (20.04.1984.) i jesenje seobe (22.09.1979.) u okolini ribnjaka. Gnezdo sa 3 mladunca pronađeno je 15.06.1988. u napuštenom voćnjaku. **Mikuška** (in litt.) navodi prisustvo sive vetruške 21.07.1961., 17.08.1961. i 22.08.1960.

56. *Falco columbarius* Linnaeus 1758 - Mali soko

Posmatran je u proleće 23.04.1982. nad pašnjakom. Ovo je jedan od najkasnijih datuma kada je zabeležen, obzirom da ova ptica u Vojvodini

zimuje od oktobra do marta (Antal et al. 1971). Viđen je i 12.10.1987. i 26.12.1983.

57. *Falco subbuteo* Linnaeus 1758 - Soko lastavičar

Gnezdarica, koja se viđa od proleća (15.03.1981.) do jeseni (17.10.1980.). Gnezdi se u šumama duž Tise, a verovatno i u drvoređima i topolovim šumarcima u okolini ribnjaka (08.06.1978., 04.06.1970. i 22.06.1985.)

58. *Falco cherrug* J.E. Gray 1834 - Stepski soko

Jedan primerak je zabeležen 15.03.1981. i 25.09.1986. Ovu pticu je evidentirao i Milkuška (in litt.) 21.07.1961. i 22.02.1964.

59. *Falco peregrinus* Tunstall 1771 - Sivi soko

Sivog sokola je zabeležio Milkuška (in litt.) 06.12.1959.

60. *Perdix perdix* (Linnaeus) 1758 - Jarebica

Gnezdi se na pašnjacima i poljima. U parovima je već krajem februara i početkom marta (22.02.1981. i 10.03.1977.). Jaja su nađena 22.04.1972. i 15.06.1988., a mladunci sa delimično operjalim krilima 04.07.1980. Porodice i veća jata su posmatrana i tokom hladnijeg perioda godine (19.09.1980., 06.11.1988. i 26.01.1982.).

61. *Coturnix coturnix* (Linnaeus) 1758 - Prepelica

U manjem broju se gnezdi na livadama i poljima. Viđana je od maja do septembra (06.09.1980.), ali verovatno dolazi ranije, a odlazi kasnije.

62. *Phasianus colchicus* Linnaeus 1758 - Fazan

Stanarica, u prilično velikom broju se gnezdi u gustom vegetaciji uz kanale i nasipe na ribnjaku i na okolnim njivama.

63. *Rallus aquaticus* Linnaeus 1758 - Barski petlovan

Gnezdi se u malom broju u priobalnoj vegetaciji ribnjaka i kanala. Pojedini primerci verovatno prezimljavaju (01.02.1981. i 19.02.1986.).

64. *Porzana porzana* (Linnaeus) 1766 - Barsko pile

Posmatrano je 01.04.1979. i 26.09.1981. u gustišu trske i site. Verovatno se gnezdi.

65. *Porzana parva* (Scopoli) 1769 - Mali barski petlić

Jedan par je posmatran 04.07.1982. na vlažnoj livadi. Verovatno se gnezdi.

66. *Gallinula chloropus* (Linnaeus) 1758 - Barska kokica

Redovna i relativno brojna gnezdarica gusto obraslih delova ribnjaka. Od aprila do septembra se vida često, a kasnije (09.10.1984. i 08.11.1980.) se vidaju pojedinačni primerci od kojih neki prezimljuju (26.01.1982. i 24.02.1984.). Jaja su nađena 01.06.1978. i 14.06.1981., a prilično krupni mladunci su posmatrani 19.07.1981.

67. *Fulica atra* Linnaeus 1758 - Liska

Redovna i brojna gnezdarica i još brojnija prolaznica. Gnezdi se u tršćacima, a hrani se na otvorenoj vodi jezera, na nasipima i livadama. Dolazi krajem februara (28.02.1982., - 17 primeraka), a u martu se vidaju jata od više desetina ili stotina primeraka. Parovi i borbe za teritoriju su posmatrani krajem marta i početkom aprila, a parenje 11.04.1971. Prva jaja su nađena krajem aprila (10 praznih gnezda i jedno gnezdo sa 5 jaja). Mladunci su nađeni 02.05.1970., 08.06.1981. i 05.07.1980. Posle izvođenja mladunaca, uporedo sa isušivanjem okolnih bara, liske se grupišu na ribnjačkim jezerima i tokom avgusta se mogu videti hiljade primeraka (07.08.1969. i 22.08.1981.). U velikom broju mogu se videti do kraja oktobra, a ponekad i u novembru (06.11.1988., - preko 300 primeraka), a preko zime pojedinačni primerci (26.01.1982. i 04.02.1982.)

68. *Grus grus* (Linnaeus) 1758 - Ždral

Vida se na preletu za vreme prolećne (07.03.1981. - 46 primeraka, 24.03.1988. - preko 100 primeraka i 08.04.1987. - 21 primerak) i jesenje (04.11.1981. - 152, 140, i 150 primeraka, i 06.11.1988. - 1 primerak) seobe.

69. *Otis tarda* Linnaeus 1758 - Velika dropija

Zabeleženo 7 primeraka na zimskom lutanju 18.01.1987. godine.

70. *Himantopus himantopus* (Linnaeus) 1758 - Dugonogi prudnik

Posmatran je par sa gnezdilišnim ponašanjem 08.06.1971. Gnežđenje je evidentirano 1964. godine kod Kanjiže (Antal et al. 1971). Na Kapetanskom ritu 1965. godine nađena su dva gnezda sa 3 i 4 jaja, a 20.06.1968. jedno gnezdo sa 4 jaja (Dimitrijević 1977). Pelle et al. (1977) pronašli su 13.06.1965. dva gnezda sa 3 i 4 jaja.

71. *Recurvirostra avosetta* Linnaeus 1758 - Sabljarka

Zabeležena je za vreme prolećne (28.03.1984.) i jesenje (14.10.1987. - 170 primeraka i 12.11.1989. - 60 primeraka) seobe. Na dnu Divljeg jezera 10. i 12.06.1982. godine pronađeno je 7 gnezda (3 gnezda sa po 3 i 4 gnezda sa po 4 jaja), ali su ubrzo sva gnezda potopljena usled podizanja nivoa vode. Mikuška (1962) je 20.06.1960. posmatrao gnezdilišno ponašanje sabljarki.

72. *Glareola pratincola* (Linnaeus) 1766 - Zujavac

Jedan primerak se 13.05.1986. zadržavao na muljevitom dnu jezera. Mikuška (in litt.) je ovu pticu posmatrao 01.05.1964. godine.

73. *Charadrius dubius* Scopoli 1786 - Obični žalar

Manji broj običnih žalara viđa se na blatnjavim delovima ribnjaka za vreme prolećne (21.03.1981. i 20.04.1984.) i jesenje (14.09.1984. i 15.10.1980.) seobe. Antal et al. (1971) ovu vrstu navode kao gnezdaricu peščanih sprudova Tise u okolini Novog Kneževca.

74. *Charadrius hiaticula* Linnaeus 1758 - Severni žalar

U manjem broju viđan je na blatnjavim delovima ribnjaka tokom prolećne (07.04.1985. i 31.05.1982.) i jesenje (21.09.1979. i 25.10.1981.) seobe.

75. *Charadrius alexandrinus* Linnaeus 1758 - Morski žalar

Posmatran je 10. i 12.06.1982. godine na dnu ispražnjenog Divljeg jezera. Nekoliko parova se gnezdilo na zaslanjenim delovima pašnjaka. Dana 02.05.1970. nađeno je gnezdo sa 4, a 22.04.1972. sa 3 jaja.

76. *Pluvialis apricaria* (Linnaeus) 1758 - Troprsti zlatar

Pored nekoliko posmatranja na muljevitom dnu jezera, 06.11.1988. zabeleženo je jato od 28 primeraka na pašnjaku pored ribnjaka. Mikuška (in litt.) je zlatara troprstog evidentirao 17.12.1960. godine.

77. *Pluvialis squatarola* (Linnaeus) 1758 - Sivi žalar

Javlja se pojedinačno ili u jatima do 10 primeraka, na muljevitim delovima ribnjaka. U manjem broju posmatran za vreme prolećne (16. i 31.05.1982.) i jesenje (25.09., do 02.12.1984.) seobe.

78. *Vanellus vanellus* (Linnaeus) 1758 - Vivak

Prvi primerci su posmatrani 20.02.1980. i 22.02.1981. Gnežđenje počinje u martu (19.03.1972. i 28.03.1982. - gnezdo sa 2 jaja). Jaja su nalažena sve do početka juna (11.06.1982.), a mladunci od kraja aprila (27.04.1969.) do početka maja (02.05.1970. i 05.05.1982.). Zbog preoravanja delova pašnjaka gnezdi se i na poljima suncokreta (31.05.1982. - gnezdo sa 4 jaja), a Dimitrijević (1977) je 20.04.1969. našao gnezdo na polju mladog žita. Tokom leta pašnjaci se osuše i na njima ostaje manji broj vivaka, a na ribnjaku se sve više grupišu i u jesen posle praznjenja jezera na muljevitom dnu skuplja se i po nekoliko stotina primeraka. Vivci prstenovani na ovom terenu nađeni su kod Novog Pazara i u Italiji - Sonis di Cambras (Štromar 1968,1972).

79. *Calidris alba* (Pallas) 1764 - Beličasti blatarić

U manjem broju posmatran na muljevitom dnu ispražnjenog Velikog jezera za vreme jesenje seobe (14., 15., 17.10.1980. i 16.10.1983.)

80. *Calidris minuta* (Leisler) 1812 - Patuljasti blatarić

Manja jata redovno se vidaju za vreme prolećne (06.05.1979. i 20.06.1982.) i jesenje (19.09.1984. i 30.11.1981.) seobe. Zadržavaju se na muljevitom dnu ribnjačkih jezera.

81. *Calidris temminckii* (Leisler) 1812 - Blatarić crnčić

Nekoliko primeraka je zabeleženo 13.05.1986. u jatu patuljastih blatarića. Mikuška (in litt.) je ovu pticu posmatrao 21.07.1961., 05.08.1961., 17.08.1961. i 22.08.1960. godine.

82. *Calidris ferruginea* (Pontoppidan) 1763 - Ridovrati blatarić

Manji broj primeraka posmatran je na muljevitom dnu jezera za vreme prolećne (11..06.1982.) i jesenje (11.10.1980.) seobe.

83. *Calidris alpina* (Linnaeus) 1758 - Severni žalar

Posmatran je u manjem broju za vreme prolećne (10.05.1980., 17.05.1981., 16.05.1982., 12.06.1982. i 13.05.1986.) i jesenje (27.11.1979. - 40 primeraka, 28.09.1985., 04.10.1983., 09.10.1984. i 20.10.1985.) seobe, na muljevitim delovima ribnjaka.

84. *Limicola falcinellus* (Pontoppidan) 1763 - Pljosnokljuni prudnik

Nekoliko primeraka sa ostalim blatarićima posmatrano je 25.09.1986. na muljevitom dnu Novog jezera.

85. *Philomachus pugnax* (Linnaeus) 1758 - Prudnik ubojica

U velikom broju redovno se viđa za vreme prolećne (10.03.1977., 14.03.1982. i 17.06.1986.) i jesenje (12.09.1982. i 02.12.1984.) seobe. Najčešće se viđaju na muljevitom dnu ribnjaka, okolnim vlažnim pašnjacima i na poljima mladog žita. Borbe mužjaka posmatrane su 23.04.1982.

86. *Gallinago gallinago* (Linnaeus) 1758 - Bekasina

Redovno se viđa za vreme prolećne (19.03.1972.) i jesenje (30.11.1981.) seobe. Pojedinačni primerci ili manja jata viđaju se na vlažnim delovima pašnjaka i muljevitom dnu ribnjaka. Dana 21.05.1982. posmatran je svadbeni let, a pojedinačni primerci su posmatrani 16.05.1984. i 12.06.1982., što ukazuje na mogućnost gnežđenja.

87. *Gallinago media* (Latham) 1787 - Šljuka livadarka

Zabeležena na jesenjem prolazu 23.11.1980. godine.

88. *Limosa limosa* (Linnaeus) 1758 - Muljača

Redovna i brojna prolećna (07.03.1981. i 20.06.1982.) i jesenja (21.09.1979. i 20.10.1985.) prolaznica. Nekoliko pari se gnezdi na vlažnim slatinskim pašnjacima. U doba gnežđenja posmatrani su pojedinačni primerci i parovi u svadbenoj odeći (27.04.1969., 02.05.1970., 01.06.1978., 07., 10., 17., i 30.05.1981., 15. i 23.03.1982. i 05.05.1982.). Mladunac sa roditeljima viđen je 31.05.1982. Dana 17.04.1988. nađeno je gnezdo sa 1 jajetom, a 21.04.1988. u njemu su bila 3 jaja. Milkuška (1968) je krajem aprila 1964. našao 2 gnezda koja su "opljačkali skupljači jaja", a Pelle et al. (1977) navode nalaz gnezda sa 4 jaja 17.05.1964. godine.

89. *Limosa lapponica* (Linnaeus) 1758 - Crnorepa muljača

U jatu običnih muljača zapažena su 3 primerka na prolećnoj seobi 11.04.1971., na pašnjaku. Jedan primerak je viđen 25.09.1986. na dnu Novog jezera.

90. *Numenius phaeopus* (Linnaeus) 1758 - Srednja zlovremenica
Mikuška (in litt.) je 01.05.1964. zabeležio 3 primerka.

91. *Numenius tenuirostris* Vieillot 1817 - Tankokljuna zlovremenica
Dimitrijević (1977) beleži 04.10.1969. jedan primerak tankokljune zlovremenice.

92. *Numenius arquata* (Linnaeus) 1758 - Velika zlovremenica

Viđa se redovno u manjem broju (5-20 primeraka) na okolnim pašnjacima od proleća do jeseni (02.12.1984.). Pojedinačni primerci su posmatrani 17.03.1985., 23.04.1982. i 01.05.1981., a manje grupe 11.06.1982. i 03.07.1980. Na dnu Divljeg jezera 25.09.1988. izbrojano je 300 primeraka. Nakon ispuštanja vode iz jezera, grupišu se i noće na muljevitom dnu.

93. *Tringa erythropus* (Pallas) 1764 - Čadavi prudnik

Redovna, ali malobrojna prolećna i jesenja prolaznica, koja se viđa na vlažnim livadama i muljevitim delovima ribnjaka. Češća je u proleće (19.03.1972., 10.05.1980. i 05.05.1982.), a manji broj se zadržava i kasnije (27.05. i 19.06.1979. i 03.07.1980.) Mikuška (in litt.) je čadavog prudnika posmatrao 22.08.1960., 19.08.1961. i 12.08.1963. Na jesenjem prolazu zabeležena je 12.09.1982., 09.10.1984. i 05.11.1987.

94. *Tringa totanus* (Linnaeus) 1758 - Crvenonogi prudnik

Redovna, ali malobrojna gnezdarica na vlažnim slatinskim pašnjacima. Najranije prolećno stizanje je zabeleženo 07.03.1981., a zadržavao se najkasnije do 02.12.1984. Parovi sa svadbenim gnezdišnim ponašanjem posmatrani su 27.04.1969., 02.05.1970., 01.06.1978. i 16.05.1982., a 07.05.1981. i 11.06.1982. je uhvaćen po jedan mladunac. Mikuška (in litt.) je 02.05.1963. našao gnezdo, a Dimitrijević (1977) navodi da je utvrđeno gnežđenje, bez iznošenja podataka. Pelle et al. (1977) su našli gnezdo sa jajima 15.05.1963. i 17.05.1964.

95. *Tringa stagnatilis* (Bechstein) 1803 - Dugonogi prudnik

Na letnjem i jesenjem lutanju mogu se videti pojedinačni primerci i manja jata. Mikuška (in litt.) je dugonogog prudnika zabeležio 22.08.1960., 17.08.1961., 03.10.1962., 15.07.1963. i 15.08.1964. godine.

96. *Tringa nebularia* (Gunnerus) 1767 - Veliki prudnik

Malobrojna prolećna (25.03.1979., 23.04.1982. i 03.05.1983.) i jesenja (20.09. i 03.10.1981. i 14.10.1987.) prolaznica. U proleće se viđa na vlažnim pašnjacima, a u jesen boravi na muljevitom delu jezera (06.11.1988.).

97. *Tringa ochropus* Linnaeus 1758 - Prudnik pijukavac

Najranije prolećno stizanje je zabeleženo 22.02.1981., a najkasnije zadržavanje evidentirano je 23.11.1980. Pojedinačni primerci ili parovi se viđaju uz kanale i obale jezera.

98. *Tringa glareola* Linnaeus 1758 - Prudnik migavac

U manjim jatima se viđa za vreme prolećne (07.03.1980.) 15.04.1982., 06.05.1979.) i jesenje seobe (26.09.1981., 28.09.1985. i 15.10.1971.).

99. *Actitis hypoleucos* (Linnaeus) 1758 - Polojka

Redovna prolećna (07.04.1985. i 17.05.1981.) i jesenja (04.07.1982. i 20.10.1985.) prolaznica. U malom broju viđa se na ribnjaku, uz obale kanala i na pašnjacima.

100. *Stercorarius parasiticus* (Linnaeus) 1758 - Pomornik

Dva primerka su viđena nad jezerom 18.09.1986. godine.

101. *Larus melanocephalus* Temminck 1820 - Crnoglavi galeb

Jedan polno nezreli primerak posmatran je nad jezerom 06.05.1979.

102. *Larus minutus* Pallas 1776 - Mali galeb

Pojedinačni primerci ili manja jata zabeleženi su 27.03.1970., 13.05.1986., 20.06.1982., 18.09.1986. i 03.10.1981.

103. *Larus ribidundus* Linnaeus 1766 - Obični galeb

Vida se tokom cele godine. Gnežđenje je potvrđeno 28.05.1985. kada je na Velikom jezeru pronađena kolonija od 41 gnezda. Tom prilikom prstenovano je 7 čučavaca. Koloniju običnih galebova Milkuška (in litt.) je pronašao 09.06.1961. i 09.05.1963. Na kapetanskom ritu Pelle et al. (1977) pronašli su gnezdo sa 3 jaja 19.06.1963. godine. Dimitrijević (1977) navodi postojanje stalne kolonije na ribnjaku kod Kanjiže, ali ne daje bliže podatke.

104. *Larus canus* Linnaeus 1758 - Sivi galeb

Pojedinačni primerci posmatrani su nad jezerom tokom zime (05.11.1983., 06.12.1984. i 06.01.1982.) i u proleće (12.03.1986. i 15.06.1988.).

105. *Larus fuscus* Linnaeus 1758 - Mrki galeb

Zabeležen je na ribnjaku 28.09.1985. i 05.11.1983. godine.

106. *Larus argentatus* Pontoppidan 1763 - Srebrnasti galeb

Pojedinačni primerci ili manja jata pretežno polno nezrelih ptica borave na jezerima od proleća (24.02.1984.) do jeseni (23.12.1984.).

107. *Rissa tridactyla* (Linnaeus) 1758 - Troprsti galeb

Mikuška (in litt.) je ovu pticu zabeležio 15.10.1960. godine.

108. *Sterna caspia* Pallas 1770 - Velika čigra

Pojedinačni primerci i manja jata posmatrani su nad jezerima u proleće (07.04.1978.) i u jesen (06.09.1961). godine (Mikuška in litt.)

109. *Sterna hirundo* Linnaeus 1758 - Obična čigra

Vida se od proleća (15.04.1982.) do jeseni (12.09.1982.). Pojedinačni primerci i manja jata posmatrani su u doba gnežđenja 14.06.1981. i 16.07.1981. godine. Sredinom juna 1982. godine na jednom sprudu Divljeg jezera posmatrano je gnezdilišno ponašanje desetak parova, ali usled podizanja nivoa vode gnežđenje je onemogućeno. Dimitrijević (1977) navodi da se gnezdi pojedinih godina, ali ne iznosi bliže podatke.

110. *Sterna albifrons* Pallas 1764 - Mala čigra

Mikuška (in litt.) je posmatrao 1 primerak 19.08.1961. godine.

111. *Chlidonias hybridus* (Pallas) 1811 - Belobrada čigra

Na ribnjaku se vidaju manja jata od proleća do jeseni (22.04.1972., 23.04.1982., 16.05.1982., 04.07.1982., 22.08.1981., 04.09.1981. i 06.11.1988.). Mikuška (in litt.) je 09.06.1961. utvrdio gnežđenje 50 pari belobradih čigri, a Dimitrijević (1977) je takođe utvrdio gnežđenje kod Kanjiže, ali ne navodi bliže podatke.

112. *Chlidonias niger* (Linnaeus) 1758 - Crna čigra

Na jezerima ribnjaka posmatrana je od proleća (15.04.1982.) do jeseni (12.09.1982.). Gnežđenje nije sa sigurnošću utvrđeno, ali je tokom 1981. godine ova ptica posmatrana od maja do kraja avgusta, što ukazuje na mogućnost gnežđenja. Dimitrijević (1977) je utvrdio gnežđenje crne čigre na ribnjaku kod Kanjiže, ali nije naveo datume nalaza.

113. *Chlidonias leucopterus* (Temminck) 1815 - Belokrila čigra

Posmatrana je za vreme prolećne (15.04.1982. i 02.05.1970.) i jesenje (15.10.1980.) seobe.

114. *Columba oenas* Linnaeus 1758 - Golub dupljaš

Jedan par je zabeležen 28.03.1984. godine, a jato golubova dupljaša je 30.11.1959. posmatrao Mikuška (in litt.).

115. *Columba palumbus* Linnaeus 1758 - Golub grivnjaš

U okolini ribnjaka posmatran je 06.04.1980., 15.06.1988. i 22.06.1985.

116. *Streptopelia decaocto* (E. Frivaldszky) 1838 - Gugutka

Stanarica, redovno se gnezdi oko upravnih i ekonomskih zgrada na ribnjaku i u okolini.

117. *Streptopelia turtur* (Linnaeus) 1758 - Grlica

Gnezdi se u malom broju u žbunju i šumarcima oko ribnjaka. Najraniji dolazak zabeležen je 27.04.1969., a naduže se zadržavala do septembra (12.09.1982.).

118. *Cuculus canorus* Linnaeus 1758 - Kukavica

Gnezdarica, selica. Najraniji dolazak je zabeležen 01.05.1981., a najkasniji datum posmatranja je 09.08.1981.

119. *Tyto alba* (Scopoli) 1769 - Kukurija

Gnezdi se u selima u blizini ribnjaka.

120. *Athene noctua* (Scopoli) 1769 - Kukumavka

Gnezdi se na tavanu upravne zgrade ribnjaka.

121. *Asio otus* (Linnaeus) 1758 - Ušara

U šumarku dafine (*Elaeagnus* sp.) pored ribnjaka svake godine gnezdi se nekoliko pari u napuštenim gnezdima svrake.

122. *Asio flammeus* (Pontoppidan) 1763 - Ritska sova

Posmatran je 1 primerak pored ribnjaka 26.07.1981. godine.

123. *Apus apus* (Linnaeus) 1758 - Čiopa

Jata od par desetina primeraka zabeležena su iznad pašnjaka i ribnjaka 19.06.1976., 25.06.1984. i 03.07.1980.

124. *Alcedo atthis* (Linnaeus) 1758 - Vodomar

Nekoliko primeraka viđa se na ribnjaku od jeseni do proleća (03.10.1981., 18.11.1981. i 28.03.1984.).

125. *Merops apiaster* Linnaeus 1758 - Pčelarica

Gnezdi se na lesnim odsecima u široj okolini, a povremeno nadleće ribnjak u doba gnežđenja ili prilikom seobe.

126. *Coracias garrulus* Linnaeus 1758 - Zlatovrana

Gnezdi se kod Kanjiže u šumama topola. U okolini ribnjaka jedan primerak je posmatran na topoli pored puta 17.06.1986. Mikuška (in litt.) je zlatovranu zabeležio 19.08.1961., 16.09.1961. i 20.09.1961.

127. *Upupa epops* Linnaeus 1758 - Pupavac

Gnezdarica, selica. Redovno se viđa na pašnjaku od proleća (28.03.1984.) do kraja leta (09.08.1981.). Odrasle ptice koje nose hranu mladuncima posmatrane su 14.06.1981., a 3 gotovo odrasla mladunca pronađena su 11.06.1982. između snopova kukuruzovine uz tor za ovce.

128. *Picus viridis* Linnaeus 1758 - Zelena žuna

Gnezdi se u šumama uz Tisu, voćnjacima i drvoredima, a u blizini ribnjak posmatrana je 03.07.1980. i 04.07.1982. godine.

129. *Dendrocopos syriacus* (Hemprich & Ehrenberg) 1833 - Sirijski detlić

Mikuška (in litt.) je video jedan primerak 15.10.1960. godine.

130. *Galerida cristata* (Linnaeus) 1758 - Čubasta ševa
Stanarica. Gnezdi se pored poljskih puteva, kao i na ogolelim delovima slatinskih pašnjaka.

131. *Alauda arvensis* Linnaeus 1758 - Poljska ševa
Gnezdarica, selica koja je najranije posmatrana 07.03.1981., a najkasnije se zadržavala do 17.10.1980. godine. Gnezdi se na pašnjacima i poljima oko ribnjaka. Već početkom marta (07.03.1981.) mužjaci zauzimaju teritorije. Parovi su posmatrani krajem marta i početkom aprila, a gnezda su nađena 07.04.1985. - sa 2 jaja, i 21.04.1988. sa 4 jaja.

132. *Riparia riparia* (Linnaeus) 1758 - Bregunica
Gnezdarica, selica, u proleće najranije zabeležena 27.03.1982. a najkasnije se zadržavala do 28.09.1982. Gnezdi se u okolnim lesnim odsecima.

133. *Hirundo rustica* Linnaeus 1758 - Seoska lasta
Gnezdarica, selica, najranije zabeležena 28.03.1984., a najkasnije 04.10.1983. Gnezdi se u okolnim naseljenim mestima. U potrazi za hranom, redovno, u većem ili manjem broju nadleće ribnjak, pašnjake i polja.

134. *Delichon urbica* (Linnaeus) 1758 - Gradska lasta
Gnezdarica, selica, najranije posmatrana 20.04.1984., a najduže se zadržavala do 07.08.1969. Gnezdi se u okolnim gradovima i u manjem broju u selima u blizini ribnjaka.

135. *Anthus pratensis* (Linnaeus) 1758 - Livadska trepteljka
Veće jato je posmatrano 22.02.1981., 07.04.1985. i 20.10.1985.

136. *Anthus cervinus* (Pallas) 1811 - Ridogrla trepteljka
U manjem broju je zabeležena 02.05.1970., 04.11.1981. i 26.12.1983.

137. *Anthus spinoletta* (Linnaeus) 1758 - Planinska trepteljka
Posmatrana je u manjem broju na zimovanju 04., 10. i 23.01.1981.

138. *Motacilla flava* Linnaeus 1758 - Žuta pliska
Vida se od proleća (06.04.1982.) do jeseni (14.10.1980.). Svadbena igra je posmatrana 02.05.1970., a poletarci 03.07.1980. i 01.08.1984.

139. *Motacilla alba* Linnaeus 1758 - Bela pliska

Posmatrana je za vreme prolećne (07.03.1981.) i jesenje (06.11.1970. i 05.11.1983.) seobe. Ponekad prezimljuje (02.01.1989.). Gnezdo je pronađeno 27.04.1969., a poletarci su posmatrani 03.07.1980. i 04.07.1982.

140. *Troglodytes troglodytes* (Linnaeus) 1758 - Carić

Najčešće je posmatran od jeseni (25.10.1981.) do proleća (30.03.1980.) u gustišu priobalne vegetacije na ribnjaku.

141. *Prunella modularis* (Linnaeus) 1758 - Popić

Posmatran je u žbunju 21.03.1981. godine

142. *Erithacus rubecula* (Linnaeus) 1758 - Crvendać

Pojedinačni primerci se pojavljuju u trsci i žbunju na ribnjaku za vreme prolećnog (30.03.1980.) i jesenjeg (29.10.1981. i 23.11.1980.) prolaza.

143. *Luscinia svecica* (Linnaeus) 1758 - Modrovoljka

Zabeležena je 06.05.1979., 30.05.1981. i 06.04.1982. u emerznoj vegetaciji ribnjačkih jezera.

144. *Phoenicurus ochruros* (S.G.Gmelin) 1774 - Planinska crvenorepka

Zabeležena je 30.03.1980. godine.

145. *Saxicola rubetra* (Linnaeus) 1758 - Smeđa travarka

Posmatrana je od proleća (27.04.1969., 02.05.1970., 07. i 10.05.1981.) do jeseni (19.09.1984.) uz nasipe i kanale.

146. *Saxicola torquata* (Linnaeus) 1766 - Crnoglava travarka

Zabeležena je 17.05.1981. godine.

147. *Oenanthe oenanthe* (Linnaeus) 1758 - Belka

Posmatrana je od proleća (06.04.1980. i 07.04.1985.) do jeseni (14. i 19.09.1984.). U manjem broju gnezdi se na nasipima, odsecima, u pukotinama i na gomilama ilovače ostalim nakon iskopavanja kanala.

148. *Oenanthe hispanica* (Linnaeus) 1758 - Mediteranska belka
Ištvan Hulo (in litt.) je 14.04.1979. posmatrao jednog mužjaka na
ogolelom delu slatinskog pašnjaka.

149. *Turdus merula* Linnaeus 1758 - Crni kos
U šibljaku pored ribnjaka posmatran je u manjem broju za vreme
prolećnog (23.03.1982.) i jesenjeg (05.11.1983.) prolaza.

150. *Turdus pilaris* Linnaeus 1758 - Drozd branjug
U okolini ribnjaka redovno se pojavljuje u jatima tokom zime (23.01.1981.
i 12.03.1986.)

151. *Locustella luscinioides* (Savi) 1824 - Cvrčić
Redovno se gnezdi u visokoj emerznoj vegetaciji uz obale jezera i kanala.
Zabeležena je 19.04.1979. godine.

152. *Acrocephalus schoenobaenus* (Linnaeus) 1758 - Trstenjak rogozar
Gnezdarica, selica, posmatrana za vreme prolećne (11.04.1971. i
15.04.1982.) i jesenje (30.09.1980.) seobe. Gnezdi se u gustom priobalnoj
vegetaciji jezera i kanala. Dana 08.06.1981. pronađeno je gnezdo sa jajima.
Mladunci koje hrane roditelji posmatrani su 21.06.1981., a poletarci
16.07.1981.

153. *Acrocephalus palustris* (Bechstein) 1798 - Trstenjak mlakar
Gnezdarica, selica. Gnezdi se u korovskoj i žbunastoj vegetaciji uz jezera
i kanale. Gnezda sa jajima su nađena 23.05.1981., a sa mladuncima
14.06.1981. godine.

154. *Acrocephalus scirpaceus* (J. Hermann) 1804 - Trstenjak cvrkutić
Gnezdarica, selica. Vidana od proleća (21.03.1981.) do jeseni
(24.09.1984.). Gnezdi se u gustom sklopu šaša (*Typha* sp.) uz obale jezera i
kanala. Prazno gnezdo je nađeno 23.05.1981. pored Novog jezera.

155. *Acrocephalus arundinaceus* (Linnaeus) 1758 - Veliki trstenjak
Gnezdarica, selica. U pojasu trske uz obale jezera i kanala pronađena su
23.05.1981. 2 gnezda sa po 5 jaja i 21.06.1981. jedno gnezdo sa 5 jaja.

156. *Sylvia curruca* (Linnaeus) 1758 - Grmuša čevrljinka
U žbunju pored ribnjaka zabeležena je 23.04.1982. godine.
157. *Sylvia atricapilla* (Linnaeus) 1758 - Crnoglava grmuša
Posmatrana je pored rečice Kereš 15.04.1982. godine.
158. *Phylloscopus sibilatrix* (Bechstein) 1793 - Šumski zviždak
U malom broju je posmatran 21.04.1988. godine.
159. *Phylloscopus collybita* (Vieillot) 1817 - Zviždak
Viden je 19. i 26.07.1981. i 07.04.1985. godine.
160. *Regulus regulus* (Linnaeus) 1758 - Obični kraljić
Zabeležen je 05.11.1983. godine.
161. *Muscicapa striata* (Pallas) 1764 - Siva muharica
U blizini ribnjaka posmatrana je 09. i 22.08.1981., 16.05.1982. i 16.05.1984. godine.
162. *Panurus biarmicus* (Linnaeus) 1758 - Brkata senica
Redovno zimuje na ribnjaku, u gustišu trske i rogoza. Gnezdi se u manjem broju. U šašu uz kanal, 03.05.1981. pronađeno je gnezdo sa 4 mladunca, koji su 07.05.1981. već napustili gnezdo, a 10.05.1981. posmatrani su zajedno sa roditeljima koji ih hrane.
163. *Parus caeruleus* Linnaeus 1758 - Plava senica
Gnezdarica okolnih šuma i voćnjaka. U gustišu priobalne vegetacije u manjem broju zadržava se od jeseni (26.09.1981.) do proleća (28.02.1982.).
164. *Parus major* Linnaeus 1758 - Velika senica
Gnezdi se u šumama i voćnjacima u okolini ribnjaka. Zabeležena 08.10.1980.
165. *Remiz pendulinus* (Linnaeus) 1758 - Bela senica
Gnezda su pronađena u blizini ribnjaka 22.06.1985., 24.06.1986. i 26.06.1984.

166. *Oriolus oriolus* (Linnaeus) 1758 - Vuga
Gnezdarica, selica. U šumarku bele topole u blizini ribnjaka 17.06.1986.
nađeno je gnezdo sa 3 jaja.
167. *Lanius minor* J. F. Gmelin 1788 - Sivi svračak
Zabeležen je 09.08.1981. i 31.05.1982. godine.
168. *Pica pica* (Linnaeus) 1758 - Svraka
Stanarica, gnezdarica okoline ribnjaka. Gnezda su pronađena 06.04.1982.
- 4 jaja, 23.04.1982. - 6 jaja, 06.05.1982. - 4 jaja i 16.05.1982. dva gnezda sa po
7 jaja. Dana 21.05.1982. posmatrana su 4 poletarca.
169. *Corvus monedula* Linnaeus 1758 - Čavka
Gnezdi se u manjem broju u šumama pored Tise, u crkvenim tornjevima
i tavanima zgrada u okolini ribnjaka. Hrani se na obližnjim pašnjacima i
poljima, a u okolini ribnjaka posmatrana je 04. i 19.09.1981.
170. *Corvus frugilegus* Linnaeus 1758 - Gačac
Gnezdi se u kolonijama, u šumarcima oko ribnjaka, a hrani se na poljima
i pašnjacima. Od jeseni do proleća luta u manjim i većim jatima po široj
okolini, nadleće i ribnjak, a rede se vida u doba gnežđenja.
171. *Corvus corone* Linnaeus 1758 - Crna vrana
Posmatrana su 3 primerka u društvu sa sivim vranama na nasipu kanala
Tisa - Palić, 22.06.1985. godine.
172. *Corvus cornix* Linnaeus 1758 - Siva vrana
Gnezdi se u okolini ribnjaka. Stanarica.
173. *Corvus corax* Linnaeus 1758 - Gavran
Na pašnjacima u okolini ribnjaka posmatrano je 27.05.1979. - 5
primeraka, 10.07.1980. - 1 primerak i 01.08.1984. - 3 primerka. Kod Kanjiže
u šumi pored Tise već duže vreme gnezdi se 1 par nedaleko od kolonije sivih
čapli. (Józsa 1978).

174. *Sturnus vulgaris* Linnaeus 1758 - Čvorak

Jata od više stotina primeraka vidaju se u proleće i jesen, a u doba gnežđenja pojedinačni primeraci ili parovi. Jata poletaraca posmatrana su na pašnjacima 07.08.1969., 08.06.1981. i 22.06.1985. Najraniji datum posmatranja je 27.01.1985., a najkasniji 27.11.1979.

175. *Passer domesticus* (Linnaeus) 1758 - Domaći vrabac

Gnezdarica, stanarica. U većem broju se gnezdi u zgradama na ribnjaku, kao i po svim okolnim salašima i naseljima.

176. *Passer montanus* (Linnaeus) 1758 - Poljski vrabac

Gnezdi se u šumama uz Tisu, voćnjacima i drvodredima, naseljima i salašima. Na ribnjaku se vidi tokom cele godine, ali u manjem broju nego domaći vrabac. Zimi se manja jata zadržavaju u trsci i žbunju.

177. *Fringilla coelebs* Linnaeus 1758 - Obična zeba

Mikuška (in litt.) je zabeležio 1 primerak 30.11.1959. godine.

178. *Carduelis chloris* (Linnaeus) 1758 - Zelentarka

Gnezdi se u okolnim voćnjacima i drvodredima. Na ribnjaku je posmatrana 13.04.1980., 13.09.1980., 08.10.1980. i 07.04.1985.

179. *Carduelis carduelis* (Linnaeus) 1758 - Štiglic

Gnezdi se u voćnjacima i drvodredima u okolini ribnjaka. Tokom jeseni i zime (19.09.1981. do 26.01.1982.) vidaju se u jatima.

180. *Carduelis spinus* (Linnaeus) 1758 - Čižak

Manja jata su posmatrana u preletu za vreme prolećne (23.04.1982.) i jesenje (03.10.1981.) seobe.

181. *Carduelis cannabina* (Linnaeus) 1758 - Konopljarka

Zimuje na poljima i u šibljacima (25.10.1981.), 20.02.1980. i 24.02.1984.). Mikuška (in litt.) je posmatrao jato konopljarki 06.12.1959.

182. *Pyrrhula pyrrhula* (Linnaeus) 1758 - Zimovka

Mikuška (in litt.) je posmatrao 1 primerak 30.11.1959. godine.

183. *Plectrophenax nivalis* (Linnaeus) 1758 - Snežna strnadica
Mikuška (in litt.) je posmatrao 7 primeraka 06.12.1959. godine.

184. *Emberiza citrinella* Linnaeus 1758 - Obična strnadica
Mikuška (in litt.) je evidentirao jato od 6 primeraka 06.12.1959.

185. *Emberiza schoeniclus* (Linnaeus) 1758 - Močvarna strnadica
Gnezdi se u gustoj vegetaciji uz obale jezera i kanala. U manjim jatima
vida se od jeseni do proleća.

186. *Miliaria calandra* (Linnaeus) 1758 - Velika strnadica
Gnezdi se u gustoj travi oko ribnjaka. Za vreme blagih zima prezimljuje.

LITERATURA

Antal, L., Fernbach, J., Mikuska, J., Pelle, I., Szlivka, L. (1971): Namen-
verzeichnis der Vögel der Autonomen Provinz Vojvodina. - *Larus* 23: 73 -
121, Zagreb

Csornai, R. (1937 - 1940): Ornitološki izveštaji. - *Lovački glasnik*, Novi
Sad.

Dimitrijević, S. (1977): Šljukarice (*Charadriiformes*) na području Voj-
vodine. - *Larus* 29 - 30: 5 - 32, Zagreb.

Józsa, K. (1987): A kanizsai Tisza - szakasz madárvilága. - Diplomski rad,
PMF - Novi Sad.

Marčetić, M. (1957): Orlovi u vojvođanskim biotopima. - *Larus* 9 - 10: 161
- 168, Zagreb.

Mikuska, J. (1962): Sabljarka modronoga *Recurvirostra avosetta* u sever-
noj Bačkoj. - *Larus* 14: 187, Zagreb.

Mikuska, J. (1968): Nalaz utve zlatokrile, *Casarca ferruginea* u Vojvodini.
- *Larus* 15: 139 - 140, Zagreb.

Mikuska, J. (1968): Gnežđenje muljača crvenorepih *Limosa limosa* u Vojvodini. - *Larus* 20: 112 - 113, Zagreb.

Pelle, I., Ham, I., Rašajski, J., Gavrilov, T. (1977): Pregled gnezdarica Vojvodine. - *Larus* 29 - 30: 171 - 197, Zagreb.

Šoti, J.P., Gergelj, J. (1982): Ornitofauna ribnjaka "Kapetanski rit". - VI Kongres biologa Jugoslavije, A 3 - 30, Novi Sad.

Šoti, J., Dimitrijević, S. (1974): Prilog poznavanju barske ornitofaune zapadnog dela Banata (*Gaviiformes*, *Podicipediformes*, *Pelecaniformes*, *Ciconiformes* i *Anseriformes*). - Zbornik za prirodne nauke Matice srpske 46: 127 - 160, Novi Sad.

Štromar, Lj. (1968): Prstenovanje ptica u godini 1965. - *Larus* 20: 5 - 27, Zagreb.

Štromar, Lj. (1972): Prstenovanje ptica u godini 1969. - *Larus* 24: 5 - 30, Zagreb.

Jožef Gergelj, 24400 Senta, Ady Endre 24/a

BELEŠKE O ORNITOFAUNI SLANOG KOPOVA U PERIODU OD 1987. DO 1989. GODINE

Šandor Lukač, Tibor Ternovac

Lukač, Š., Ternovac, T. (1990): *Notes on ornithofauna of Slano kopovo from 1987 to 1989*. - Ciconia 2: 50 - 63, Novi Sad.

In period from 1987 to 1989, in Slano kopovo, 128 bird species were evidenced. Data include faunistic list, time and place of finding, and number of registered specimens.

Beleške o ornitofauni Slanog kopova iz 1987 - 1989. godine predstavljaju nastavak istraživanja izvršenih u 1986. godini (Ternovac et Lukač 1989).

Rezultati istraživanja prikazani su u vidu faunističkog spiska prema redosledu Voous - a (1980). Pored imena vrsta, date su skraćenice koje označavaju mesto posmatranja (Karta 1):

a - Slano kopovo - slano jezero sa velikom površinom otvorene vode čije su obale obrasle trskom, a na pojedinim mestima nalaze se peščani sprudovi i vlažne livade.

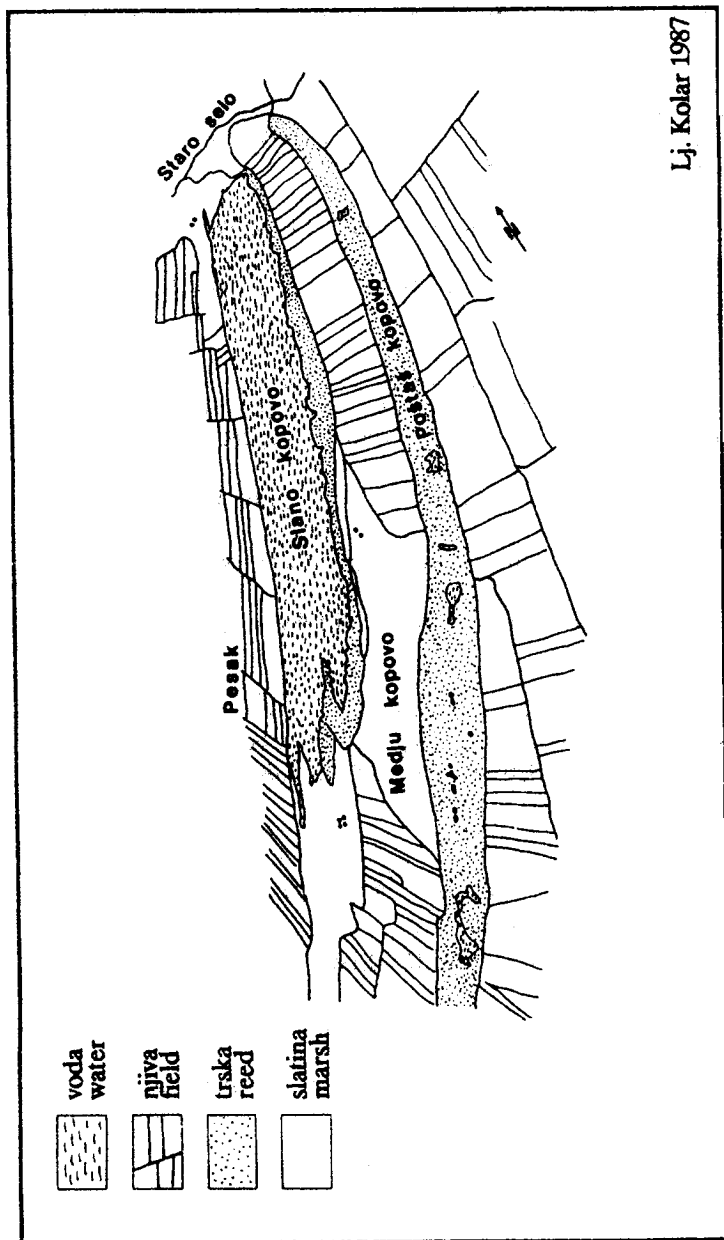
b - Poštaš kopovo - slatkovodna bara skoro sasvim obrasla gustom trskom, sem na mestima gde je voda duboka i gde ostaju manje površine otvorene vode tj. okna.

c - Među kopovo - površina između Slanog i Poštaš kopova, koja obuhvata suve livade, utrine i nekoliko salaša.

d - Staro selo - površina pod suvim i vlažnim livadama na severnoj strani Slanog kopova.

e - Pesak - zapadna obala Slanog kopova, sa voćnjacima, vinogradima, vinogradskim kućama i oranicama.

Beleške takođe sadrže i datum, broj posmatranih primeraka i za pojedine vrste, podatke o gnežđenju.

Lj. Kolar 1987

Karta 1. - Istraživano područje
 Map 1. - The investigated area

1. *Tachybaptus ruficollis* - (a,b) - 13.06.1987. - 2 pr., 06.02.1988. - 1 pr., 26.03.1988. - 2 pr., 03.04.1988. - 2 pr., 10.04.1988. - 2 pr.

2. *Podiceps cristatus* - (a) - 05.04.1987. - 2 pr., 17.05.1987. - 3 pr., 13.06.1987. - 3 pr., 22.08.1987. - 2 pr., 26.03.1988. - 3 pr., 10.04.1988. - 4 pr., 17.04.1988. - 2 pr., 01.05.1988. - 3 pr., 01.10.1988. - 7 pr.

3. *Podiceps nigricollis* - (a) - 22.08.1987. - 3 pr., 01.05.1988. - 2pr.

4. *Phalacrocorax carbo* - (a) - 05.03.1987. - 11 pr., 26.04.1987. - 8 pr., 20.09.1987. - 2 pr., 25.10.1987. - 2 pr.

5. *Botaurus stellaris* - (a,b) - 02.05.1987. - 1 pr., 17.05.1987. - 4 pr., 13.06.1987. - 2 pr., 19-20.06.1987. - 2 pr., 28.06.1987. - 2 pr., 26.03.1988. - 2 pr., 03.04.1988. - 2 pr., 17.04.1988. - 3 pr., 01.05.1988. - 3 pr., 05.06.1988. - 3 pr.

6. *Nycticorax nycticorax* - (b) - 13.06.1987. - 1 pr., 01.05.1988. - 2 pr.

7. *Egretta garzetta* - (a) - 19-20. 06.1987. - 2 pr., 02.05.1989. - 3 pr.

8. *Egretta alba* - (a) - 20.12.1987. - 2 pr., 02.05.1989. - 1 pr., 01.10.1989. - 38 pr.

9. *Ardea cinerea* - (a) - 05.03.1987. - 13 pr., 22.08.1987. - 2 pr., 06.09.1987. - 14 pr., 20.09.1987. - 2 pr., 25.10.1987. - 3 pr., 20.03.1988. - 2 pr., 03.04.1988. - 1 pr., 10.04.1988. - 1 pr., 21.08.1988. - 1 pr., 04.12.1988. - 35 pr., 03.01.1989. - 3pr., 01.10.1989. - 6 pr.

10. *Ardea purpurea* - (b) - 22.03.1987. - 1 pr., 05.04.1987 - 3 pr., 17.05.1987. - 1 pr. i 1 gnezdo sa 2 jaja, i 1 sa 4 mladunca, 13.06.1987 - 7 pr., 19-20. 06.1987. - 4 pr., 17.04.1988. - 2 pr., 01.05.1988. - 6 pr.

11. *Ciconia nigra* - 22.08.1987. 1 pr., 18.10.1987. - 25 pr.

12. *Ciconia ciconia* - (c) - 05.04.1987. - 2 pr., 10.04.1988. - 6 pr., 17.04.1988. - 4 pr., 26.03.1989. - 3 pr., 09.04.1989. - 1 pr.

13. *Platalea leucorodia* - (a) - 05.04.1987. - 2 pr., 20.09.1987. - 1 pr., 10.04.1988. - 20 pr., 17.04.1988. - 24 pr.

pr. = primerak = specimen

14. *Anser fabalis* - (a) - 18.01.1987. - 1 pr., 01.02.1987. - 26 pr., 06.02.1987. - 250 pr., 14.02.1987. - 300 pr.

15. *Anser albifrons* - (a,b,c,d) - 22.03.1987. - 18 pr., 18.10.1987. - 180 pr., 25.10.1987. - 100 pr., 20.12.1987. - 30 pr., 17.01.1988. - 200 pr., 30.01.1988. - 1200 pr., 14.02.1988. - 2300 pr., 26.03.1988. - 9 pr., 04.12.1988. - 700 pr., 11.11.1989. - 69 pr.

16. *Anser erythropus* - (a,d) - 04.01.1987. - 1 pr., 18.01.1987. - 3 pr., 23.02.1987. - 300 pr., 11.11.1989. - 2 pr.

17. *Anser anser* - (a,c) - 01.03.1987. - 4 pr., 15.03.1987. - 9 pr., 22.03.1987. - 50 pr., 05.04.1987. - 50 pr., 11.11.1989. - 19 pr.

18. *Anas penelope* - (a) - 08.02.1987. - 2 pr., 06.02.1987. - 16 pr., 03.04.1988. - 27 pr.

19. *Anas crecca* - (a,b) - 08.02.1987. - 300 pr., 05.04.1987. - 5 pr., 17.05.1987. - 6 pr., 13.06.1987. - 2 pr., 06.09.1987. - 180 pr., 04.10.1987. - 300 pr., 18.10.1987. - 700 pr., 25.10.1987. - 800 pr., 31.01.1988. - 200 pr., 06.02.1988. - 25 pr., 14.02.1988. - 57 pr., 26.03.1988. - 15 pr., 03.04.1988. - 15 pr., 10.04.1988. - 20 pr., 17.04.1988. - 20 pr., 02.10.1988. - 70 pr.

20. *Anas platyrhynchos* - (a,b) - 08.02.1987. - 800 pr., 05.04.1987. - 35 pr., 19.04.1987. - 10 pr., 22.02.1987. - 6 pr., 22.03.1987. - 3 pr., 17.05.1987. - 8 pr., 18.06.1987. - 10 pr., 22.08.1987. - 20 pr., 06.09.1987. - 700 pr., 20.09.1987. - 2000 pr., 04.10.1987. - 500 pr., 18.10.1987. - 300 pr., 25.10.1987. - 1500 pr., 20.12.1987. - 1500 pr., 31.01.1988. - 240 pr., 14.02.1988. - 80 pr., 26.03.1988. - 6 pr., 03.04.1988. - 32 pr., 10.04.1988. - 50 pr., 17.04.1988. - 20 pr., 01.05.1988. - 18 pr., 09.04.1989. - 7 pr., 02.05.1989. - 7 pr., 10.11.1989. - 190 pr., 17.12.1989. - 500 pr.

21. *Anas acuta* - (a) - 22.02.1987. - 12 pr., 03.04.1988. - 25 pr.

22. *Anas querquedula* - (a,b) - 15.03.1987. - 2 pr., 05.04.1987. - 33 pr., 19.04.1987. - 5 pr., 26.04.1987. - 7 pr., 02.05.1987. - 9 pr., 17.05.1987. - 4 pr., 19-20.06.1987. - 2 pr., 28.06.1987. - 3 pr., 06.09.1987. - 8 pr., 26.03.1988. - 200 pr., 03.04.1988. - 20 pr., 10.04.1988. - 50 pr., 17.04.1988. - 50 pr., 01.05.1988. - 6 pr., 09.04.1989. - 20 pr.

23. *Anas clypeata* - (a) - 05.04.1987. - 6 pr., 19.04.1987. - 18 pr., 26.04.1987. - 30 pr., 22.08.1987. - 10 pr., 06.09.1987. - 180 pr., 20.09.1987. - 240 pr., 04.10.1987. - 1500 pr., 18.10.1987. - 26 pr., 25.10.1987. - 200 pr., 26.03.1988. - 50 pr., 03.04.1988. - 25 pr., 10.04.1988. - 18 pr., 17.04.1988. - 10 pr.

24. *Aythya ferina* - (a, b) - 20.09.1987. - 70 pr., 04.10.1987. - 420 pr., 26.03.1988. - 18 pr., 03.04.1988. - 80 pr., 17.04.1988. - 50 pr., 01.05.1988. - 9 pr i jedno gnezdo sa šest jaja, 11.11.1989. - 190 pr.

25. *Aythya nyroca* - (b) 05.04.1987. - 2 pr., 17.05.1987. - 5 pr., 13.06.1987. - 2 pr., 06.09.1987. - 15 pr., 03.04.1988. - 18 pr., 02.10.1989. - 5 pr.

26. *Bucephala clangula* - (a) 06.02.1988. - 7 pr., 14.02.1988. - 60 pr.

27. *Milvus migrans* - 17.04.1988. - 1 pr., 03.04.1988. - 2 pr.

28. *Circus aeruginosus* - (b) - 01.02.1987. - 3 pr., 22.02.1987. - 2 pr., 22.03.1987. - 4 pr., 05.04.1987. - 8 pr., 19.04.1987. - 2 pr., 26.04.1987. - 6 pr., 02.05.1987. - 4 pr., 17.05.1987. - 4 pr., 13.06.1987. - 4 pr., 22.07.1987. - 2 pr., 06.09.1987. - 2 pr., 22.09.1987. - 2 pr., 04.10.1987. - 2 pr., 26.03.1988. - 2 pr., 04.03.1988. - 2 pr., 04.10.1988. - 3 pr., 17.04.1988. - 3 pr., 01.05.1988. - 8 pr., 05.06.1988. - 4 pr., 26.03.1989. - 5 pr., 09.04.1989. - 2 pr., 02.05.1989. - 3 pr., 02.10.1989. - 2 pr., 11.10.1989. - 2 pr.

29. *Circus cyaneus* - 04.01.1987. - 4 pr., 18.01.1987. - 2 pr., 01.02.1987. - 2 pr., 08.02.1987. - 3 pr., 22.02.1987. - 1 pr., 01.03.1987. - 1 pr., 15.03.1987. - 1 pr., 22.03.1987. - 4 pr., 06.10.1987. - 1 pr., 18.10.1987. - 2 pr., 25.10.1987. - 2 pr., 20.12.1987. - 3 pr., 17.01.1988. - 1 pr., 06.02.1988. - 2 pr., 14.02.1988. - 2 pr., 12.03.1989. - 2 pr., 26.03.1989. - 2 pr., 11.11.1989. - 2 pr.

30. *Accipiter nisus* - 22.03.1987. - 1 pr., 05.04.1987. - 1 pr., 10.04.1988. - 1 pr., 21.08.1988. - 3 pr.

31. *Buteo buteo* - 18.01.1987. - 3 pr., 01.02.1987. - 2 pr., 08.02.1987. - 3 pr., 22.02.1987. - 1 pr., 15.03.1987. - 3 pr., 22.03.1987. - 1 pr., 05.04.1987. - 1 pr., 22.12.1987. - 1 pr., 06.02.1988. - 1 pr., 02.09.1988. - 1 pr., 01.10.1988. - 3 pr., 04.12.1988. - 2 pr., 11.11.1989. - 1 pr.

32. *Buteo lagopus* - 01.02.1987. - 3 pr., 03.02.1987. - 2 pr., 01.03.1987. - 3 pr., 15.03.1987. - 2 pr.

33. *Aquila pomarina* - 22.03.1987. - 1 pr., 26.03.1988. - 1 pr.

34. *Pandion haliaetus* - 11.11.1989. - 1 pr.

35. *Falco tinnunculus* - (c,e) - 08.02.1987. - 2 pr., 22.03.1987. - 1 pr., 05.04.1987. - 5 pr., 19.04.1987. - 1 pr., 26.04.1987. - 1 pr. i 1 gnezdo sa 3 jaja, 13.06.1987. - 2 pr., 19-20.06.1987. - 2 pr., 20.08.1987. - 2 pr., 22.08.1987. - 2 pr., 20.09.1987. - 2 pr., 04.10.1987. - 3 pr., 18.10.1987. - 7 pr., 25.10.1987. - 2 pr., 17.01.1988. - 1 pr., 06.02.1988. - 1 pr., 26.03.1988. - 5 pr., 03.04.1988. - 3 pr., 10.04.1988. - 3 pr., 17.04.1988. - 2 pr. i 1 gnezdo sa 3 jaja, 01.05.1988. - 3 pr., 02.05.1988. - 2 pr. i 1 gnezdo sa 4 jaja, 05.06.1988. - 2 pr., 21.08.1988. - 7 pr., 04.12.1988. - 4 pr., 03.01.1989. - 2 pr., 26.03.1989. - 4 pr., 09.04.1989. - 2 pr., 02.05.1989. - 3 pr., 02.10.1989. - 2 pr.

36. *Falco vespertinus* - 19. i 20.06.1987. - 2 pr., 17.05.1988. - 4 pr., 13.06.1988. - 5 pr., 02.05.1989. - 2 pr.

37. *Falco subbuteo* - 22.08.1987. - 1 pr., 20.09.1987. - 1 pr.

38. *Falco peregrinus* - 01.12.1989. - 1 pr.

39. *Perdix perdix* - (c,d,e) - 18.01.1987. - 4 pr., 05.04.1987. - 2 pr., 22.08.1987. - 6 pr., 18.10.1987. - 4 pr., 25.10.1987. - 3 pr.

40. *Coturnix coturnix* - (c,d,e) - 04.05.1987. - 6 pr., 22.08.1987. - 2 pr., 03.04.1988. - 8 pr., 02.05.1988. - 4 pr., 02.05.1989. - 9 pr.

41. *Phasianus colchicus* - (a,b,e) - viden skoro pri svakom obilasku terena.

42. *Rallus aquaticus* - (a,b) - 12.07.1987. - 2 mlade ptice

43. *Gallinula chloropus* - (b) 17.05.1987. - 1 pr., 13.06.1987. - 2 pr., 19. i 20.05.1987. - 2 pr.

44. *Fulica atra* - (a,b) - Vida se preko cele godine. 17.04.1988. - 1 gnezdo sa 5 jaja.

45. *Grus grus* - (a,c,d) - Podaci o ovoj vrsti su objavljeni (Lukač 1989).

46. *Otis tarda* - (a) - 05.04.1987. - 3 pr.

47. *Himantopus himantopus* - (a) - 01.05.1988. - 2 pr.

48. *Recurvirostra avosetta* - (a) - 05.04.1987. - 27 pr., 19.04.1987. - 13 pr., 26.04.1987. - 23 pr., 02.05.1987. - 12 pr., 17.05.1987. - 7 pr., 13.06.1987. - 11 pr., 2 gnezda sa 3 i 1 sa 4 jaja, 19. i 20.06.1987. - 20 pr. i 2 gnezda sa po 2 jaja, 28.06.1987. - 26 pr., 22.08.1987. - 35 pr., 06.09.1987. - 80 pr., 20.09.1987. - 220 pr., 04.10.1987. - 280 pr., 26.03.1988. - 10 pr., 03.04.1988. - 22 pr., 10.04.1988. - 12 pr. i 17.04.1988. - 12 pr., 01.05.1988. 12 pr. i 6 gnezda sa po 3 jaja, 17.05.1988. - 70 pr., 05.06.1988. - 10 pr.

49. *Charadrius hiaticula* - (a) - 05.04.1987. - 17 pr., 22.03.1987. - 2 pr., 06.09.1987. - 5 pr., 03.03.1988. - 12 pr., 10.04.1988. - 18 pr.

50. *Charadrius alexandrinus* - (a) - 05.04.1987. - 5 pr., 17.05.1987. - 4 pr., 13.06.1987. - 4 pr. i 1 gnezdo sa 3 jaja, 19. i 20.04.1987. - 4 pr. i 1 gnezdo sa 3 mladunca, 10.04.1988. - 2 pr., 17.04.1988. - 4 pr. i 2 gnezda sa po 1 jajetom, 01.05.1988. - 8 pr., 02.05.1988. - 6 pr., 17.05.1988. - 6 pr., 05.06.1988. - 6 pr., 30.06.1988. - 6 pr., 26.03.1989. - 2 pr., 02.05.1989. - 3 pr.

51. *Charadrius morinellus* - (a) - 22.03.1987. - 9 pr., 26.03.1988. - 7 pr.

52. *Pluvialis squatarola* - (a)- 04.10.1987. - 2 pr., 20.12.1987. - 1 pr., 17.04.1988. - 7 pr.

53. *Vanellus vanellus* - (a,c,d) - Veoma je brojan na navedenim mestima, najmanji broj viđenih primeraka je 7, a najveći 300. 19.04.1987. - 21 pr., 1 gnezdo sa 1 jajetom i 2 gnezda sa po 4 jaja, 26.04.1987. - 8 pr., 2 gnezda sa po 2 jaja i 1 gnezdo sa 3 jaja, 02.05.1987. - 11 pr. i 6 mladunaca, 17.04.1988. - 11 pr. i 2 gnezda sa po 4 jaja, 01.05.1988. - 10 pr., 1 gnezdo sa 2 jaja i 2 gnezda sa po 3 jaja, 02.05.1988. - 12 pr. i 1 gnezdo sa 4 jaja.

54. *Calidris minuta* - (a) - 10.04.1988. - 3 pr., 17.04.1988. - 12 pr.

55. *Calidris alpina* - (a) - 05.04.1987. - 1 pr., 13.06.1987. - 7 pr., 26.03.1988. - 5 pr., 10.04.1988. - 4 pr., 17.04.1988. - 20 pr., 01.05.1988. - 10 pr.

56. *Philomachus pugnax* - (a) - 01.03.1987. - 17 pr., 22.03.1987. - 36 pr., 05.04.1987. - 27 pr., 19.04.1987. - 100 pr., 26.04.1987. - 7 pr., 06.09.1987. - 28 pr., 03.04.1988. - 47 pr., 10.04.1988. - 58 pr., 17.04.1988. - 64 pr., 02.05.1989. - 90 pr.

57. *Lymnocyptes minimus* - (a) - 17.04.1988. - 9 pr.

58. *Gallinago gallinago* - (a) - 20.09.1987. - 5 pr., 26.03.1988. - 7 pr., 03.04.1988. - 2 pr., 09.04.1989. - 2 pr.

59. *Limosa limosa* - (a,c,d) - 22.03.1987. - 1 pr. 05.04.1987. - 29 pr., 19.04.1987. - 18 pr., 19. i 20.06.1987. - 12 pr., 22.08.1987. - 4 pr., 26.03.1988. - 23 pr., 03.04.1988. - 34 pr., 12.06.1989. - 14 pr.

60. *Numenius phaeopus* - (a,c,d) - 05.04.1987. - 42 pr., 04.10.1987. - 7 pr., 26.03.1988. - 32 pr., 10.04.1988. - 20 pr., 17.04.1988. - 320 pr.

61. *Numenius arquata* - (a,c,d) - 22.02.1987. - 1 pr., 01.03.1987. - 2 pr., 15.03.1987. - 12 pr., 22.03.1987. - 4 pr., 05.04.1987. - 36 pr., 19.04.1987. - 64 pr., 26.04.1987. - 4 pr., 19. i 20.06.1987. - 3 pr., 28.06.1987. - 8 pr., 22.08.1987. - 120 pr., 20.09.1987. - 28 pr., 04.10.1987. - 70 pr., 18.10.1987. - 50 pr., 26.03.1988. - 750 pr., 03.04.1988. - 45 pr., 10.04.1988. - 27 pr., 17.04.1988. - 40 pr., 05.06.1988. - 20 pr., 21.08.1988. - 150 pr., 12.03.1989. - 5 pr., 26.03.1989. - 52 pr., 09.04.1989. - 70 pr., 02.09.1989. - 170 pr., 01.10.1989. - 15 pr., 11.11.1989. - 13 pr.

62. *Tringa erythropus* - (a) - 05.04.1987. - 5 pr., 19.04.1987. - 2 pr., 02.05.1987. - 6 pr., 13.04.1987. - 40 pr., 19. i 20.06.1987. - 20 pr., 28.06.1987. - 28 pr., 20.09.1987. - 38 pr., 03.04.1988. - 12 pr., 10.04.1988. - 2 pr., 17.04.1988. - 10 pr.

63. *Tringa totanus* - (a,d) - 22.03.1987. - 9 pr., 05.04.1987. - 4 pr., 19.04.1987. - 1 pr., 26.04.1987. - 1 pr., 02.05.1987. - 1 pr., 17.05.1987. - 3 pr., 13.06.1987. - 3 pr. i 2 gnezda sa po 4 jaja, 19. i 20.06.1987. - 8 pr., 28.06.1987. - 20 pr., 22.08.1987. - 6 pr., 06.09.1987. - 2 pr., 20.09.1987. - 2 pr., 26.03.1988. - 5 pr.,

03.04.1988. - 12 pr., 10.04.1988. - 13 pr., 17.04.1988. - 10 pr., 01.05.1988. - 5 pr., 17.05.1988. - 16 pr. i 3 gnezda sa po 4 jaja, 05.06.1988. - 4 pr.

64. *Tringa stagnatilis* - (a) - 17.04.1988. - 2 pr.

65. *Tringa nebularia* - (a) - 03.04.1988. - 2 pr., 10.04.1988. - 2 pr.

66. *Tringa glareola* - (a) - 05.04.1987. - 1 pr., 22.08.1987. - 2 pr., 06.09.1987. - 7 pr., 17.04.1988. - 2 pr.

67. *Actitis hypoleucos* - (a) - 05.04.1987. - 1 pr., 26.04.1987. - 2 pr., 17.05.1987. - 4 pr., 13.05.1987. - 4 pr., 03.04.1988. - 20 pr.

68. *Larus minutus* - (a) - 13.06.1987. - 45 pr., 19 i 20.06.1987. - 15 pr., 01.05.1988. - 20 pr.

69. *Larus ridibundus* - (a) - 08.02.1987. - 40 pr., 22.03.1987. - 14 pr., 05.04.1987. - 40 pr., 19.04.1987. - 28 pr., 26.04.1987. - 10 pr., 17.04.1987. - 2 pr., 19-20.06.1987. - 380 pr., 28.06.1987. - 7 pr., 01.08.1987. - više od 2000 uginulih galebova nakon grada 24.07.1987. (Lukács et Ternovác 1987). 22.08.1987. - 19 pr., 06.09.1987. - 50 pr., 20.09.1987. - 20 pr., 04.10.1987. - 40 pr., 18.10.1987. - 180 pr., 25.10.1987. - 50 pr., 26.03.1988. - 8 pr., 03.04.1988. - 12 pr., 05.06.1988. - 8 pr., 30.06.1988. - 2 pr., 21.08.1988. - 25 pr., 04.12.1988. - 520 pr., 01.10.1989. - 20 pr., 17.12.1989. - cca 7000 pr.

70. *Larus argentatus* - (a) - 01.03.1987. - 3 pr., 19.04.1987. - 4 pr., 26.04.1987. - 9 pr., 02.05.1987. - 2 pr., 17.05.1987. - 5 pr., 19. i 20.06.1987. - cca 500 pr., 28.05.1987. - 2 pr., 22.08.1987. - 20 pr., 06.09.1987. - 7 pr., 20.09.1987. - 14 pr., 04.10.1987. - 18 pr., 18.10.1987. - cca 200 pr., 25.10.1987. - 20 pr., 06.02.1988. - 13 pr., 26.03.1988. - 5 pr., 03.04.1988. - 13 pr., 01.05.1988. - 4 pr., 21.08.1988. - 20 pr., 04.12.1988. - 70 pr., 02.05.1989. - 17 pr., 11.11.1989. - 6 pr., 17.12.1989. - cca 500 pr.

71. *Sterna caspia* - (a) - 05.04.1987. - 3 pr., 19.04.1987. - 2 pr., 02.05.1987. - 2 pr., 17.05.1987. - 2 pr., 03.04.1988. - 4 pr., 10.04.1988. - 12 pr., 17.04.1988. - 5 pr.

72. *Sterna hirundo* - (a) - 05.04.1987. - 2 pr., 02.05.1987. - 3 pr., 05.04.1988. - 2 pr. i 1 gnezdo sa 1 jajetom.

73. *Sterna albifrons* - (a) - 05.06.1988. - 2 pr.
74. *Chlidonias hybridus* - (a) - 19. i 20.06.1987. - 4 pr.
75. *Columba oenas* - (d,e) - 15.03.1987. - 2 pr., 17.04.1988. - 2 pr.
76. *Columba palumbus* - (d) - 26.04.1987. - 2 pr.
77. *Streptopelia decaocto* - (c,e) - Česta je u blizini salaša i voćnjaka.
78. *Cuculus canorus* - (a,b,e) - Često se viđa u periodu gnežđenja.
79. *Tyto alba* - (e) - 05.04.1987. - 1 pr., 17.04.1988.-1 pr., 02.05.1989. - 1 pr.
80. *Athene noctua* - (e) - 02.05.1988. - 2 pr. i 1 gnezdo sa 7 jaja, 26.03.1989. - 2 pr., 02.05.1989. - 2 pr.
81. *Asio otus* - (e) - 05.04.1987. - 1 pr., 26.04.1987. - 2 pr. i 1 gnezdo sa 3 mladunca, 01.05.1988. - 1 pr. i 1 gnezdo sa 4 jaja, 02.05.1989. - 2 pr. i 1 gnezdo sa 3 jaja.
82. *Apus apus* - 17.05.1987. - 2 pr., 13.06.1987. - 2 pr., 02.05.1989. - 2 pr.
83. *Upupa epops* - (e) - 15.03.1987. - 1 pr., 05.04.1987. - 1 pr., 26.04.1987. - 1 pr., 26.03.1988. - 2 pr., 09.04.1989. - 1 pr.
84. *Dendrocopos major* - (e) - 22.03.1987. - 1 pr., 03.01.1989. - 2 pr.
85. *Galerida cristata* - (c) - 22.03.1987. - 1 pr., 02.05.1987. - 8 pr., 17.05.1987. - 4 pr. i 1 gnezdo sa 3 jaja, 06.02.1988. - 2 pr., 26.03.1988. - 8 pr., 03.04.1988. - 10 pr., 12.04.1988. - 11 pr., 01.05.1988. - 7 pr.
86. *Lullula arborea* - (c) - 20.09.1988. - 8 pr.
87. *Alauda arvensis* - (a,c,d) - Veoma je brojna i na naznačenim mestima najveći broj viđenih primeraka je 70. 02.05.1987. - 1 gnezdo sa 5 jaja, 17.05.1987. - 1 gnezdo sa 3 jaja, 01.05.1988. - 2 gnezda sa po 3 jaja.

88. *Riparia riparia* - (a) - 17.05.1987. - 11 pr., 13.06.1987. - 18 pr., 22.08.1987. - 20 pr.; 06.09.1987. - cca 8000 pr., 17.05.1988. - 40 pr., 30.06.1988. - 25 pr., 21.08.1988. - cca 20000 pr.

89. *Hirundo rustica* - (c) - 05.04.1987. - 16 pr., 19.04.1987. - 10 pr., 26.04.1987. - 20 pr., 17.05.1987. - 14 pr., 13.06.1987. - 12 pr. i 3 gnezda sa po 4 jaja, 19. i 20.06.1987. - 14 pr. i 6 gnezda sa po 4 jaja, 22.08.1987. - 10 pr., 04.10.1987. - 17 pr., 03.04.1988. - 50 pr., 30.06.1988. - 9 pr., 02.05.1989. - 6 pr.

90. *Delichon urbica* - 02.05.1987. - 11 pr., 19. i 20.06.1987. - 8 pr., 10.04.1988. - 2 pr., 01.05.1988. - 4 pr., 01.06.1988. - 10 pr., 02.05.1989. - 19 pr.

91. *Anthus trivialis* - (a,c,d) - 05.04.1987. - 8 pr., 04.10.1987. - 10 pr., 25.10.1987. - 40 pr., 02.05.1989. - 2 pr., 11.11.1989. - 3 pr.

92. *Anthus pratensis* - (a,c,d) - 01.03.1987. - 2 pr., 15.03.1987. - 2 pr., 22.03.1987. - 3 pr., 06.09.1987. - 10 pr.

93. *Motacilla flava* - (a,b,c,d) - 22.03.1987. - 3 pr., 05.04.1987. - 3 pr., 19.04.1987. - 4 pr., 19. i 20.06.1987. - 4 pr. i 1 mladunac, 28.06.1987. - 8 pr., 22.08.1987. - 2 pr., 06.09.1987. - 6 pr., 03.04.1988. - 2 pr., 10.04.1988. - 2 pr., 17.04.1988. - 7 pr.

94. *Motacilla alba* - (b,c) - 22.03.1987. - 1 pr., 02.05.1987. - 8 pr., 04.10.1987. - 3 pr., 10.04.1988. - 2 pr., 17.04.1988. - 2 pr., 02.05.1989. - 2 pr.

95. *Troglodytes troglodytes* - (b) - 17.01.1988. - 3 pr., 12.03.1989. - 14 pr.

96. *Erithacus rubecula* - (c,e) - 05.04.1987. - 2 pr., 13.06.1987. - 2 pr., 19. i 20.06.1987. - 4 pr., 18.10.1987. - 2 pr., 26.03.1988. - 2 pr., 03.04.1988. - 2 pr.

97. *Luscinia svecica cianecula* - (a,b) - 05.04.1987. - 1 pr., 19.04.1987. - 11 pr., 02.05.1987. - 5 pr., 17.05.1987. - 2 pr., 13.06.1987. - 2 pr., 03.04.1988. - 3 pr., 01.05.1988. - 2 pr., 12.03.1989. - 2 pr., 02.05.1989. - 4 pr.

98. *Phoenicurus ochruros* - (e) - 26.03.1988. - 3 pr.

99. *Saxicola rubetra* - (b) - 28.06.1987. - 2 pr., 06.09.1987. - 2 pr.

100. *Saxicola torquata* - (c) - 05.04.1987. - 1 pr., 26.04.1987. - 1 pr., 17.05.1987. - 6 pr., 18.10.1987. - 6 pr., 25.10.1987. - 2 pr., 26.03.1988. - 2 pr., 03.04.1988. - 6 pr.

101. *Oenanthe oenanthe* - (c) - 05.04.1987. - 1 pr.

102. *Turdus pilaris* - (a,c,d,e) - 18.01.1987. - 3 pr., 22.02.1987. - 1 pr., 31.01.1988. - 4 pr., 11.11.1989. - 35 pr.

103. *Turdus philomelos* - (e) - 03.04.1988. - 3 pr.

104. *Locustella luscinioides* - (a,b) - 03.04.1988. - 2 pr.

105. *Acrocephalus schoenobaenus* - (a,b) - 17.05.1987. - 7 pr., 28.06.1987. - 3 pr., 03.04.1988. - 7 pr., 10.04.1988. - 7 pr., 17.04.1988. - 7 pr.

106. *Acrocephalus scirpaceus* - (a,b) - 01.05.1988. - 5 pr. i 1 gnezdo sa 4 jaja, 05.06.1988. - 3 pr. i 1 gnezdo sa 3 mladunca, 03.05.1989. - 6 pr., 13.06.1987. - 4 pr., 2 gnezda sa po 3 jaja.

107. *Acrocephalus arundinaceus* - (a,b) - 17.05.1987. - 19 pr., 13.06.1987. - 6 pr., 1 gnezdo sa 4 jaja; 19-20.06.1987. - 26 pr., 28.06.1987. - 6 pr., 01.05.1988. - 7 pr., 05.06.1988. - 4 pr., 02.05.1989. - 3 pr.

108. *Sylvia communis* - (c) - 28.05.1987. - 9 pr., 02.05.1989. - 3 pr.

109. *Phylloscopus collybita* - (e) - 26.04.1987. - 3 pr., 03.04.1988. - 5 pr.

110. *Panurus biarmicus* - (a,b) - 04.01.1987. - 30 pr., 18.01.1987. - 25. pr., 01.02.1987. - 20 pr., 08.02.1987. - 5 pr. (Ternovac, Lukač 1989.); 15.03.1987. - 1 pr., 17.05.1987. - 17 pr., 13.06.1987. - 4 pr. i 1 gnezdo sa 5 jaja, 18.10.1987. - 18 pr., 17.01.1988. - 2 pr., 11.11.1989. - 70 pr., 17.12.1989. - 120 pr.

111. *Parus caeruleus* - (a,b,e) - 18.01.1987. - 3 pr., 01.02.1987. - 3 pr., 22.02.1987. - 1 pr., 15.03.1987. - 9 pr., 05.04.1987. - 3 pr., 10.04.1988. - 5 pr., 01.05.1988. - 2 pr., 26.03.1989. - 5 pr., 11.11.1989. - 10 pr.

112. *Parus major* - (e) - 17.12.1989. - 3 pr.

113. *Remiz pendulinus* - (a,b) - 01.03.1987. - 15 pr., 15.03.1987. - 1 pr., 22.03.1987. - 9 pr., 15.04.1987. - 4 pr.

114. *Oriolus oriolus* - (e) - Redovno se viđa za vreme gnežđenja.

115. *Lanius collurio* - (e) - 02.05.1989. - 2 pr.

116. *Lanius minor* - (e) - 21.08.1988. - 2 pr., 02.09.1989. - 9 pr.

117. *Pica pica* - (e) - Redovno se viđa, pojedinačno ili u manjem broju.

118. *Corvus monedula* - (c,d) - 26.03.1987. - 3 pr., 03.04.1987. - 5 pr., 17.04.1987. - 4 pr., 26.03.1989. - 4 pr., 02.05.1989. - 2 pr.

119. *Corvus frugilegus* - (c,d,e) - Viđa se preko cele godine u manjim ili većim jatima.

120. *Corvus cornix* - (c,e) - Često se viđa u manjem broju.

121. *Corvus corax* - 08.02.1987. - 1 pr., 06.02.1988. - 1 pr., 26.03.1988. - 2 pr., 03.01.1989. - 3 pr.

122. *Sturnus vulgaris* - (e) - 01.03.1987. - 50 pr., 15.03.1987. - 30 pr., 22.03.1987. - 300 pr., 05.04.1987. - 70 pr., 19.04.1987. - 22 pr., 17.05.1987. - 8 pr., 28.06.1987. - 10 pr., 26.03.1988. - 700 pr., 03.04.1988. - 500 pr., 10.04.1988. - 25 pr., 02.05.1988. - 10 pr., 05.06.1988. - 30 pr., 30.06.1988. - 70 pr., 12.03.1989. - 700 pr., 01.10.1989. - cca 1000 pr., 11.11.1989. - 900 pr.

123. *Serinus serinus* - (e) - 05.04.1987. - 1 pr., 03.04.1988. - 2 pr.

124. *Carduelis chloris* - (e) - 05.04.1987. - 1 pr., 10.04.1988. - 7 pr.

125. *Carduelis carduelis* - (e) - 18.01.1987. - 25 pr., 05.04.1987. - 6 pr., 11.11.1989. - 22 pr.

126. *Emberiza citrinella* - (e) - 16.02.1988. - 40 pr.

127. *Emberiza schoeniclus* - (a) - 18.01.1987. - 5 pr., 08.02.1987. - 3 pr., 22.02.1987. - 3 pr., 15.03.1987. - 10 pr., 05.04.1987. - 7 pr., 17.05.1987. - 7 pr., 19. i 20.06.1987. - 10 pr., 28.07.1987. - 6 pr., 20.09.1987. - 4 pr., 18.10.1987. - 4

pr., 17.01.1988. - 3 pr., 26.03.1988. - 10 pr., 03.04.1988. - 5 pr., 10.04.1988. - 8 pr. i 1 gnezdo sa 4 jaja, 17.04.1988. - 8 pr., 1 gnezdo sa 3 jaja, 01.05.1988. - 5 pr., 02.05.1989. - 6 pr., 11.11.1989. - 9 pr.

128. *Miliaria calandra* - (a,c,d) - 19.04.1987. - 1 pr., 26.04.1987. - 2 pr., 02.05.1987. - 8 pr., 17.05.1987. - 2 pr., 19. i 20.06.1987. - 2 pr., 28.06.1987. - 2 pr., 20.12.1987. - 28 pr., 26.03.1987. - 2 pr., 10.04.1988. - 2 pr., 17.04.1988. - 2 pr., 26.03.1989. - 80 pr., 09.04.1989. - 2 pr., 02.05.1989. - 7 pr., 11.11.1989. - 5 pr.

LITERATURA

Lukač, Š. (1989): Podaci o seobi ždralova, *Grus grus* na Slanom kopovu 1987, 1988 i u prvoj polovini 1989. godine. - Ciconia 1:38-39, Novi Sad.

Lukács, S., Ternovác, T. (1987): Sirályok temetője. - 7 NAP, XLII. évf. 34. szám, augusztus 21., Szabadka.

Ternovac, T., Lukač, Š. (1989): Beleške o ornitofauni Slanog kopova iz 1986. godine. - Ciconia 1: 26-30, Novi Sad.

Ternovac, T., Lukač, Š. (1989): Beleške o brkatim senicama, *Parurus biarmicus* na Slanom kopovu. - Ciconia 1: 57, Novi Sad.

Voous, K.H. (1980): Lijst van Europese Broedvogels, inclusief Nederlandse Vogellijst. - Limosa 53: 91-104, Amsterdam.

Šandor Lukač, 21000 Novi Sad, Braće Dronjak 15/13

Tibor Ternovac, 21235 Temerin, Rákóczi Ferenc 115

ŠPANJOLSKA ŠEVA, *CALANDRELLA RUFESCENS* (VIEILLOT) 1820, NOVA VRSTA U FAUNI JUGOSLAVIJE

Jožef Gergelj

Gergelj, J. (1990): *Lesser short-toed lark, Calandrella rufescens (Vieillot) 1820, new species in Yugoslav fauna.* - Ciconia 2: 64 - 66, Novi Sad.

The specimen of lesser short-toed lark, *Calandrella rufescens*, was found conserved in private collection of Laslo Tot from Ada. Bird was shot 28.01.1968. on swamp meadow near village Sajan in Banat. This is the first finding of this species in Yugoslavia.

Španjolska ševa spada među retke gnezdarice Evrope. Njeno gnežđenje je ograničeno na južne delove Španije i evropske delove Sovjetskog Saveza, severno od Crnog mora.

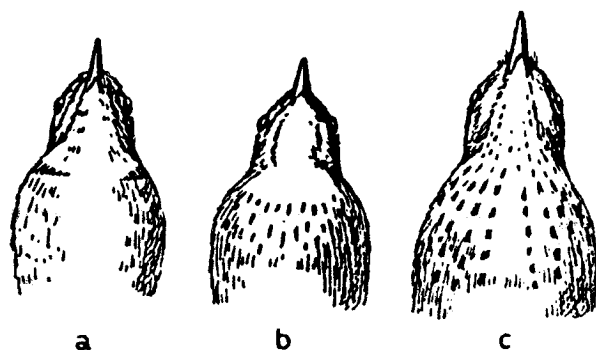
Veoma malo se zna o seobi ove vrste. Osim prvobitnog areala pojavljuje se u malom broju na Malti, u Italiji, na Helgolandu, u Švedskoj, Finskoj i u Velikoj Britaniji.

Pretpostavlja se da se gnezdi u Bugarskoj i Rumuniji. Radi se o tome da su istočnonemački ornitolozi u Dobrudži (Bugarska), 08.06.1972., posmatrali 2 španjolske ševe kako nose hranu u kljunu, međutim, gnezdo sa mladima nije nađeno (Königstedt & Robel 1973). U Bugarskoj je prisustvo španjolske ševe prvi put dokazano 01.09.1968., kada su istočnonemački ornitolozi posmatrali jato od 10 primeraka na seobi iznad visoravni Kap Kaliakra. U zbirci Zoološkog muzeja u Berlinu postoji jedan preparirani primerak, koji potiče iz Rumunije gde je ulovljen u septembru 1907. godine. Španjolska ševa se verovatno pojavljuje prilikom seobe i u drugim zemljama Balkanskog poluostrva, pa i u Jugoslaviji, međutim iz naše zemlje i središnjeg dela Evrope još nije bilo publikovanih podataka o pojavi ove vrste.

Godine 1989. u zbirci prepariranih ptica Lasla Tota iz Ade nađena je jedna španjolska ševa, *Calandrella rufescens* (Gergelj 1989).

Ovaj preparirani primerak na prvi pogled liči na kratkoprstu ševu, *Calandrella cinerea*, međutim, na grudnom delu tela jasno se vide tamne pruge i nema vratnu mrlju karakterističnu za kratkoprstu ševu (Sl. 1.).

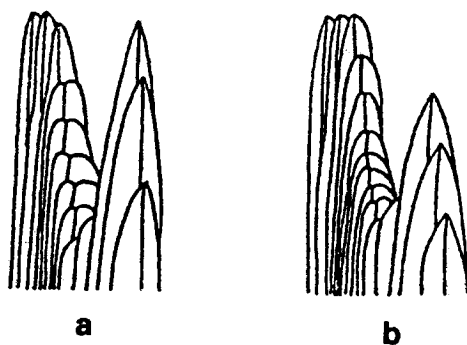
Spoljašnji izgled ove ševe potpuno odgovara opisu španjolske ševe koju su dali Svensson (1977) i Bub & Herroelen (1981).

Slika 1. - Tipične šare na grlu i grudima: a) kratkoprste ševe, b) španjolske ševe, c) poljske ševe (po Protenku 1954)

Figure 1. - Typical patterns on throat and chest of: a) short-toed lark, b) lesser short-toed lark, c) skylark (from Protenko 1954)

Španjolska ševa odstreljena u okolini Sajana u Banatu je dosta loše preparirana, ali može tačno da se izmeri dužina krila (89 mm) i dužina kljuna (11,3 mm). Svensson (1975) je na osnovu izmerenih 50 primeraka (mužjaka i ženki) iz južne Španije, našao da dužina krila španjolske ševe varira između 78 i 91,5 mm. Bub & Herroelen (1981) navode podatke drugih autora, koji se odnose na dužinu krila ove vrste iz južne Španije. Weigald 1922/23 je izmerio 9 mužjaka i našao da dužina krila mužjaka iznosi u proseku 88 mm (najmanja dužina je bila 86, a najveća 90 mm), dok kod dveju ženki dužina krila je bila 81,5 i 85 mm. Na osnovu ovih nekoliko podataka moguće je pretpostaviti da primerak španjolske ševe odstreljen na močvarnoj livadi kod Sajana 08.01.1968. godine pripada južno-španskoj podvrsti *Calandrella nufescens apetzii*.

Slika 2. - Krilo: a) kratkoprste ševe b) španjolske ševe (po Niethammeru 1937)

Figure 2. - The wing of: a) short-toed lark, b) lesser short-toed lark (from Niethammer 1937)

Ovim nalazom je prvi put dokazano prisustvo španjolske ševe, *Calandrella rufescens*, u jugoslovenskoj ornitofauni.

LITERATURA

Bub, H., Herroelen, P. (1981): Kennzeichen und Mauser europäischer Singvögel 1. Lerchen und Schwalben.-Ziemsen Verlag, Wittenberg Lutherstadt.

Cramp, S., Simmons, K. (1983): The Birds of the Western Palearctic. - Oxford Univ. Press, Oxford, London, New York.

Gergely, J. (1989): Déli szikipacsirta - Új faj Jugoszlávia madárfaunájában.- Magyar Szó, XLVI. évf. 106 sz. (Szivárvány 563 sz. 4 oldal), Novi Sad.

Königstedt, D., Robel, D. (1973): Die Stummellerche, *Calandrella rufescens* (Vicill.) in Rumänien und Bulgarien. - Larus 25: 121 - 127, Zagreb

Svensson, L. (1975): Identification Guide to European Passerines. - Stockholm

Jožef Gergelj, 24400 Senta, Ady Endre 24/a

ĆUBASTA PATKA, *AYTHYA FULIGULA* , NOVA GNEZDARICA VOJVODINE

Ištvan I. Hulo, Josip P. Šoti

Hulo, I.I., Šoti, J.P. (1990): *The tufted duck, Aythya fuligula, a new nester in Vojvodina*. - Ciconia 2: 67 - 72, Novi Sad.

Two female tufted ducks *Aythya fuligula*, with 5 and 9 youngsters were seen at Palić lake on July 4th 1985, which was the first finding of this species nesting in Vojvodina. In the next few years there was a steady population of about 2-3 pairs which were nesting in same area.

UVOD

Ćubasta patka, *Aythya fuligula*, je vrsta transpalearktičkog rasprostranjenja, koja naseljava oblasti sa borealnom i umerenom klimom, od Islanda na zapadu sve do Kamčatke, Sahalina i Hokaida na istoku. Samo izuzetno prodire u tundru ili stepsko-pustinjski pojas (Voous 1962; Cramp et Simmons 1977).

Smatra se da je posle gluvare, *Anas platyrhynchos*, ćubasta patka vrsta koja najčešće zauzima staništa izložena antropogenim uticajima, tj. podnosi blizinu ljudi (Cramp et Simmons 1977).

U Jugoslaviji ova vrsta se gnezdi u planinskim krajevima Bosne, Hercegovine, Crne Gore i Srbije (Matvejev et Vasić 1973, 1977; Vasić 1978, 1980; Vasić et Šoti 1979, 1980; Rucner et Obratil 1973), a poslednjih godina javila se na gnežđenju i u Sloveniji.

Od jeseni do proleća se u promenljivom broju, zavisno od temperature i zamrznutosti vode, viđa kako na rekama i jezerima Panonske nizije, tako i na vodama uz obalu Jadrana. Od 1983. godine počeli smo sistematsko proučavanje ove vrste na Palićkom jezeru kraj Subotice, jer ovo "veštačko" jezero poseduje sve potrebne pogodnosti, u ekološkom smislu, za njeno uspešno gnežđenje.

KARAKTERISTIKE LOKALITETA

Paličko jezero se nalazi na severu Bačke, jugoistočno od Subotice. To je tipično stepsko jezero, prosečne dubine od 2 do 3 m, dužine 8 km, površine 560 ha. Otpadne vode grada 1969. godine prouzrokovale su ekološku katastrofu, pa je 1970. godine počela sanacija jezera. Radovi su trajali pet godina. Prazan bazen 1976. godine ponovo je napunjen vodom iz podzemnih izvora i biološki prečišćenim otpadnim vodama.

Danas je korito podeljeno na četiri sektora odvojena branama. Sa ornitološkog aspekta najznačajniji je drugi sektor, veličine 90 ha, jer se tu nalaze četiri ostrva od zbijenih naslaga mulja, nastala tokom sanacije, obrasla šumskom i korovskom vegetacijom.

MATERIJAL I METODE

Uz literaturne podatke korišćeni su originalni rezultati istraživanja sa Paličkog jezera iz perioda od 1983 do 1990. godine. U ovom intervalu obavljeno je 65 izlazaka na teren u svim mesecima godine. Praćena je brojnost i ponašanje ptica za vreme seobe, prezimljavanja i reprodukcije. Merene su dimenzije jaja i uzimani su uzorci paperja iz gnezda. Napravljena je fotodokumentacija prvog legla.

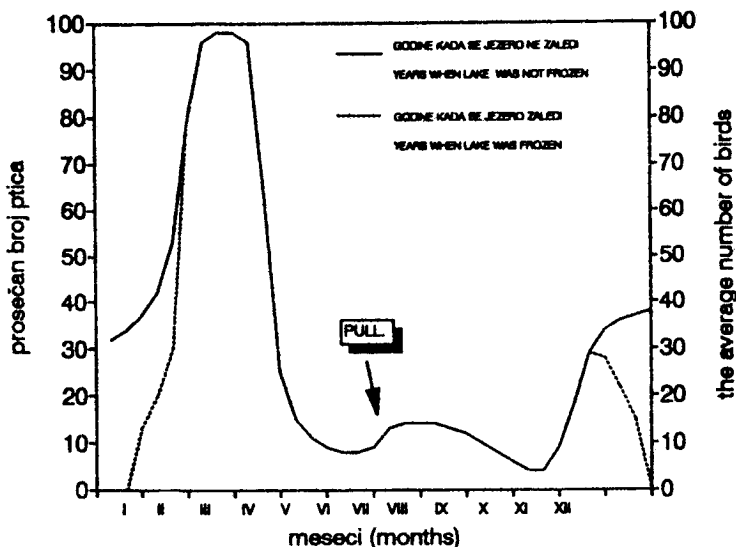
REZULTATI

Do 1983. godine čubasta patka je bila prisutna samo u hladnom periodu godine. Najveća brojnost ptica zabeležena je obično u martu. Za vreme blagih zima prezimljuju u velikom broju, a kada su zime hladne i jezero potpuno zaleđeno, odsustvuju (Graf. 1.).

Od 1983. godine registrovana je tokom cele godine uključujući i period reprodukcije.

Prvo dokazano gnežđenje bilo je 1985., godine mada se verovatno gnezdila i ranijih godina. Dana 04.07.1985. godine viđene su dve ženke na vodi kako vode po 5 i 9 pačića, u drugom sektoru jezera u blizini ostrva.

Prvo leglo od 8 jaja nađeno je 11.05.1986. godine na jednom ostrvu u koloniji rečnog galeba *Larus ridibundus*, na taj način što je primećena ženka koja je napuštala gnezdo. Dana 21.05.1986. godine našli smo u gnezdu 9 jaja. Gnezdo je bilo smešteno uz samu ivicu strmog dela obale u gustišu korovske biljke *Anthriscus cerefolium ssp. trichosperma*, izrađeno od izlomljenih listova rogoza i trske, slično kao i ostala gnezda pataka iz roda *Aythya*, obloženo paperjem tamno mrke, skoro crne boje.

Graf. 1 - Prisutnost čubaste patke, *Aythya fuligula*, na Palićkom jezeru od 1983. do 1990. godine.

Fig. 1. - The presence of a tufted duck, *Aythya fuligula*, on the Palić lake from 1983 to 1990.

Upoređenje paperja sa slikom koju daju Bauer et Glutz (1966) pokazalo je potpunu saglasnost.

Dimenzija jaja:

Max: 61,0x41,7 mm

Min: 57,5x41,0 mm

Prosek: 58,6x41,3 mm

Narednih godina nastavili smo istraživanja. Godine 1987. konstatovali smo dva para, ali gnezdo nismo našli, 1988. godine našli smo dva, a 1989. godine tri gnezda na ostrvima drugog sektora.

DISKUSIJA

Uspešnom gnežđenju čubaste patke i održavanju lokalne populacije od 2 do 3 para, doprinele su pored ostalih faktora, prvenstveno velike ekološke promene biotopa i čitavog ekosistema Paličkog jezera. Na Ludoškom jezeru, koje je udaljeno 12 km, u kojem se nisu odigravale ovakve drastične promene, čubasta patka se ne gnezdi i ova činjenica potvrđuje teoriju nekih autora po kojoj je dinamika širenja areala usko povezana sa eutrofizacijom prirodnih vodenih staništa i pojavom novih, čistih veštačkih jezera. Na ovo ukazuje i prvi podatak o gnežđenju čubaste patke na nizijskim vodama 1974. godine kod Hódmezővásárhely-a u Mađarskoj (Sterbetz 1974). Pored ekoloških faktora biotopa moramo spomenuti i specifičnost ovog dela jezera sa aspekta gnežđenja ostalih barskih ptica, jer je činjenica da ostrva pružaju jedinstvene, veoma povoljne uslove za podizanje potomstva.

Na ostrvima je prisutna kolonija rečnog galeba, *Larus ridibundus*, veličine od 2.000 do 2.500 parova, manja kolonija crnoglavog galeba, *Larus melanocephalus*, kolonija gaka, *Nyctycorax nyctycorax*, od 100 parova, gluvara, *Anas platyrhynchos*, ridoglava patka, *Aythya ferina*, u velikom broju i nekoliko parova patke ciganke, *Aythya nyroca*, patke kašikare, *Anas chapeata* i pupčanice, *Anas querquedula*.

Novija terenska zapažanja nagoveštavaju da se čubasta patka pojavila kao gnezdarica i na vodama srednjeg Banata (Delić, voce viva). Prema tome, potrebna su intenzivnija istraživanja i na ostalim lokalitetima u Vojvodini.

ZAKLJUČAK

Čubasta patka, *Aythya fuligula*, registrovana je kao nova gnezdarica Vojvodine 04.07.1985. godine, kada su viđene dve ženke sa po 5 i 9 pačića na Paličkom jezeru kod Subotice. Prvo leglo nađeno je 11.05.1986. godine na istom lokalitetu, gde se narednih godina stabilizovala populacija od 2 do 3 gnezdeća para.

Očekuje se pojava gnežđenja na čistim akumulacijama i ribnjacima širom Vojvodine.

SUMMARY

The tufted duck, *Aythya fuligula*, in Yugoslavia, usually builds its nest in the mountain areas of Bosnia, Hercegovina, Montenegro, Serbia and Slovenia.

It can be seen on the waters of Panonia lowlands during the cold period of a year.

The Palić lake (560 ha) near the town of Subotica has been regenerated after a complete restoring process which was undertaken in 1976. We have been doing systematic researches, visiting the particular area 65 times in a period from 1983. to 1990.

Two female ducks with 5 and 9 youngsters were seen on the 4th of July 1985. The first founding of the nest was on the island of the second part of the lake in a colony of the black-headed gull, *Larus ridibundus* on the 11th of May 1986. In the next few years there was a steady population of about 2-3 pairs which were building the nests in that area.

LITERATURA

Cramp, S., Simmons, K.E.L. (edc.) (1977): The Birds of the Western Palearctic, Vol. 1, pp. 577-586. - Oxford University Press

Matvejev, S.D., Vasić, V.F. (1973): Catalogus faunae Jugoslaviae. IV/3. - Aves-Academia Scientiarum et Artium Slovenica, Ljubljana

Matvejev, S.D., Vasić, V.F. (1977): Prve dopune i korekcije za Catalogus faunae Jugoslaviae-Aves.-Larus 29-30:123-136, Zagreb

Rucner, D., Obratil, S. (1973): Prilog poznavanju avifaune planinskog područja Maglića, Volujaka i Zelengore-Larus 25:61-94, Zagreb

Sterbetz I. (1975): A kontyosréce (*Aythya fuligula* L.) fészkelése Hódmezővásárhelyen; *Aquila* 80-81: 283, Budapest

Vasić, V. F. (1978): Grada za faunu ptica Durmitorskih jezera. - *Biosistematika* 4 (1): 191 - 200, Beograd

Vasić, V. F. (1980): The list of birds of Skadar Lake (Montenegro, Yugoslavia). - *Larus* 31-32: 185 - 208, Zagreb

Vasić, V., Šoti, J. (1979): Višegodišnje promene u sastavu ornitofaune Vlasine. - *Drugi kongres ekologa Jugoslavije, 1691 - 1704*, Zagreb

Vasić, V. F., Šoti, J. (1980): Pregled faune ptica Vlasinskog jezera i okoline. - *Biosistematika* 6 (1): 81 - 107, Beograd

Voous, K. H. (1962): *Die Vogelwelt Europas und ihre Verbreitung*. - pp. 41-42. Paul Parey, Hamburg-Berlin

Ištvan I. Hulo, 24000 Subotica, Kireška 3.

VELIKA BELA ČAPLJA, *EGRETTA ALBA*, GNEZ- DARICA BEČEJSKOG RIBNJAKA

Šandor Lukač

Lukač, Š. (1990): *Great white egret, Egretta alba, nester of Bečej fish-pond*. - Ciconia 2: 73, Novi Sad

Seven pairs of great white egret, *Egretta alba*, were found 10.05.1990. in mixed heron colony at reed-covered submerged island on one of fishpond Bečej lakes.

Na jezerima ribnjaka Bečej u toku 1990. godine zapažena je velika bela čaplja, *Egretta alba*. Ova vrsta je praćena od 06.01.1990. godine, u jednonedeljnim intervalima. Utvrđeno je 10.05.1990. da se kolonija čaplji nalazi u jednom od jezera Bečejskog ribnjaka, na ostrvu obraslom trskom i prekriivenom plitkom vodom. U mešovitoj koloniji čaplji gnezdilo se 7 parova velike bele čaplje, *Egretta alba*, 5 parova sive čaplje, *Ardea cinerea*, nekoliko parova crvenih čaplji, *Ardea purpurea*, malih belih čaplji, *Egretta garzetta*, žutih čaplji, *Ardeola ralloides*, gakova, *Nycticorax nycticorax* i tri para čapljica, *Ixobrychus minutus*.

Šandor Lukač, 21000 Novi Sad, Braće Dronjak 15/13

GNEŽDENJE BELE RODE, *CICONIA CICONIA*, U SVILOJEVU OD 1978. DO 1989. GODINE

Bela Kanjo

Kanjo, B. (1990): *Nesting of white stork, Ciconia ciconia, in Svilojevo from 1978 to 1989*. Ciconia 2: 74 - 75, Novi Sad.

Data on nesting of white stork, *Ciconia ciconia*, have been collected from 1978 to 1989. Number of nesting pairs and natality per nest was stable.

U periodu od 1978. do 1989. godine (sem godina 1982. i 1986.) u selu Svilojevo (severozapadna Bačka) praćeno je gnežđenje bele rode, *Ciconia ciconia*. Prikupljeni su podaci o samim gnezdima, kao i o broju izleglih mladunaca.

Tabela 1. - Podaci o gnežđenju bele rode, *Ciconia ciconia* u Svilojevu. (1-na stogu slame; 2-na električnom stubu; 3-na zgradi; 4-na drveću; 5-ukupan broj aktivnih gnezda; 6-broj odraslih mladunaca; 7-prosećan broj odraslih mladunaca po gnezd)

Table 1. - Data on nesting of white stork, *Ciconia ciconia* in Svilojevo (1-on straw stack; 2-on electric post; 3-on building; 4-on tree; 5-total number of active nests; 6-number of grown up youngsters; 7-average number of grown up youngsters per nest)

Godina Year	1	2	3	4	5	6	7
1978	7	-	1	1	9	30	3,33
1979	7	1	2	1	11	21	1,91
1980	9	1	2	1	13	23	1,77
1981	8	-	1	2	11	32	2,91
1983	5	-	2	4	11	29	2,63
1984	7	-	3	7	17	28	1,64
1985	2	-	2	7	11	23	2,09
1987	-	-	-	13	13	35	2,69
1988	-	-	-	11	11	37	3,36
1989	-	-	-	11	11	32	2,91

Analizom tabele možemo uočiti da je do 1984. godine većina gnezda bilo smešteno na stogovima slame. Nakon te godine, mogućnost za gnežđenje je smanjena, jer su stogovi nestali ili su stavljeni pod nadstrešnice. Mesto gnežđenja je ipak osigurano, na taj način što su meštani postavljali točkove seljačkih kola na stabla bagrema. Po svemu sudeći upravo ovaj gest meštana je uticao na očuvanje broja gnezdećih parova u selu, a i priraštaj po gnezdju ukazuje na izvesnu stabilnost.

Bela Kanjo, 25260 Apatin, Vlade Četkovića 59

BORAVAK I GNEŽĐENJE CRVENOKLJUNOG LABUDA, *CYGNUS OLOR*, U BEGEČKOJ JAMI OD 1987. DO 1989. GODINE

Šandor Lukač

Lukač, Š. (1990): *Staying and nesting of mute swan, Cygnus olor, in Begečka jama from 1987 to 1989.* - Ciconia 2: 76, Novi Sad.

During 1987-1989 period staying of mute swan, *Cygnus olor*, have been observed in Begečka jama. One nest was found 19.05.1989., and 6 youngsters with parents were first seen on 24.07.1989.

Crvenokljuni labud, *Cygnus olor*, prvi put je zapažen 07.04.1987. godine na ribnjaku kod Futoga. Tom prilikom su viđena tri primerka. Labudovi su se uglavnom zadržavali na vodama Begečke jame i njihovo prisustvo potvrđeno je 13.06., 27.07., 07.08., 01.09., 24.10. i 06.11.1987. godine. Iste godine u dva navrata (07.04. i 13.06.) labudovi su u ranim popodnevnim časovima primećeni i na ribnjaku kod Suseka. Zapaženi su takođe i na vodama Malog Šveba, koji je udaljen svega tristotinak metara od Begečke jame.

Tokom 1988. godine osmatranja su vršena od aprila do novembra. Na Begečkoj jami labudovi su evidentirani 04.04., 21.05., 12.06., 14.08., 01.09. i 06.11., a na Malom Švebu 21.05., 09.07. i 14.08. Od 12. juna u Begečkoj jami ostao je samo jedan par crvenokljunih labudova, dok se treći primerak nije pojavio. Istog dana ovaj par je viđen i na otvorenoj vodi u Petrovaradinskom ritu kod tekijске crkve. Prvog septembra pucano je iz lovačkog oružja sa velike daljine na isti par, pa su uplašene ptice sa Begečke jame odletele na Mali Šveb.

U toku 1989. godine osmatranja su vršena od marta do kraja novembra i prisustvo labudova na Begečkoj jami potvrđeno je 04.03., 11.04., 19.05., 27.06., 24.07., 03.08., 21.09., 09.10. i 03. i 21.11. Od 19.05. ženka je ležala na gnezdu koje su labudovi izgradili u retkoj trsci. Odrasle jedinke sa 6 mladih prvi put su viđene 24.07. Između 03. i 21.11. nestao je jedan primerak mladih ptica. Obilaskom Malog Šveba 21.11. primećena su tri primerka novopridošlih labudova.

Šandor Lukač, 21000 Novi Sad, Braće Dronjak 15/13

NEKA ZAPAŽANJA O GNEŽĐENJU SIVE VETRUŠKE, *FALCO VESPERTINUS*, U OKOLINI MELENACA

Šandor Lukač, Atila Lukač

Lukač, Š., Lukač, A. (1990): *Some notes on nesting of red-footed falcon, Falco vespertinus, in Melenci surrounding.* - Ciconia 2: 77, Novi Sad.

On the west bank of fishpond Ostrovo near Melenci, in two false acacia (*Robinia pseudoacacia*) groves, nesting of red-footed falcon, *Falco vespertinus*, was evidenced in separate rook, *Corvus frugilegus*, colonies: 25.07.1987. one pair and 25.05.1989, seven pairs in one colony, and 30.06.1988, three pairs nesting and 14.05.1989. three specimens evidenced in other colony. On third site at road near Melenci village, colony of 30 nesting pairs of red-footed falcon was evidenced 16.07.1989.

Na zapadnoj obali ribnjaka Ostrovo kod Melenaca nalazi se sadena šuma bagrema. Tu je smeštena kolonija (127 gnezda) gačaca, *Corvus frugilegus*. Dana 25.07.1987. godine primećena je jedna siva vetruška, *Falco vespertinus*, kako preleće iznad bagremara, gde je u napuštenom gnezdu gačaca ležala ženka sive vetruške. Na istom mestu 25.05.1989. godine kolonija gačaca je brojala 23 gnezda, od kojih su 7 zauzele sive vetruške.

Nedaleko od opisanog mesta nalazi se stara napuštena štala u čijoj okolini je takođe mala bagremova šuma sa kolonijom gačaca (9 gnezda) od kojih su u 3 gnezda ležale sive vetruške 30.06.1988. godine. U blizini napuštenih gnezda gačaca ponovo su 14.05.1989. godine evidentirana 3 primerka sive vetruške.

Treća kolonija je pronađena u bagremovoj šumi u neposrednoj blizini puta Zrenjanin - Kikinda, iza sela Melenci. U napuštenoj koloniji gačaca 16.07.1989. godine ustanovljeno je gnežđenje 30 pari sive vetruške.

Šandor Lukač, 21000 Novi Sad, Braće Dronjak 15/13

Atila Lukač, 21000 Novi Sad, Braće Dronjak 15/13

NOVIJI PODACI O GNEŽĐENJU CRNE ŽUNE, *DRYOCOPUS MARTIUS*, I SIRIJSKOG DETLIĆA, *DENDROCOPOS SYRIACUS*, U VOJVODINI

Radivoj Obradović

Obradović, R. (1990): *New data on nesting of black woodpecker, Dryocopus martius, and syrian woodpecker, Dendrocopos syriacus, in Vojvodina.* - Ciconia 2: 78, Novi Sad.

Near Apatin, on June 2nd 1980, in a willow hollow, the nest of black woodpecker, *Dendrocopos martius*, with two youngsters was found.

Syrian woodpecker, *Dendrocopos syriacus*, was observed near Kupusina on November 7th 1982. Same species nesting was recorded at same locality on May 25th 1989.

Kod motela "Turist" u Apatinu 02.06.1980. godine pronađena je duplja sa mladuncima crne žune, *Dryocopus martius*. Tom prilikom prstenovane su dve mlade ptice, spremne za izletanje. Duplja je bila u vrbi, na visini od 7 do 8 m, duboka oko 50 cm, sa otvorom ka istoku. Do 1989. godine na levoj obali Dunava, na potezu od Mađarske granice do Bogojeva gnezdila su se najmanje četiri para crne žune.

Sirijski detlić, *Dendrocopos syriacus* je zapažen u voćnjacima Kupusinskog atara 07.11.1982. godine. Tom prilikom se zadržavao na stablu oraha. Njegovo gnežđenje je zabeleženo 25.05.1989. godine na istom terenu. Duplja se nalazila u stablu šljive, na visini od 2 m, sa otvorom ka severozapadu.

Radivoj Obradović, 25260 Apatin, Rade Končara 3

GNEŽDENJE KRATKOKLJUNOG PUZIĆA, *CERTHIA FAMILIARIS*, KOD APATINA

Radivoj Obradović

Obradović, R. (1990): *Nesting of treecreeper, Certhia familiaris, near Apatin*. - Ciconia 2: 79 - 81, Novi Sad.

Treecreeper, *Certhia familiaris*, was first seen near Apatin on 21.09.1979, and later three nests were found: 02.06.1980, 06.05.1982, and 12.05.1982. On the basis of these findings, treecreeper can be established as nester in flood willow poplar forests along river Danube near Apatin.

Kratkokljuni pužić, *Certhia familiaris*, je prema Antal et al. (1971) malobrojna, neredovna i retka zimska lualica. Matvejev i Vasić (1973) navode da je *Certhia familiaris familiaris* gnezdarica jugozapadnog dela Vojvodine, dok Pelle et al. (1977) kratkokljunog puzića uopšte nisu spomenuli u Pregledu gnezdarica Vojvodine.

Certhia familiaris je u Apatinu prvi put zapažena 21.09.1979. godine na "Pioniru", kada je jedna ptica uhvaćena pomoću vertikalne mreže.

U okolini Apatina u tri navrata je zabeleženo gnežđenje ove vrste.

Prvi nalaz gnežđenja bio je 02.06.1980. kod "Motela" (Jovan Lakatoš, voće viva). Gnezdo je bilo smešteno ispod kore vrbe na visini od 55 cm, okrenuto ka istoku. U gnezdu su se nalazile već gotovo odrasle dve ptice, ali zbog bojazni da ne otkinemo koru koja je štitila gnezdo, nismo uspeli da vidimo koliko još ima mladih ptica. Tada su uhvaćene odrasle ptice i izvršena su merenja na osnovu kojih je utvrđeno da se radi o vrsti *Certhia familiaris*. Za određivanje vrste, korišćena je formula koju daje Svensson (1975) i Haraszthy (1978).

Mere	Prve ptice (mm)	Druge ptice (mm)
nokat zadnjeg prsta	8,1	8,2
kljun	14,1	12,9
pisak	15,7	14,8
krilo	61,2	60,9
rep	49,8	48,2
stopalo bez noktiju	18,3	16,6
stopalo sa noktima	29,9	28,6

Drugi podatak se odnosi na gnezdo opaženo na "Harčašu" kod Apatina 06.05.1982. Nalazilo se u pukotini koju stvaraju dve topole srasle jedna uz drugu, nedaleko od vode, na visini od oko 1 m, okrenuto zapadu. Gnezdo je bilo napravljeno od tankih grančica topole, obloženo vlaknima, dlačicama i perjem, a u njemu su se 07.05.1982. nalazile 4 mlade, tek izlegle ptice i 1 jaje bele boje sa crveno - smeđim pegama, dimenzija 16,4x12,9 mm. Uхваćene odrasle ptice iz ovog gnezda imale su sledeće dimenzije:

Mere	Prve ptice (mm)	Druge ptice (mm)
nokat zadnjeg prsta	8,4	9,0
kljun	12,1	14,3
pisak	16,3	18,0

Dana 12.05.1982, u ovom gnezdu je bilo 5 mladih ptica, pošto se iz preostalog jajeta izlegla još jedna ptica.

Treće gnezdo je otkriveno 12.05.1982., takođe na "Harčašu". Gnezdo je bilo smešteno ispod kore stare osušene vrbe, na visini od oko 3 m, okrenuto zapadu. U njemu su bila 4 mladunca stara od 10 do 12 dana. Jedna odrasla ptica iz ovog gnezda je 13.05.1982. uhvaćena i izvršena su sledeća merenja: nokat zadnjeg prsta - 9,2 mm, kljun - 14,7 mm, pisak - 16,4 mm. Odrasle ptice su praćene od 12.05.1982. u toku 2 sata, pri donošenju hrane. Za to vreme prosečno svakih 4 - 5 minuta su donosile hranu, a pri izlasku iz gnezda, u kljunu su iznosile izmet mladih ptica.

Na osnovu navedenih nalaza, kratkokljunog pužica, *Certhia familiaris*, možemo smatrati gnezdaricom poplavnih vrbovo - topolovih šuma uz Dunav kod Apatina.

LITERATURA

Antal, L., Fernbach, J., Mikuska, J., Pelle, I., Szlivka, L. (1971): Namen-verzeichnis der Vögel der Autonomen Provinz Vojvodina. - *Larus* 23: 73 - 131, Zagreb.

Haraszthy, L. (1978): Útmutató kézben tartott madarak határozásához - Passeriformes. (manuscript)

Matvejev, S. D., Vasić, V. F. (1973): Catalogus faunae Jugoslaviae, IV/3 Aves. - Acad. Sci. et Art. Slovenica, Ljubljana.

Pelle, I., Ham, I., Rašajski, J., Gavrilov, T. (1977): Pregled gnezdarica Vojvodine. - Larus 29 - 30: 171 - 197, Zagreb.

Svensson, L. (1975): Identification Guide to European Passerines. Stockholm.

Radivoj Obradović, 25260 Apatin, Rade Končara 3

GNEŽĐENJE KRATKOKLJUNOG PUZIĆA, *CERTHIA FAMILIARIS*, NA VRŠAČKIM PLANINAMA

Javor Rašajski

Rašajski, J. (1990): *Nesting of treecreeper, Certhia familiaris, in Vršac mountains*. - Ciconia 2: 82 - 84, Novi Sad.

The first nest of treecreeper, *Certhia familiaris* with 6 eggs in Vršac mountains was found 05.05.1988. During 1989, nine nests with eggs or youngsters were evidenced, and in May 1990. more than 40 nesting pairs were counted. Nesting of this species in Vršac mountains was evidenced at altitude of 400 m in mixed forest with dominate oak (*Quercus petraea*).

Pretpostavlja se da je kratkokljuni pužić, *Certhia familiaris* nekada bio gnezdarica nekih delova Vojvodine. Najnoviji podaci o gnežđenju ove vrste ukazuju na njeno ponovno osvajanje ovog područja. Lakatoš i Obradović potvrđuju gnežđenje 1980. i 1982. godine kod Apatina (Obradović 1990), Rašajski 1988. u Pančevačkom ritu i Rašajski i Gavrilov (nezavisno jedan od drugog) 1988. na Vršačkim planinama. Na navedenim mestima su ustanovljena aktivna gnezda sa jajima i mladuncima.

Pretpostavlja se da je ova vrsta u ekspanziji i da se širi iz pravca Mađarske ka jugu uz Dunav i Tisu. U Mađarskoj je, sedamdesetih godina, podvrsta *Certhia familiaris macrodactyla* pronađena na gnežđenju u hrastovim šumama (*Quercus robur*) kraj Dunava, na istim lokalitetima koje naseljava dugokljuni pužić, *Certhia brachydactyla* (Haraszthy 1984).

U zapadnoj Bačkoj uz Dunav, kao i u Pančevačkom ritu, ove ptice zauzimaju staništa u poplavnim šumama vrbe (*Salix* sp.) i bele topole (*Populus alba*). Na Vršačkim planinama žive na nadmorskoj visini od oko 400 m, u šumi mešovitog sastava u kojoj dominira hrast kitnjak, *Quercus petraea* (asocijacija *Festuco drymeiae* - *Quercetum petraeae* (Jank. et. Miš. 60) Jank. 80), dok su u vrbovim šumama vlažnih uvala znatno ređe.

Pojava kratkokljunog puzića na Vršačkim planinama nije slučajna. Poslednjih godina šume hrasta su u velikoj meri napadnute od hrastovog potkornjaka, *Scolytus intricatus*, usled čega je došlo do pucanja i odvajanja kore od stabla, što su povoljni uslovi za smeštaj gnezda. Osim toga, obilje malih gusenica čini osnovni izvor hrane.

Prvo aktivno gnezdo na Vrščkim planinama (Crvenka) pronađeno je 05.05.1988. godine. U njemu je bilo 6 jaja iz kojih se izleglo pet mladunaca. Otkriveno je i jedno prazno gnezdo.

Godine 1989. uhvaćeno je u vertikalnoj mreži dvanaest ptica na potezu "Brana", na Vrščkim planinama. Kod šest ptica izvršena su merenja dužine kljuna i nokta zadnjeg prsta:

kljun	12,0	13,0	12,8	13,1	12,2	12,8
nokat zadnjeg prsta	8,5	8,9	9,0	9,3	9,2	9,0

Na osnovu upoređenja sa Svenssonovim (1984) podacima, zaključeno je da se radi o primercima vrste *Certhia familiaris*. Navedene, 1989. godine izbrojano je devet gnezda sa jajima i mladuncima.

Na Vrščkim planinama kratkokljuni pužić se viđa od početka marta (3., 7., 9., 14.03.1989., 05., 15., 16.03.1990.) do oktobra.

Polaganje jaja u prvom gnežđenju je zabeleženo: 05.05.1988., 28.03.1989., 03., 10., 22.04.1989., 13., 16., 17.03.1990., kao i 03.04.1990., a u drugom gnežđenju: 16. i 19.06.1989. godine.

Gnezda su pronađena isključivo ispod kore hrasta, na visini od 10 cm do 5 m. Podlogu gnezda čine grančice koje većim delom vire izvan kore, a u drugom sloju obložena su mekšim vlaknima i perjem. Gnezdo gradi oko 8 dana i koristi ga za jedno gnežđenje. Na manjem području može da se nalazi i više gnezda.

Prosečan broj položenih jaja u prvom gnežđenju je bio 5, a u drugom 4, (dimenzije 16,6x12,5). Jaja u leglu ne odstupaju bitno po veličini, obliku i boji. Jaja su bele boje, sa crvenkastim tačkicama, koje na najširem delu jajeta često obrazuju venac. Broj izleglih mladunaca u prvom gnežđenju prosečno iznosi 4,2, a u drugom 3.

Kratkokljuni pužić, *Certhia familiaris*, verovatno se u najvećem broju u Vojvodini gnezdi na Vrščkim planinama, gde je u maju 1990. godine izbrojano preko 40 parova na gnežđenju.

LITERATURA

Haraszthy, L. (1984): Magyarország fészkelő madarai. - Natura, Budapest.

Obradović, R. (1990): Gneždenje kratkokljunog puzića, *Certhia familiaris*, kod Apatina. - Ciconia 2: 71-81, Novi Sad

Svensson, L. (1984): Identification Guide to European Passerines. - Stockholm

Javor Rašajski, 26300 Vršac, Bregalnička 14

GNEŽĐENJE CRNOGLAVE TRAVARKE, *SAXICOLA TORQUATA*, KOD APATINA

Radivoj Obradović

Obradović, R. (1990): *Nesting of stonechat, Saxicola torquata, near Apatin*, - Ciconia 2: 85, Novi Sad

One nest of stonechat, *Saxicola torquata*, with 4 youngsters was found 17.05.1984. on agricultural field near Apatin.

Prema Pelle et al. (1977) crnoglava travarka, *Saxicola torquata*, u Vojvodini je mestimično redovna gnezdarica na Fruškoj gori, Vrščkim planinama i Deliblatskoj peščari.

Noviji podaci odnose se na gnežđenje crnoglave travarke u u ravničarskom području u okolini Apatina, (zapadna Bačka).

Gnezdo ove ptice je pronađeno 17.05.1984. godine kod Apatina na poljoprivrednom zemljištu "Štajer" ispod busena trave. Oblik gnezda je bio poluloptast sa osnovom napravljenom od suve trave i mahovine, a unutrašnjost je bila obložena zečjom dlakom. U plitkom udubljenju ležala su četiri mladunca stara 10-12 dana. Gnezdo je otkriveno zahvaljujući ženki koja je hranila mlade. Ptica je bila veoma oprezna. Prvo bi uzletela na obližnji grm koji je služio kao osmatračnica i mesto odakle je polazila u lov na insekte. Zatim bi sletela na više mesta, hvatala ponekog insekta da bi se tek potom samo na trenutak spustila do gnezda. Glasanje mladih ptica je otkrilo tačno mesto gnezda.

LITERATURA

Pelle, I., Ham, I., Rašanjski, J., Gavrilov, T. (1977): Pregled gnezdarica Vojvodine. - Larus 29-30: 171 - 197, Zagreb.

Radivoj Obradović, 25260 Apatin, Rade Končara 3

SIVI VOLJIĆ, *HIPPOLAIS PALLIDA*, U POTISJU

Laslo Tot

Tot, L. (1990): *Olivaceous warbler, Hippolais pallida, along river Tisa*. - *Ciconia* 2: 86, Novi Sad.

Olivaceous warbler, *Hippolais pallida*, have been observed during 1958 - 1989 period, along river Tisa (Potisje area) - near towns Ada, Kanjiža, and Senta. Nesting was evidenced for several times at various sites.

Sivi voljić, *Hippolais pallida*, gnezdi se u vrbacima pored Tise, na obodima šuma, na livadama, u parkovima, drvoredima, crkvenim dvorištima i u baštama. Leži na jajima u junu. Mužjak za to vreme neprestano peva i na taj način je moguće otkriti položaj gnezda, vešto napravljenog i dobro sakrivenog. Gnezdo smešta na visini od 2 do 5 m. Jednom prilikom, primećeno je da sivi voljić hrani mladunca kukavice, *Cuculus canorus*.

Beleške o sivom voljiću u Potisju:

7.06.1958. Ada	- 2 primerka
16.05.1959. Ada	- 1 primerak peva među krošnjama
03.06.1962. Ada	- 1 primerak peva među krošnjama
09.06.1962. Ada	- 1 primerak peva u šumi pored Tise
17.06.1962. Ada	- 2-3 primerka pevaju u centru grada
16.06.1964. Senta	- 1 primerak u vrbaku pored Tise
11.06.1967. Ada	- 1 primerak u vrbaku pored Tise
07.06.1970. Ada	- 1 gnezdo sa 5 jaja u krošnji kajsije u bašti
04.06.1972. Ada	- 1 gnezdo sa 3 jaja i jedno jaje kukavice
12.06.1975. Kanjiža	- 1 gnezdo sa 5 jaja u šumi pored Tise
23.05.1987. Ada	- 1 primerak peva među krošnjama
08.06.1987. Ada	- 1 primerak peva u bašti
09.06.1987. Ada	- 1 primerak peva u bašti
18.06.1987. Ada	- 1 primerak peva u bašti
04.06.1989. Ada	- 1 primerak peva u dvorištu crkve
08.06.1989. Ada	- 1 primerak peva u bašti
09.06.1989. Ada	- 1 primerak peva u bašti

Laslo Tot, 24430 Ada, Dimitrija Tucovića 29

BELEŠKE O BORAVKU VELIKE DROPLJE, *OTIS TARDA*, NA PUSTARAMA BANATA

Šandor Lukač

Lukač, Š. (1990): *Notes on staying of great bustard, Otis tarda, at Banat pastures*. - Ciconia 2: 87, Novi Sad.

During 1986 - 1989 period, great bustard specimens were observed at various sites in Banat area.

Velika droplja, *Otis tarda*, zapažena je u periodu od 1986. do 1989. godine na nekoliko lokaliteta u Banatu:

- Na velikom pašnjaku koji se proteže između sela Aradac i reke Tise, 20.04.1986. primećena su 4 primerka velike droplje. Na istom mestu 11. 12. 1989. videne su 3 ptice, koje su odletele u pravcu Tise.

- Na pašnjak Slanog kopova 05.04.1987. doletela su 3 primerka i zadržala se kraće vreme.

- Iza sela Kumane na pašnjaku 24.06.1987. zapaženo je 7 velikih droplji, koje su nakon sat vremena odletele u pravcu Tise.

- Kod sela Melenci 17.05.1988. iz žita je izletelo 5 primeraka i kraće vreme su se zadržale na pašnjaku Volovske slatine, a zatim odletele u pravcu zapada.

- Na pašnjaku kod sela Jazovo 31.12.1989. u popodnevним časovima primećeno je 17 primeraka velike droplje.

Šandor Lukač, 21000 Novi Sad, Braće Dronjak 15/13

PODACI O NEKIM PTIČJIM VRSTAMA U VOJVODINI

Ištvan I. Hulo

Hulo, I. (1990): *Data on some bird species in Vojvodina*. - Ciconia 2: 88 - 90, Novi Sad

From 1981 to 1990, the following bird species were observed: *Gavia arctica*, *Gavia stellata*, *Phalacrocorax pygmaeus*, *Branta ruficollis*, *Netta rufina*, *Aythya marila*, *Melanitta fusca*, *Clangula hyemalis*, *Mergus serrator*, *Mergus merganser*, *Oxyura leucocephala*, *Accipiter brevipes*, *Falco cherrug*, *Tringa stagnatilis*, *Phalaropus lobatus*, *Larus melanocephalus*, *Anthus cervinus*, *Turdus torquatus*, *Certhia familiaris*. The collected data were regarding to date, number of specimens (or nests), sex and recording spot.

Podaci o nekim ptičjim vrstama u Vojvodini:

Vrsta	Datum	Mesto beleženja	Broj primeraka
Species	Date	Recording spot	No. of spec.
<i>Gavia arctica</i>	30.10.1988.	Paličko jezero	9
	31.10.1988.	Ludoško jezero	1
	06.11.1988.	Kapetanski rit	1
	26.11.1989.	Paličko jez.	4
	02.03.1990.	Paličko jez.	4
<i>Gavia stellata</i>	22.12.1982.	Paličko jez.	1
	06.11.1988.	Kapetanski rit	1m,1ž
	15.11.1989.	Ludoško jez.	1
<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	01.12.1982.	Paličko jez.	1
<i>Tadorna tadorna</i>	02.12.1984.	Kapetanski rit	5
	22.04.1989.	Kapetanski rit	4
<i>Branta ruficollis</i>	18.11.1988.	Paličko jez.	1

m = mužjak = male

ž = ženka = female

gnezda = nests

Vrsta Species	Datum Date	Mesto beleženja Recording spot	Broj primeraka No. of spec.
<i>Netta rufina</i>	01.12.1982.	Paličko jez.	1m
	22.12.1982.	Paličko jez.	1m
	06.04.1988.	Paličko jez.	2m
<i>Aythya marila</i>	21.12.1986.	Paličko jez.	22
	30.10.1988.	Paličko jez.	2ž
	06.11.1988.	Kapetanski rit	9
	18.11.1988.	Paličko jez.	10
	26.11.1989.	Paličko jez.	2ž
<i>Melanitta fusca</i>	03.01.1983.	Paličko jez.	1ž
	26.10.1984.	Paličko jez.	1m,2ž
	05.01.1986.	Paličko jez.	1ž
	20.12.1987.	Paličko jez.	1ž
<i>Clangula hyemalis</i>	01.12.1982.	Paličko jez.	1m,1ž
	06.11.1988.	Kapetanski rit	1ž
	15.01.1989.	Paličko jez.	1m
<i>Mergus serrator</i>	24.04.1982.	Kelebijsko jez.	1m,1ž
	15.01.1989.	Paličko jez.	1ž
<i>Mergus merganser</i>	03.01.1983.	Paličko jez.	1ž
	06.03.1983.	Paličko jez.	2m,1ž
<i>Oxyura leucocephala</i>	01.12.1982.	Paličko jez.	1ž
	20.12.1986.	Paličko jez.	1m,1ž
	26.11.1989.	Paličko jez.	1ž
	18.02.-12.03.1990.	Paličko jez.	1m
<i>Accipiter brevipes</i>	01.05.1988.	Padej - pored reke Zlatice	1m,1ž
<i>Falco cherrug</i>	22.07.1984.	Palić - oranice	1
	10.10.1984.	Palić - oranice	1
	01.09.1985.	Senta	1
<i>Tringa stagnatilis</i>	24.04.1984.	Paličko jez.	1
	24.08.1985.	Paličko jez.	2
	30.04.1988.	Slano kopovo	2

Vrsta Species	Datum Date	Mesto beleženja Recording spot	Broj primeraka No. of spec.
<i>Phalaropus lobatus</i>	18.08.1984.	Paličko jez.	4
<i>Larus</i>	11.05.1986.	Paličko jez.	11 gnezda
<i>melanocephalus</i>	12.05.1987.	Paličko jez.	18 gnezda
	15.05.1988.	Paličko jez.	16 gnezda
	14.05.1989.	Paličko jez.	24 gnezda
<i>Anthus cervinus</i>	23.04.1985.	Ludoško jez.	5
	30.04.1988.	Slano kopovo	7
<i>Turdus torquatus</i>	05.09.1981.	Paličko jez.	1
<i>Certhia familiaris</i>	06.12.1986.	Palić - park	4

Ištvan I. Hulo, 24000 Subotica, Kireška 3.

ORNITOLOŠKE BELEŠKE IZ OKOLINE APATINA

Radivoj Obradović

Obradović, R. (1990): *Ornitological notes from Apatin surrounding*. - Ciconia 2: 91, Novi Sad

From 1983 to 1989, data on *Circaetus gallicus*, *Aquila heliaca*, *Botaurus stellaris*, *Pandion haliaetus*, *Bucephala clangula*, *Platalea leucorodia*, *Melanitta nigra* and *Falco vespertinus* in Apatin surrounding were noted.

U Kupusinskom ataru 07.08.1983. oko 12 sati posmatran je orao zmijar, *Circaetus gallicus*.

Iznad Starog Dunava kod pumpe 05.07.1985. oko 16 sati zabeležen je orao krstaš, *Aquila heliaca*. Ptica je letela na visini oko 150 m u pravcu istoka.

Na "Ciganhatu" kod Dunava ubijen je 01.03.1986. jedan bukavac, *Botaurus stellaris*.

Na Dunavu kod 1400. rečnog kilometra 26.03.1986. oko 12 sati posmatran je orao ribar, *Pandion haliaetus*, kako leti u pravcu istoka.

Na Dunavu kod 1405. rečnog kilometra 09.02.1987. oko 15 sati posmatrano je 7 mužjaka i 3 ženke patke dupljarice, *Bucephala clangula*.

Iznad "Harčša" 04.08.1987. oko 8 sati izbrojano je 7 kašikara, *Platalea leucorodia*. Dana 11.08.1987. oko 6 sati 50 kašikara letelo je iznad Apatina u pravcu zapada. Na Dunavu kod 1399. rečnog kilometra 15.07.1988. oko 16 sati 3 kašikare su letele ka Kopačevskom ritu.

Kod Dunava na "Ciganhatu" 26.12.1988. ubijena je ženka crne patke, *Melanitta nigra*.

Iznad Kupusinskog atara 08.09.1989. oko 17.30 posmatran je mužjak sive vetruške, *Falco vespertinus*, kako leti u pravcu zapada.

Radivoj Obradović, 25260 Apatin, Rade Končara 3

NEKE PTIČJE VRSTE U OKOLINI APATINA

Bela Kanjo

Kanjo, B. (1990): *Some bird species in Apatin surroundings*. - Ciconia 2: 92 - 93, Novi Sad.

From 1976 to 1987 data on *Platalea leucorodia*, *Melanitta fusca*, *Mergus merganser*, *Circus cyaneus*, *Falco peregrinus*, *Otis tarda*, *Numenius arquata*, *Himantopus himantopus*, *Stercorarius parasiticus*, *Sylvia nisoria* and *Ficedula parva* near Apatin were collected.

Platalea leucorodia

16.07.1978. - 99 primeraka na ribnjaku kod Svilojeva

29.07.1978. - 138 primeraka na ribnjaku kod Svilojeva

06.08.1987. - 18 primeraka lete iznad Apatina ka zapadu

Melanitta fusca

24.11.1983. - 1 primerak na Dunavu kod Apatina

Mergus merganser

17.01.1987. - 3 primerka u preletu iznad Dunava između 1399. i 1415. rečnog kilometra

Circus cyaneus

08.01.1980. - 3 ženke i 2 mužjaka kod kudeljare u Sonti

02.04.1980. - 1 mužjak kod Ribareva

21.11.1983. - 1 ženka kod "Pionira"

24.02.1985. - 1 mužjak kod brodogradilišta

17.01.1987. - 1 ženka i 1 mužjak kod "Harčaša"

30.11.1987. - 1 ženka i 1 mužjak kod "Pionira"

Falco peregrinus

03.10.1980. - 1 primerak kod kudeljare u Sonti

12.01.1981. - 2 primerka kod kudeljare u Sonti

Otis tarda

23.03.1984. - 12 primeraka kod Ribareva

Numenius arquata

05.03.1977. - 30 primeraka u preletu iznad "Kučke"

Himantopus himantopus

Od 16.07.1987. do 29.07.1978. je viđena na ribnjaku kod Svilojeva

Stercorarius parasiticus

12.09.1976. - 1 primerak na Dunavu u blizini "Harčša"

Sylvia nisoria

01.05.1979. - 1 primerak kod "Pionira"

12.08.1979. - 1 primerak kod "Pionira"

30.08.1979. - 1 mladi primerak kod "Pionira"

Ficedula parva

09.09.1981. - 1 odrasla ženka uhvaćena mrežom u Apatinu

Bela Kanjo, 25260 Apatin, Vlade Četkovića 59

JESENJA SEOBA VELIKOG SLAVUJA, *LUSCINIA LUSCINIA*, KOD APATINA

Bela Kanjo, Radivoj Obradović

Kanjo, B., Obradović, R. (1990): *Autumn migration of the thrush nightingale, Luscinia luscinia*, near Apatin.- Ciconia 2: 94, Novi Sad.

From 1979 to 1983, data on autumn migration of the thrush nightingale, *Luscinia luscinia* were collected. It is established that migration is happening at the end of August and beginning of September.

Od 1979. do 1983. godine u okolini Apatina prikupljeni su sledeći podaci o seobi velikog slavuja, *Luscinia luscinia*:

19.08.1979.	-	2 juv.
23.08.1979.	-	1 juv.
24.08.1979.	-	1 juv.
27.08.1980.	-	3 juv.
28.08.1980.	-	1 juv.
07.09.1980.	-	1 juv., 1 ad.
30.08.1981.	-	1 juv.
14.09.1982.	-	1 ad.
29.08.1983.	-	1 ad.

Iz navedenih podataka može se uočiti da se u okolini Apatina jesenja seoba velikog slavuja odvija krajem avgusta i početkom septembra.

Bela Kanjo, 25260 Apatin, Vlade Četkovića 59

Radivoj Obradović, 25260 Apatin, Rade Končara 3

SIVI SOKO, *FALCO PEREGRINUS*, U ZRENJANINU

Ištvan Pelle

Pelle, I. (1990): *Peregrine, Falco peregrinus, in Zrenjanin*. - Ciconia 2: 95 - 96, Novi Sad.

One female of peregrine, *Falco peregrinus* was recorded during four years, wintering in Zrenjanin in following periods: 11.11.1986-08.04.1987, 01.10.1987-05.04.1988, 30.09.1988-07.04.1989, 26.09.1989-14.04.1990.

Sivi soko, *Falco peregrinus*, u ovom veku nije nađen na gnežđenju na području Vojvodine. Ima status prolaznice i zimskog gosta. 60-ih i 70-ih godina ovoga veka najviše je viđan prilikom seobe. Mi smo ga sretali češće na jesenjoj nego na prolećnoj seobi, obično pridruženog nekom velikom jatru pataka.

Poslednje četiri zime jedan primerak sivog sokola zimovao je u Zrenjaninu. Prvi put je opažen 11.11.1986. godine u krugu fabrike "IPOK" u Zrenjaninu. Odabrao je silos za kukuruze koji se sastoji od betonskih ćelija sa dva metalna stepeništa, visine 40m.

Hrani se "gradskim" golubovima kojih ima na hiljade u fabričkom krugu, gde se tokom cele godine posluje sa kukuruzom. Golubove lovi i odnosi na vrh silosa.

Zabeleženi periodi boravka sivog sokola su:

11.11.1986. - 08.04.1987.
01.10.1987. - 05.04.1988.
30.09.1988. - 07.04.1989.
26.09.1989. - 14.04.1990.

Posmatrani primerak je ženka što se moglo zaključiti po veličini u odnosu na okvir stepeništa 70x30 cm. Ukupna dužina tela je procenjena na oko 47-48 cm. Kod mužjaka bi bilo oko 15% manje tj. oko 40 cm. Dana 16.10.1988. u blizini "vazdušnog prostora" ovog sokola uleteo je znatno manji sivi soko, verovatno mužjak, ali se ubrzo izgubio iz vida. Samo se čuo fijuk poniranja na žrtvu.

Vidan je na stepeništu silosa skoro svakog dana, gde je boravio više časova. U februaru i martu dosta je odsustvovao, čak i po desetak dana. Pretpostavljamo da je u tim periodima menjao jednolični jelovnik.

Poreklo, odnosno, mesto gnežđenja opisanog sokola može se relativno tačno odrediti. To je Skandinavija ili severno područje evropskog dela Sovjetskog Saveza, oblast gde je sivi soko prava selica. To se da zaključiti iz datuma odlaska. U srednjoj Evropi se gnezdi krajem marta do početka aprila, dok se na severu Evrope taj datum pomera od kraja aprila, prve polovine maja pa sve do početka juna u Laplandiji.

Posebno je značajna privrženost sivog sokola određenom zimovalištu. Poslednje tri sezone prilikom dolaska oko 1. oktobra bilo je očigledno da je preleteo veliki put i stigao na odredište veoma umoran. Par dana je sedeo šćućuren na stepeništu. Značaj pogodnog zimovališta sa bogatim izvorom hrane za opstanak vrste skoro dostiže značaj mesta gnežđenja. Mora se poštovati činjenica da u zimovalištu u našim krajevima boravi čak 6.5 meseci godišnje tj. više nego na gnezdilištu.

Ištvan Pelle †, 23000 Zrenjanin, Pančevački put 28

ZIMOVANJE VELIKOG SVRAČKA, *LANIUS EXCUBITOR*, KOD APATINA

Radivoj Obradović

Obradović, R. (1990): *Wintering of great gray shirke, Lanius excubitor, near Apatin.* - Ciconia 2: 97, Novi Sad.

From 1984 to 1989, 39 data on wintering of great gray shirke, *Lanius excubitor*, were collected in Apatin surrounding.

U periodu od 1984. do 1989. godine prikupljeno je 39 opažanja o prezimljavanju velikog svračka, *Lanius excubitor*, u okolini Apatina.

Tabela 1. - Datumi opažanja velikog svračka, *Lanius excubitor* kod Apatina.

Table 1. - Dates of great gray shirke, *Lanius excubitor*, observings near Apatin.

1984.	1985.	1986.	1987.	1988.	1989.
06.11.	31.01.	26.10.	06.01.	05.01.	03.01.
22.11.	21.10.	28.10.	16.01.	28.01.	16.01.
29.11.	-	01.11.	07.02.	30.01.	17.01.
22.12.	-	-	28.02.	07.02.	18.01.
28.12.	-	-	06.03.	14.02.	05.02.
-	-	-	14.11.	02.10.	09.02.
-	-	-	30.11.	07.11.	07.10.
-	-	-	29.12.	08.11.	11.11.
-	-	-	-	12.11.	02.12.
-	-	-	-	15.11.	-
-	-	-	-	24.11.	-
-	-	-	-	29.12.	-

U oktobru je bilo 5 opažanja, u novembru 12, u decembru 5, u januaru 10, u februaru 6, a u martu 1. U periodu prikupljanja podataka, najranije opažanje je bilo 02.10.1988., a najkasnije 06.03.1987. U svim slučajevima posmatran je po jedan primerak, najčešće na najvišim tačkama drveća i grmlja ili na žicama dalekovoda.

Radivoj Obradović, 25260 Apatin, Rade Končara 3

ZIMOVANJE BRKATE SENICE, *PANURUS BIARMICUS*, U OKOLINI APATINA

Radivoj Obradović

Obradović, R. (1990): *Wintering of bearded tit, Panurus biarmicus, in Apatin surrounding*. - Ciconia 2: 98, Novi Sad

From 1985. to 1990 (except in 1988), data on wintering of bearded tit, *Panurus biarmicus*, in reed-covered grounds were collected near Apatin. Earliest arrival was 28.10.1989., and longest stay was to 30.03.1986.

Od 1985. godine brkate senice, *Panurus biarmicus*, su viđane redovno svake godine (sem 1988.) na zimovanju u okolini Apatina. Podaci su prikupljeni u tršćacima "Rakova voda" i "Stari Dunav".

Prikupljeni podaci (datum i broj primeraka):

30.03.1986.	2	16.12.1989.	2-3
01.11.1986.	3	19.12.1989.	6-7
06.11.1986.	čuje se	24.12.1989.	4-5
30.11.1986.	4-5	25.12.1989.	6-7
12.12.1986.	5-6	26.12.1989.	15-20
24.12.1986.	2	27.12.1989.	6-7
07.01.1987.	4-5	23.01.1990.	6-7
27.10.1989.	3	25.01.1990.	3-4
28.10.1989.	3-4	26.01.1990.	2-3
18.11.1989.	4-5	05.02.1990.	15-20
25.11.1989.	15-20	10.02.1990.	4-5
30.11.1989.	3-4	24.02.1990.	10-15
01.12.1989.	2	02.03.1990.	4-5
07.12.1989.	3-4		

Najraniji dolazak brkatih senica zabeležen je 27.10.1989., a ptice su se najduže zadržavale do 30.03.1986. godine.

Radivoj Obradović, 25260 Apatin, Rade Končara 3

KUGARA SVILOREPA, *BOMBYCILLA GARRULUS*, U NOVOSADSKOM DUNAVSKOM PARKU

Ištvan Balog

Balog, I. (1990): *Waxwing, Bombycilla garrulus, in Dunavski park in Novi Sad*. - Ciconia 2: 99, Novi Sad.

In Dunavski park in Novi Sad, on February 24th 1989, four skeins of waxwing, *Bombycilla garrulus*, with approximately 100 specimens were observed.

Dana 24.02.1989. u novosadskom Dunavskom parku u jutarnjim satima (oko 7,30) primećeno je manje jato kugare svilorepe, *Bombycilla garrulus*. Obilaskom parka zapažena su još tri jata na vrhu krune platana. Najmanje jato je brojalo 10 primeraka, a najveće oko 40. Njihov ukupan broj procenjen je na oko 100 primeraka. Pomenutog dana vreme je bilo sunčano i toplo.

Ištvan Balog, 21235 Temerin, Mađarska 1

NALAZ SEVERNE GAVKE, SOMATERIA MOLLISSIMA, U TEMERINU

Ištvan Balog

Balog, I. (1990): *Finding of eider, Somateria mollissima, in Temerin.* - Ciconia 2: 100, Novi Sad.

One wounded female of eider, *Somateria mollissima*, was found in Temerin of November 12th 1988 and died several days later.

Jedna ženka severne gavke, *Somateria mollissima*, 12.10.1988. godine je donešena kod odgajivača egzotičnih ptica (između ostalog i pataka) u Temerinu. Ptica je udarila u krov stambene zgrade i pala na zemlju, gde su je pronašla deca. Nakon nekoliko dana je uginula.

Ištvan Balog, 21235 Temerin, Mađarska 1

PODACI O ZIMSKOM KRETANJU PTICA KROZ TRSKU U OKOLINI APATINA

Radivoj Obradović

Obradović, R. (1990): *Data on winter wandering of birds through reed near Apatin*. - *Ciconia* 2: 101 - 102, Novi Sad.

During winter 1985/86, in reed near Apatin, the data on winter wandering of birds were collected. In total of 29 evidenced species, 14 with 287 specimens were caught in nets and ringed.

Od 01.11.1985. do 28.02.1986. prikupljeni su podaci o zimskom kretanju ptica kroz trsku u okolini Apatina. Za rad su korišćene dve mreže postavljene u tršćacima mrtvog Dunava, Pumpe, Harčaša, Adica i kanala DTD. Glavno obeležje ovih tršćaka su brojne vodene površine i manji zasadi topola i vrba.

Tabela 1. - Pregled evidentiranih ptičjih vrsta po mesecima (1. posmatranje, 2. broj prstenovanih primeraka, 3. kontrolni (loco) nalazi)

Table 1. - Summary of evidenced bird species per month (1. observation, 2. number of ringed specimens, 3. control findings)

Vrsta Species		Nov.			Dec.			Jan.			Feb.		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	+											
2.	<i>Accipiter nisus</i>	+			+			+			+		
3.	<i>Perdix perdix</i>	+			+						+		
4.	<i>Phasianus colchicus</i>				+			+			+		
5.	<i>Alcedo atthis</i>				+			+					
6.	<i>Dendrocopos minor</i>										+		
7.	<i>Melanocorypha calandra</i>					2							
8.	<i>Troglodytes troglodytes</i>		15	1		4	4		4	1			
9.	<i>Prunella modularis</i>					3							

	Vrsta Species	Nov.			Dec.			Jan.			Feb.		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
10.	<i>Erithacus rubecula</i>	+						+			+		
11.	<i>Turdus pilaris</i>	+						+			+		
12.	<i>Panurus biarmicus</i>		15			2	3	+		1	+		
13.	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		1	1									
14.	<i>Sylvia atricapilla</i>					1							
15.	<i>Phylloscopus collybita</i>		1			1							
16.	<i>Aegithalos caudatus</i>	+									+		
17.	<i>Remiz pendulinus</i>	+						+			+		
18.	<i>Parus palustris</i>	+											
19.	<i>Parus caeruleus</i>		23	6		7	11		1	3	+		
20.	<i>Parus major</i>		6	1		3			1		+		
21.	<i>Emberiza citrinella</i>		1			4			1			1	
22.	<i>Emberiza schoeniclus</i>		34			62	11		10	4		5	3
23.	<i>Fringilla coelebs</i>							+			+		
24.	<i>Carduelis chloris</i>		1		+			+					
25.	<i>Carduelis carduelis</i>		6		+			+				6	
26.	<i>Passer domesticus</i>		2		+				1				
27.	<i>Passer montanus</i>		48			9	2		5			1	
28.	<i>Sturnus vulgaris</i>	+											
29.	<i>Pica pica</i>	+			+			+			+		
Total Ukupno			153	9		98	31		23	9		13	3

Od ukupno 29 zabeleženih vrsta, 14 je uhvaćeno u mreže. Od 287 prstenovanih ptica bilo je 52 kontrolna nalaza.

Radivoj Obradović, 25260 Apatin, Rade Končara 3

BELEŠKE O NEKIM PTICAMA FABRIČKOG KRUGA "GALENIKE"

Dušan Pavlović

Pavlović, D. (1990): *Notes on some birds in "Galenika" factory.* - Ciconia 2: 103 - 104, Novi Sad.

In "Galenika" factory (Zemun), presence of *Phoenicurus ochruros*, *Hirundo rustica*, *Passer domesticus* and *Passer montanus* was recorded, and observations were made of their nesting, diet and behavior.

U toku petogodišnjeg rada u jednom od pogona "Galenike" u Zemunu, bio sam svedok sukcesivnog naseljavanja pojedinih ptičjih vrsta. Sama zgrada podignuta je 60-ih godina. Tu sam 1987. prvi put čuo pevanje planinske crvenorepke, *Phoenicurus ochruros*, a to se ponovilo i 01.04.1988. i 20.03.1989.

Par ptica ostaje tu do sredine ili treće dekade oktobra. Interesantno je da ova ptica u jednom periodu godine traži hranu u samom pogonu. Naime, u augustu i septembru mesecu može se videti kako pretražuje fabričke hale, verovatno loveći jednu vrstu tvrdokrilaca koji živi u izolaciji fermentacionih sudova.

Prvo gnežđenje seoske laste, *Hirundo rustica*, zabeležio sam 1987. godine. Gnezdo je bilo u hodniku pogona na šesiru sijalice, na visini od 5 metara.

Poslednji mladunac je izleteo 28.08.1987. Iz 1988. nemam podataka. Novo gnezdo 1989. godine gradi u blizini starog, na razvodnoj električnoj kutiji, ali prekida gnežđenje zbog krećenja pogona.

Ovde se preko cele godine viđa domaći vrabac, *Passer domesticus*, a poljski vrabac, *Passer montanus* izostaje zimi. Gnezde se ispod talasastog krova i po ventilacionim otvorima, kuda i ulaze u pogon. Prisutni su u velikom broju. Svako veče se na obližnjem drvetu okuplja nekoliko stotina ovih ptica.

Interesantno je da se ove vrste hrane konzumnim šećerom, koji se koristi kao sirovina u procesu proizvodnje. On se u transportu od skladišta do pogona nehatom dosta rasipa, a postoje i stalno otvoreni džakovi, tako da im je šećer dostupan svakodnevno, sem za mesec i po dana remonta.

Zimi je to važan izvor hrane i energije za *Passer domesticus*. On se tada oko šećera može videti celog dana.

Dana 06.05.1989. sam posmatrao interesantan prizor. Svakih desetak minuta na hrpicu šećera van pogona sletali su domaći i poljski vrapci. Tako je bilo sve dok nije počela da pada kiša. Hrpica belog kristala se ubrzo pretvorila u prozirnu kašu. Malo kasnije, pojavilo se omanje jato vrabaca zbunjeno tražeći ono na šta je naviklo. To je trajalo nekoliko minuta, a onda se jedan odvažio da sleti usred istopljenog šećera i počeo da pije slatki sirup. Ostali su ga odmah sledili. Slično je bilo i sa sledećim jatom.

Pojava velikog broja ovih ptica je verovatno posledica sigurnog izvora kalorične hrane, što je ujedno i uzrok konkurencije vrsta *Passer domesticus* i *Passer montanus* u vreme gnežđenja.

Dušan Pavlović, 11080 Zemun, Ivana Cankara 7/10

ALBINIZAM DOMAĆEG VRAPCA, *PASSER DOMESTICUS*, U APATINU

Bela Kanjo

Kanjo, B. (1990): *Albinism of house sparrow, *Passer domesticus*, in Apatin.* - Ciconia 2: 105, Novi Sad.

From October 1986. to April 1987, in a skein of house sparrows, *Passer domesticus*, in Apatin one albino specimen has been observed.

U Apatinu je od oktobra 1986. do aprila 1987. godine u jatu domaćih vrapaca, *Passer domesticus*, posmatran jedan albino primerak. Ptice su se najčešće zadržavale na izbetoniranoj površini oko sušare, tražeći hranu. Radnici sušare saopštili su mi da je beli vrapac bio prisutan oko sušare tokom celog leta 1986. godine.

Bela Kanjo, 25260 Apatin, Vlade Četkovića 59

OBAVEŠTENJE O MARKIRANJU BELIH RODA PRSTENOVIMA I OBOJENIM KRILNIM MARKERIMA

Bele rode (*Ciconia ciconia*) markirane su u 1988. i 1989. godini na području južnog Banata standardnim prstenovima Zavoda za ornitologiju JAZU i krilnim markerima. Markeri su narandžaste boje, velične 15x5,5 cm sa crnim brojevima (od 1 do 95), veličine 10 cm, i zbog izraženog crno - narandžastog kontrasta mogu se očitati bez pomagala do 100 m udaljenosti.

U 1988. godini postavljena su 44 krilna markera, na levom krilu, na mladuncima starim oko 40 dana. Prstenovi nose oznaku K (serija) i brojeve od 784 (1), 785 (2) itd... do 800 (17) i od 2401 (18) do 2436 (44) - (brojevi u zagradama označavaju brojeve krilnih markera).

Tokom 1989. godine markiran je (na desnom krilu) 51 mladunac bele rode. Prstenovi nose oznaku K, od broja 2437 (45) do 2488 (95).

U 1990. godini na Lonjskom polju postavljeno je 24 krilna markera (J. Rašajski, dr J. Mužinić i dr J. Milovanović) istih dimenzija i boje kao u Vojvodini, ali umesto brojevima obeleženi su slovima abecede (od A do X). Mladunci koji su markirani na Lonjskom polju uglavnom su već bili prstenovani od strane D. Radovića i njegovih saradnika.

Sva obaveštenja o viđenju markiranih roda sa zahvalnošću će primiti:

**Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Vojvodine
Trg Dositeja Obradovića 2
21000 Novi Sad**

ili

**Zavod za ornitologiju
Ilirski trg 9/II
41000 Zagreb**

ili

**Javor Rašajski
Bregalnička 14
26300 Vršac**

ORLOVI BELOREPANI SA KRILNIM MARKERIMA

U Jugoslaviji je do sada obeleženo 118 mladih orlova belorepana, *Haliaeetus albicilla*, pločastim krilnim markicama, žute, bele, zelene i crvene boje. Oznake na markicama su crni ili beli brojevi i slova, a nalaze se na levom ili desnom krilu.

Skreće se pažnja svima koji posmatraju ptice, naročito na ribnjacima i velikim rekama, da je za očitavanje oznake neophodan jak dvogled ili teleskop. Svaka informacija o viđenim orlovima je značajna bez obzira na njenu kompletnost. Potpunu informaciju čine: mesto i datum posmatranja, levo ili desno krilo, boja i oznaka na markici i ime posmatrača.

Pozivaju se svi ornitolozi na saradnju, posebno u jesenjem i zimskom periodu. Podatke o viđenim orlovima poslati na adresu:

Zavod za ornitologiju
Ilirski trg 9/II
41000 Zagreb

ili

Ištvan Ham
Bulevar JNA 166
11000 Beograd

VII KONFERENCIJA ORNITOLOGA JUGOSLAVIJE

U Beogradu, u prostorijama Instituta za biološka istraživanja "Siniša Stanković", u organizaciji Sekcije za ekologiju i zaštitu ptica Srbije, Prirodnjačkog muzeja Beograd, Biološkog fakulteta PMF Beograd i Instituta za biološka istraživanja, 16. i 17. decembra 1989.godine održana je VII Konferencija ornitologa Jugoslavije.

VII Konferencija ornitologa Jugoslavije okupila je 61 učesnika iz svih krajeva Jugoslavije osim iz Crne Gore. Prisustvovalo je i aktivno učestvovalo u radu Konferencije pet inostranih ornitologa i to iz Velike Britanije, Nemačke, Švedske i Mađarske.

Posle dvodnevnog rada Konferencija je usvojila sledeće zaključke:

1. Ne prihvata se bilo kakva intervencija na regulisanju brojnosti zaštićene vrste, veliki kormoran, *Phalacrocorax carbo*, u Jugoslaviji. Konferencija predlaže izradu kompleksnih ekoloških studija o ovoj vrsti u saradnji sa svim ribarskim organizacijama u Jugoslaviji zainteresovanim za ovu problematiku, i u saglasnosti sa međunarodnim principima i kodeksima.

2. Podržava se uključivanje jugoslovenskih ornitologa i njihovih udruženja u sve međunarodne akcije za praćenje ptica i saradnju sa inostranim ornitolozima i udruženjima, ali uz neophodno postizanje većeg stepena koordinacije i saglasnosti zvaničnih institucija koje se bave ovom problematikom kad je reč o akcijama planiranim da se izvedu u Jugoslaviji.

3. Ističe se sve veća potreba za maksimalnom angažovanošću svih ornitologa na problemima zaštite ugroženih vrsta ptica i značajnih staništa. Posebno se apeluje na republičke i pokrajinske Zavode za zaštitu prirode da uzmu aktivnije učešće u praktičnoj zaštiti, pored deklarativne i da pokrenu aparat inspeksijskih službi.

4. Podržava se rad jugoslovenskih ornitologa u internacionalnoj akciji zimskog prebrojavanja vodene pernate divljači koju organizuje Međunarodni centar za istraživanje vodene i pernate divljači IWRB (International Waterfowl and Wetlands Research Bureau) i predlaže još aktivnije učešće.

6. Zahteva se od Pokrajinskog Zavoda za zaštitu prirode u Novom Sadu da sprovede već postojeći predlog za zaštitu Slanog kopova kao malobrojnog i značajnog staništa (slatine) za retke vrste ptica u Evropi.

SPISAK UČESNIKA VII KONFERENCIJE ORNITOLOGA JUGOSLAVIJE ODRŽANOG 16. I 17.12.1989. GODINE U INSTITUTU ZA BIOLOŠKA ISTRAŽIVANJA "SINIŠA STANKOVIĆ" U BEOGRADU

1.	Aleksandrov Rastko	Georgi Deža 23/7, Beograd
2.	Arsić Nikola	Pokrajinski Zavod za zaštitu prirode
Kosova, Zeinel Salihu 9, 38000 Priština
3.	Balogh Ištvan	Lenjinova 196, 21235 Temerin
4.	Bartovsky Vladimir	Zavod za ornitologiju, Ilirski trg 9,
41000 Zagreb
5.	Bem Denis	Mire Popare 34, 88000 Mostar
6.	Bibič Andrej	Osojnikova 7, 62000 Maribor
7.	Bojanić Tonko	Dragana Radića 7, 11080 Zemun
8.	Borenović Goran	Muzej savremene umetnosti,
11070 Novi Beograd
9.	Briggs Christopher	Velika Britanija
10.	Byford Timothy	Velika Britanija
11.	Crnković Robert	Vinka Milata B-3, 58220 Trogir
12.	Csörgő Tibor	Mađarska
13.	Čolić Gradimir	Nehruova 68/29, 11070 Novi Beograd
14.	Dević Milan	Žarka Zrenjanina 2, 26207 Idvor
15.	Drljača Dušan	Šet. V. Vlahovića 88, 54000 Osijek

16.	Drpanović Marina	Njegoševa 80, 11000 Beograd
17.	Đurović Jugoslav	Đure Salaja 4/5, 36000 Kraljevo
18.	Gergelj Jožef	Ady Endre 24/A, 24400 Senta
19.	Gluvakov Duško	Dunavska 1, 23000 Zrenjanin
20.	Gradinac Marijana	Bulevar Avnoja 4, 11070 Novi Beograd
21.	Gregori Janez	Podkoren 72, 64280 Kranjska gora
22.	Grubač Bratislav	Drvarska 6, 35250 Paraćin
23.	Ham Ištvan	Biološki fakultet PMF-a, Studentski trg 16,
11000 Beograd
24.	Ivanovski Todor	Prirodnjački muzej na Makedonija,
Bul. Ilindena bb, 91000 Skopje
25.	Kanjo Bela	Vlade Četkovića 59, 25260 Apatin
26.	Karanović Tomislav	Austrijska cesta bb, 77253 Krnjeuša
27.	Kutuzović Branimir	Našička 4, 54000 Osijek
28.	Landelius Orjah Hans	Švedska
29.	Lukač Šandor	Braće Dronjak 15/13, 21000 Novi Sad
30.	Luskovac Viktor	Ražna 7, 64208 Senčur
31.	Malbohan Petar	Franca Rozmana 1, 11080 Zemun
32.	Marinković Saša	Institut za biološka istraživanja,
29. novembra 142, 11000 Beograd
33.	Matvejev Sergej	Milčinskog 14, 61000 Ljubljana

34. Micevski Branko	Biološki institut PMF, Gazibabe bb,
91000 Skopje
35. Mikuska József	Gundulićeva 19/a, 54000 Osijek
36. Milenković Vladan	Narodnog fronta A1/55, 35000 Svetožarevo
37. Milovanović Jovanka	Noslovačka 10, 11000 Beograd
38. Mladenović Aleksandra	Dimitrija Lazarevića 19, 12730 Batajnica
39. Mužinić Jasmina	Zavod za ornitologiju, Ilirski trg 9,
41000 Zagreb
40. Obradović Aleksandar	Oslobođenja 29, 26000 Pančevo
41. Obradović Vesna	Narodnog fronta 15, 11000 Beograd
42. Paković Zlatko	Senjak bb, 14000 Valjevo
43. Paunović Milan	BID "Josif Pančić", Studentski trg 16,
11000 Beograd
44. Pavlović Dušan	Bulevar Lenjina 205, 11070 Novi Beograd
45. Pelle István †	Pančevačka 28, 23000 Zrenjanin
46. Pelle Zoltan	Bulevar Avnoja 116, 21000 Novi Sad
47. Petrović Miroslav	Dunavska bb, 22326 Čortanovci
48. Petrović Nebojša	E. Kardelja A IV, 21300 Beočin
49. Purger Jene	Institut za biologiju, Trg Dositeja Obrado-
vića 2, 21000 Novi Sad
50. Radović Dragan	Zavod za ornitologiju, Ilirski trg 9,
41000 Zagreb
51. Rajković Mirjana	7. Jula 67, 11317 Lozovik

52.	Rašajski Javor	Bregalnička 14, 26300 Vršac
53.	Schneider Martin	Nemačka
54.	Sekulić Goran	J. Popovića 50, 56223 Borovo
55.	Sekulić Srđan	Vukovar
56.	Sekulić Vukoman	Studentski grad 590/II, 11000 Beograd
57.	Stojanović Laste	Tišinska 20, 91000 Skopje
58.	Sušić Goran	Zavod za ornitologiju, Ilirski trg 9,
41000 Zagreb
59.	Toth Laslo	Dimitrija Tucovića 29, 24430 Ada
60.	Trilar Tomi	Pot v bitnje 12, 64000 Kranj
61.	Tutiš Vesna	Zavod za ornitologiju, Ilirski trg 9,
41000 Zagreb
62.	Vasić Vojislav	Prirodnački muzej, Njegoševa 51,
11000 Beograd
63.	Vidanović Lidija	Paraćin
64.	Vig Žolt	Lenjinova 5/9, 23000 Zrenjanin
65.	Vujanović Dragomir	Nacionalni park Plitvice, Mukinje 13,
48231 Plitvička jezera
66.	Žuljević Antun	Vere Gucunje 2, 25000 Sombor

IN MEMORIAM

PELLE ISTVÁN 1931 - 1990

Jugoslovenski ornitolozi su za nepune dve godine izgubili dvojicu kolega, dva veoma poznata ornitologa. Dana 6. septembra 1988. godine u Beogradu je umro Šoti Josip, a 19. maja 1990. godine u Deliblatskoj peščari, umro je u 59. godini života Pelle István.

Pelle je umro dok je posmatrao ptice u prirodi, na očigled supruge i sina. "Heliaca pravi već četvrti krug i nikako ne mogu da joj odredim teritoriju" - bile su to poslednje reči ornitologa. Zvanično mesto smrti je Banatski Karlovac, ul. Devojački bunar b.b. Sahrnjen je na zrenjaninskom groblju 21. maja 1990.

Veoma vitalan i oštrouman, na iznenađenje svih umro je od infarkta ili bolje rečeno, od introvertnosti. Nikada se ni najbližim članovima porodice nije žalio, naročito ne na bolest, koja je očigledno postojala. Dokaz tome su gomile neotvorenih kutija lekova koje su pronađene u njegovom pisaćem stolu, a koje je dobijao posle retkih lekarskih pregleda. Bio je izrazito nepoverljiv. Ubilo ga je ono što je čuvao u sebi.

Pelle István je jugoslovenski Mađar, rođen 18. novembra 1931. godine u Zrenjaninu. U ovom gradu je živeo sve vreme, osim gimnazijskih dana, koje je proveo u Senti, gde mu je otac, službenik na željeznici, bio premešten. Studije na Tehnološkom fakultetu u Beogradu briljantno je završio 1957. godine. Diplomirao je jedini sa "čistom" desetakom kod tada čuvenog profesora S. Rašajskog.

Kao inženjer tehnologije, po završetku studija zaposlio se u fabrici skroba u Zrenjaninu, gde je proveo ceo svoj radni vek, odnosno više od tri decenije. Zbog znanja i principijelnosti bio je cenjen stručnjak i dugogodišnji direktor razvojnog sektora kombinata "Servo Mihajl" u Zrenjaninu.

Kao savestan stručnjak u fabrici, Pelle je bio i savestan istraživač - ornitolog, amater. U ovom slučaju reč "amater" znači samo to, da Pelle nije završio odgovarajući fakultet da bi bio "profesionalac", a inače je bio or-

nitolog bez premca. Ornitološko obrazovanje je sticao kao samouk, počev od gimnazijskih dana. Koristio je literaturu na mađarskom i nemačkom jeziku i već ranih posleratnih godina odlično je poznao ptice. Na početku studija uspostavio je kontakt sa Zavodom za ornitologiju iz Zagreba, postao dobrovoljni prstenovač ptica i saradnik časopisa "Larus".

U Beogradu je krajem studija, 1957. godine upoznao Sergeja Matvejeva, našeg najpoznatijeg ornitologa i biogeografa. U više navrata su pravili zajedničke ekskurzije, posebno u Deliblatskuu peščaru. Ubrzo posle toga, Pelle se vratio u Zrenjanin. Ovo poznanstvo je za Pellea bilo od posebnog značaja. Proširio je svoja saznanja iz oblasti metodologije ornitoloških istraživanja, spoznao svoje prednosti u poznavanju ptica močvarica i stekao kolegu, uzornog ornitologa profesionalca kojeg je iskreno poštovao.

Proučavanju ptica Pelle István je posvećivao najveći deo svog slobodnog vremena. Po povratku iz fabrike, posle odmora, čitao bi ornitološke knjige, koje je neštedimice kupovao ili bi biciklom otišao van grada, najčešće na tzv. "Šećeransku baru", da posmatra ptice. Vikende je koristio za veće ekskurzije.

Godine 1961., na terenu je upoznao nekoliko mladića, takođe zaljubljenika u prirodu, čije je poznavanje ptica bilo oskudno. Njegov profesionalni odnos prema pticama, latinski nazivi, dvogled i terenska beležnica ostavili su fascinantn utisak, tako da je svaki od njih odmah pozeleo da postane ornitolog, kao "Pišta - bači". Od tog dana, Pelle nije više sam išao na terene. Uvek je imao društvo od 2 do 3 mladića, koji su se međusobno takmičili u sticanju znanja. Pišta-bači je bio zadovoljan, našao je istomišljenike koji su ga netremice slušali. Po ceo dan je podizao dvogled, pokazivao i pričao. Svaka ptica je toliko dugo posmatrana, koliko je bilo neophodno da je svi tačno identifikuju. Pišta - bači je bio neverovatno istrajan i izdržljiv terenac. Svoje mlade istomišljenike nikada nije terao da uče ili da ga slede. Oni su to činili spontano, videći u njemu uzor. On je sledio svoju ideju, živeći gotovo spartanski, a radu na prikupljanju podataka o pticama davao je značaj najvažnijeg i najuzvišenijeg posla. Nakon izvesnog vremena, kada su mladići, jedan po jedan, počeli da se osamostaljuju, Pišta - bači nije pokazivao znake ljubomore i netrpeljivosti, koji se inače, tako često javljaju kod napuštenih učitelja, već se prema svojim doskorašnjim učenicima odnosio kao prema ravnopravnim kolegama. Tako je Pelle István sedamdesetih godina direktno ili indirektno, uveo u svet ornitologije niz mladih ljudi kao

što su: Z. Đarmati, I. Hartig, J. Jenci, K. Mihalković, M. Molnar, I. Ham, S. Dimitrijević, D. Šen, D. Gluvakov i naravno, svoga sina Zoltana Pellea.

U ornitologiji ga je interesovalo gotovo sve, od rasprostranjenja do ekologije i etologije ptica. O tome svedoči vrlo bogata literatura koju je prikupio. Bio je najžešći zagovornik shvatanja da o pticama gnezdaricama nekog područja ne mogu pisati i govoriti oni ornitolozi koji svoje konstatacije nisu potkrepili podacima o pronađenim gnezdim, leglima i mladuncima. Rezultat takvog stava je činjenica, da je od svoje najranije mladosti posebnu pažnju posvećivao sakupljanju oološke zbirke, pa je stekao veliko iskustvo i znanje o biologiji gnežđenja. Oološka zbirka Pelle Istvána nastala je kao dokazni materijal o gnezdaricama Vojvodine, a zatim i nekih drugih krajeva Jugoslavije. Nadamo se da će ova zbirka biti večna uspomena na Pelle Istvána u nekom od naših muzeja, što je bila i njegova želja.

Pelle István je šezdesetih i sedamdesetih godina tesno sarađivao i rado razmenjivao iskustva sa mnogim ornitolozima, naročito sa L. Szilvkom, J. Mikuskom, J. Fernbachom, L. Antalom, D. Milanom, J. Šotijem, V. Vasićem i drugima, da bi 1976. godine osnovao malu "Vojvodansku grupu" sa J. Rašajskim, T. Gavrilovim i Z. Pelleom. Sa tom grupom je proučavao i upoznavao ptice u Jugoslaviji i šire. Do kraja 1989. godine organizovao je 196 ekspedicija. Mnogo dana (102) proveli su na terenima Makedonije (Jakupica, Šara, Osogovo, Babun, Baba, Plackovica, Racc, Pčinja, Vardar, Radika, Bregalnica, Ovče polje, Ohridsko, Prespansko i Dojransko jezero). U Srbiji su od 1977. do 1980. godine posetili sledeće lokalitete: pet puta Kopaonik, tri puta Vlasinu, i po jedanput Taru, Veliku Moravu i Drinu. U Hrvatskoj, godine 1984., posebno interesovanje pobuđivala su Kvarnerska ostrva (Krk, Cres, Zec, Prvić, Goli i Gulan), Srednja Dalmacija i slavonske šume. Izvan Jugoslavije, 1977. i 1979. godine posećeni su: Meček, Pečuj i Segedin (Mađarska) i 1980. i 1982. godine Regin, Kluž, Sibiu, Fogaraš, kao i Istočni i Severni Karpati (Rumunija). Na svim ovim terenima prikupljani su uglavnom faunistički podaci.

Od svih ptica, najviše vremena i pažnje posvetio je beloj rodi. Ona ga je opčinjavala i za njega je bila ptica "broj jedan". Za 23 godine intenzivnog izučavanja, postao je jedan od najvećih poznavalaca ove vrste. Sa preko 12000 prstenovanih mladih roda i preko 80 nalaza prstenovanih ptica verovatno ne bi mogli da se pohvale ni najveći inostrani naučni timovi. Naučna građa o populaciji bele rode u Vojvodini je tolika da zaslužuje da bude objavljena

kao monografija. Pelle István je samo deo te građe obradio i dostojno reprezentovao Jugoslaviju 1984. godine na Svetskom simpozijumu o beloј rodi u Wasrodeu (SR Nemačka), a najveći deo je ostao u vidu neobrađenih podataka, tabela i rukopisa. Pelleova izuzetna temeljitost, koja je na prvi pogled delovala kao sporost, pa i beskrajno proveravanje podataka, bili su osnova njegovog naučnog pristupa, ali i glavna kočnica u publikovanju rezultata. Tu osobinu ispoljavao je i na terenu. Znao je da po ko zna koji put prede iste kilometre, da detaljno premerava gnezdo, da specijalnim periskopom zaviri u tajne života zelene žune, da bi uneo jednu rečenicu u svoj dnevnik.

U Jugoslaviji je retko koji ornitološki skup održan, a da Pelle nije bio prisutan. S obzirom na to koliko je znao o pticama, retko kada se javljao za reč. Kao da se čuvao uzbudljivih diskusija, a nije mogao da se ne uzbudi kada priča o pticama.

Na sve ornitološke sastanke je putovao ličnim finansijskim sredstvima. Povremeno je posećivao skupove u Mađarskoј, a išao je i na evropske i na tri svetska kongresa ornitologa. Bio je član Komisije za proučavanje i zaštitu ptica Društva ekologa Vojvodine i Srpskog biološkog društva. Sarađivao je sa Institutom za proučavanje ptica Budimpešte, a najprisnije i najduže sa Zavodom za ornitologiju JAZU iz Zagreba.

Ornitologija nije bila jedina biološka disciplina koja ga je interesovala. Od 1985. godine vodio je poseban dnevnik o svojim botaničkim zapažanjima. Radna soba mu je posle smrti ostala zatrpana herbarskim materijalom, naročito četinarima, koje je prilično dobro poznao. Nove knjige o biljkama, insektima i ribama svedoče o njegovom sve širem interesovanju.

Uprkos tome, ptice su mu ostale glavna opsesija. Ponovo je intenzivirao terenski rad na području Zrenjanina, našavši novog učenika, V. Bursaća, koga je nesebično podučavao, kao da je želeo da mu ostavi celokupno svoje znanje.

Ovaj tekst je samo sećanje na čoveka koji je bio veliki individualac, intimno nedokučiv. Najveći deo njegove ličnosti i rada ostali su zarobljeni u njemu samom i u njegovim beleškama. Najverniju sliku mogu dati njegovi dnevници, nekoliko teških svezaka ispisanih šifrovanim rukopisom.

Poznavajući njegovu visoku kritičnost, verujemo da mu je životni cilj bio da budućim pokoljenjima ostavi obimno pisano delo, sa do tančina proverenim i sigurnim podacima. Na žalost, poslednjih godina svoga života i sam je slutio da neće dovršiti započeto delo, pa je trenutno zadovoljstvo počeo da traži u biljkama, čije je tajne života mogao da prati gotovo svakog dana i u svojoj bašti, pored kuće.

Imajući u vidu ogromnu naučnu građu koju je ostavio, kao i celokupnu naučnu aktivnost, posebno onu na podučavanju mlađih ornitologa, Pelle István je nesumnjivo bio jedan od najvećih vojvođanskih i jugoslovenskih ornitologa.

Tražeci sebe, zadužio je mnoge! Njegova ličnost i delo večno će ostati da žive među nama.

Javor Rašajski i Istvan Ham

INDEX

<i>Accipiter brevipes</i>	88, 89
<i>Accipiter gentilis</i>	12, 30, 101
<i>Accipiter nisus</i>	12, 30, 54, 101
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	7, 44, 61
<i>Acrocephalus melanopogon</i>	6, 10
<i>Acrocephalus palustris</i>	7, 44
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	6, 10, 44, 61, 102
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	6, 10, 44, 61
<i>Actitis hypoleucos</i>	8, 14, 38, 58
<i>Aegithalos caudatus</i>	18, 102
<i>Alauda arvensis</i>	15, 42, 59
<i>Alcedo atthis</i>	8, 15, 41, 101
<i>Anas acuta</i>	28, 53
<i>Anas clypeata</i>	29, 54, 70
<i>Anas crecca</i>	28, 53
<i>Anas penelope</i>	28, 53
<i>Anas platyrhynchos</i>	8, 28, 53, 67, 70
<i>Anas querquedula</i>	28, 53, 70
<i>Anas strepera</i>	28
<i>Anser albifrons</i>	27, 53
<i>Anser anser</i>	27, 53
<i>Anser erythropus</i>	53
<i>Anser fabalis</i>	27, 53
<i>Anthus cervinus</i>	42, 88, 90
<i>Anthus pratensis</i>	42, 60
<i>Anthus spinoletta</i>	16, 42
<i>Anthus trivialis</i>	16, 60
<i>Apus apus</i>	14, 41, 59
<i>Aquila chrysaetos</i>	13, 31
<i>Aquila heliaca</i>	31, 91
<i>Aquila pomarina</i>	55
<i>Ardea cinerea</i>	12, 26, 52, 73
<i>Ardea purpurea</i>	26, 52, 73
<i>Ardeola ralloides</i>	26, 73
<i>Asio flammeus</i>	41
<i>Asio otus</i>	9, 14, 41, 59
<i>Athene noctua</i>	14, 40, 59
<i>Aythya ferina</i>	29, 54, 70
<i>Aythya fuligula</i>	29, 67, 69, 70, 71

<i>Aythya marila</i>	.29, 88, 89
<i>Aythya nyroca</i>	.29, 54, 70
<i>Bombycilla garrulus</i>	.99
<i>Botaurus stellaris</i>	.25, 52, 91
<i>Branta ruficollis</i>	.88
<i>Bucephala clangula</i>	.29, 54, 91
<i>Buteo buteo</i>	.12, 31, 54
<i>Buteo lagopus</i>	.31, 55
<i>Calandrella cinerea</i>	.64
<i>Calandrella rufescens</i>	.64, 65, 66
<i>Calidris alba</i>	.35
<i>Calidris alpina</i>	.35, 57
<i>Calidris ferruginea</i>	.35
<i>Calidris minuta</i>	.35, 56
<i>Calidris temminckii</i>	.35
<i>Caprimulgus europaeus</i>	.8
<i>Carduelis cannabina</i>	.21, 47
<i>Carduelis carduelis</i>	.7, 21, 47, 62, 102
<i>Carduelis chloris</i>	.7, 10, 21, 47, 62, 102
<i>Carduelis spinus</i>	.47
<i>Certhia brachydactyla</i>	.19, 82
<i>Certhia familiaris</i>	.19, 79, 80, 82, 83, 88, 90
<i>Charadrius alexandrinus</i>	.34, 56
<i>Charadrius dubius</i>	.34
<i>Charadrius hiaticula</i>	.34, 56
<i>Charadrius morinellus</i>	.56
<i>Chlidonias hybridus</i>	.39, 59
<i>Chlidonias leucopterus</i>	.40
<i>Chlidonias niger</i>	.8, 40
<i>Ciconia ciconia</i>	.26, 52, 74, 106
<i>Ciconia nigra</i>	.26, 52
<i>Cinclus cinclus</i>	.16
<i>Circus aeruginosus</i>	.12, 30, 91
<i>Circus cyaneus</i>	.30, 54, 92
<i>Circus macrourus</i>	.30
<i>Circus pygargus</i>	.30
<i>Clangula hyemalis</i>	.29, 88, 89
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	.21
<i>Columba oenes</i>	.40, 59
<i>Columba palumbus</i>	.14, 40, 59
<i>Coracias garrulus</i>	.41

<i>Corvus corax</i>	20, 46, 62
<i>Corvus cornix</i>	46, 62
<i>Corvus corone</i>	20, 46
<i>Corvus frugilegus</i>	20, 46, 62, 77
<i>Corvus monedula</i>	20, 46, 62
<i>Coturnix coturnix</i>	14, 32, 55
<i>Crex crex</i>	14
<i>Cuculus canorus</i>	14, 40, 59, 86
<i>Cygnus olor</i>	27, 76
<i>Delichon urbica</i>	9, 15, 42, 60
<i>Dendrocopos major</i>	9, 15, 59
<i>Dendrocopos medius</i>	15
<i>Dendrocopos minor</i>	15, 101
<i>Dendrocopos syriacus</i>	41, 78
<i>Dryocopus martius</i>	15, 78
<i>Egretta alba</i>	26, 52, 73
<i>Egretta garzetta</i>	26, 52, 73
<i>Emberiza cia</i>	21
<i>Emberiza cirius</i>	21
<i>Emberiza citrinella</i>	21, 48, 62, 102
<i>Emberiza schoeniclus</i>	6, 48, 62, 102
<i>Erithacus rubecula</i>	16, 43, 60, 102
<i>Falco chernug</i>	32, 88, 89
<i>Falco columbarius</i>	31
<i>Falco peregrinus</i>	32, 55, 92, 95
<i>Falco subbuteo</i>	32, 55
<i>Falco tinnunculus</i>	13, 31, 55
<i>Falco vespertinus</i>	31, 55, 77, 91
<i>Ficedula hypoleuca</i>	9
<i>Ficedula parva</i>	9, 92, 93
<i>Fringilla coelebs</i>	20, 47, 102
<i>Fulica atra</i>	33, 56
<i>Galerida cristata</i>	42, 59
<i>Gallinago gallinago</i>	8, 36, 57
<i>Gallinago media</i>	36
<i>Gallinula chloropus</i>	8, 33, 55
<i>Garrulus glandarius</i>	19
<i>Gavia arctica</i>	24, 88
<i>Gavia stellata</i>	24, 88
<i>Glareola pratincola</i>	34
<i>Grus grus</i>	33, 56
<i>Haliaeetus albicilla</i>	30, 107

<i>Himantopus himantopus</i>	.33, 56, 92, 93
<i>Hippolais icterina</i>	.8
<i>Hippolais pallida</i>	.86
<i>Hirundo rustica</i>	.6, 10, 15, 42, 60, 103
<i>Ixobrychus minutus</i>	.8, 25, 73
<i>Lanius collurio</i>	.7, 19, 62
<i>Lanius excubitor</i>	.97
<i>Lanius minor</i>	.19, 46, 62
<i>Larus argentatus</i>	.39, 58
<i>Larus carus</i>	.39
<i>Larus fuscus</i>	.39
<i>Larus melanocephalus</i>	.38, 70, 88, 90
<i>Larus minutus</i>	.38, 58
<i>Larus ribidundus</i>	.9, 38, 58, 69, 70, 71
<i>Limicola falcinellus</i>	.36
<i>Limosa lapponica</i>	.36
<i>Limosa limosa</i>	.36, 57
<i>Locustella luscinioides</i>	.6, 44, 61
<i>Lodia curvirostra</i>	.21
<i>Lullula arborea</i>	.59
<i>Luscinia luscinia</i>	.7, 94
<i>Luscinia megarhynchos</i>	.7, 16
<i>Luscinia svecica</i>	.7, 43, 60
<i>Lymnocyptes minimus</i>	.57
<i>Melanitta fusca</i>	.88, 89, 92
<i>Melanitta nigra</i>	.91
<i>Melanocorypha calandra</i>	.101
<i>Mergus albellus</i>	.30
<i>Mergus merganser</i>	.30, 88, 89, 92
<i>Mergus serrator</i>	.88, 89
<i>Merops apiaster</i>	.41
<i>Miliaria calandra</i>	.21, 48, 63
<i>Milvus migrans</i>	.54
<i>Motacilla alba</i>	.16, 43, 60
<i>Motacilla cinerea</i>	.16
<i>Motacilla flava</i>	.6, 42, 60
<i>Muscicapa striata</i>	.9, 18, 45
<i>Netta rufina</i>	.88, 89
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	.20
<i>Numenius arquata</i>	.37, 57, 92, 93
<i>Numenius phaeopus</i>	.37, 57
<i>Numenius tenuirostris</i>	.37

<i>Nycticorax nycticorax</i>	26, 52, 70, 73
<i>Oenanthe hispanica</i>	44
<i>Oenanthe oenanthe</i>	17, 43, 61
<i>Oriolus oriolus</i>	19, 46, 62
<i>Otis tarda</i>	33, 56, 87, 92, 93
<i>Oxyura leucocephala</i>	88, 89
<i>Pandion haliaetus</i>	31, 55, 91
<i>Panurus biarmicus</i>	6, 10, 45, 61, 102
<i>Parus ater</i>	18
<i>Parus caeruleus</i>	8, 18, 45, 61, 102
<i>Parus major</i>	18, 19, 45, 61, 102
<i>Parus palustris</i>	18, 102
<i>Passer domesticus</i>	7, 20, 47, 102, 103, 104, 105
<i>Passer montanus</i>	7, 20, 47, 102, 103, 104
<i>Perdix perdix</i>	32, 55, 101
<i>Phalacrocorax carbo</i>	25, 52, 108
<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	88
<i>Phalaropus lobatus</i>	88, 90
<i>Phasianus colchicus</i>	32, 55, 101
<i>Philomachus pugnax</i>	36, 57
<i>Phoenicopterus ruber</i>	27
<i>Phoenicurus ochruros</i>	16, 43, 60, 103
<i>Phylloscopus collybita</i>	7, 18, 45, 61, 102
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	9, 18, 45
<i>Phylloscopus trochilus</i>	7
<i>Pica pica</i>	19, 46, 62, 102
<i>Picus viridis</i>	15, 41
<i>Platalea leucorodia</i>	27, 52, 91, 92
<i>Plectrophenax nivalis</i>	48
<i>Pluvialis apricaria</i>	34
<i>Pluvialis squatarola</i>	34, 56
<i>Podiceps cristatus</i>	25, 52
<i>Podiceps griseigena</i>	25
<i>Podiceps nigricollis</i>	25, 52
<i>Porzana parva</i>	9, 33
<i>Porzana porzana</i>	8, 32
<i>Prunella modularis</i>	43, 101
<i>Pyrhacorax graculus</i>	20
<i>Pyrhula pyrrhula</i>	21, 47
<i>Rallus aquaticus</i>	8, 32, 55
<i>Recurvirostra avosetta</i>	34, 56
<i>Regulus regulus</i>	45

<i>Remiz pendulinus</i>	.6, 10, 45, 62, 102
<i>Riparia riparia</i>	.6, 10 42 60
<i>Rissa tridactyla</i>	.39
<i>Saxicola rubetra</i>	.17, 43, 60
<i>Saxicola torquata</i>	.17, 43, 61, 85
<i>Serinus serinus</i>	.20, 62
<i>Sitta europaea</i>	.19
<i>Somateria mollissima</i>	.100
<i>Stercorarius parasiticus</i>	.38, 92, 93
<i>Sterna albifrons</i>	.39, 59
<i>Sterna caspia</i>	.39, 58
<i>Sterna hirundo</i>	.8, 39, 58
<i>Streptopelia decaocto</i>	.14, 40, 59
<i>Streptopelia turtur</i>	.14, 40
<i>Sturnus vulgaris</i>	.20, 47, 62, 102
<i>Sylvia atricapilla</i>	.7, 17, 45, 102
<i>Sylvia borin</i>	.8
<i>Sylvia communis</i>	.7, 17, 61
<i>Sylvia curruca</i>	.9, 45
<i>Sylvia nisoria</i>	.92, 93
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	.24, 52
<i>Tadorna ferruginea</i>	.28
<i>Tadorna tadorna</i>	.28, 88
<i>Tetrao urogallus</i>	.13
<i>Tringa erythropus</i>	.37, 57
<i>Tringa glareola</i>	.38, 58
<i>Tringa nebularia</i>	.38, 58
<i>Tringa ochropus</i>	.38
<i>Tringa stagnatilis</i>	.37, 58, 88, 89
<i>Tringa totanus</i>	.37, 57
<i>Troglodytes troglodytes</i>	.16, 43, 60, 101
<i>Turdus merula</i>	.17, 44
<i>Turdus philomelos</i>	.17, 61
<i>Turdus pilaris</i>	.17, 44, 61, 102
<i>Turdus torquatus</i>	.88, 90
<i>Turdus viscivorus</i>	.17
<i>Tyto alba</i>	.14, 40, 59
<i>Upupa epops</i>	.9, 15, 41, 59
<i>Vanelhus vanellus</i>	.35, 56